THE LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA
CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada "Daugavas Vanagi"
Business Office: 491 College St., Toronto 4, Ontario, Canada
Editor-in-Chief: ALFRĒDS VIŅČELS
Telephones: 921—7121; 465—7902
United States Editorial Offices:
New York: Editor — V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 1066, U.S.
Chicago: Editor — I. ŠIMANE,
5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630,
U.S.A.
WEDNESDAY, FEBRUARY 22, 1969

NATIONAL LIBRARY
MAR 12 1969
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

LATVIJA
AMERIKA

17. N-RS. TRESDIENA, 1969. GADA 26. FEBRUĀRIS 19. GADS

AUTHORISED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT OTTAWA AND FOR PAYMENTS OF POSTAGE IN CASH Atsevišķa numura cena 25 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKA
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanarā „Daugavas Vanagi"
ATB. REDAKTORS: ALFRĒDS VIŅČELS
Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 8, Ont., Canada; tālr. 465—7902
Birojs: 491 College St., Toronto 4, Ont., Canada; tālr. 921—7121
Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE
4035 Rombouts Ave., Bronx N.Y. 10466. U.S.A. Tālrunis 994—7917
Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālrunis 774—5744

Jaunie vēji kausē lēnām

KANADAS LATVIEŠU SKOLOTĀJU 5. KONFERENCE TORONTO

Skolotāji un vecāki, skaitā 76, ferences dienai nebija saņemta pulcējās 22. un 23. februārī iespiešanā nodotā jaunā skolu Latviešu namā, Toronto, lai sa- programma, kurā paredzamas davā piektajā konferencē pārrunātu šas pārmaiņas. Pamatskolas 8 kla- ceļus un līdzekļus, kā efektīvāk sēm, ar bērndārzu un pirmskolu, veikt uzdevumu — sagatavot lat- paredzētas 33 mācību dienas ga- viešu bērnus latviskai dzīvei. Sko- dā. Līdzšinējā 5 mācību stundu lotāji bija pulcējušies no Toron- diena pagarināta uz 6, stundas to, Hamiltonas, Londonas, Gvel- garums sarucis uz 35—40 minū- fas, Sv. Katrīnām, Montrealas un tēm. Vēsturi turpmāk mācīs 3 Otavas. Tālākā viesņa bija E. gadus. Jaunināj ums, ko ierosinā- Upatniece no Annarboras, Mičigenā.

Konferenci atklāja LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, aicinādams dalībniekus uzklausīt paužamos ieskatus ar uzņēmīgu prātu, nenoslēdzoties jaunām atziņām.

LNAK valdes pr-sēdis J. Niedra, uzrunādams konferences dalībniekus, norādīja uz skolotājiem kā nelielu cīnītāju daļu, kuŗus kā tādus parasti nemin, jo tie savu darbu veic klusībā. Šķiet, ka sabiedriskais darbs vieglāks par skolotāju darbu, jo pēdējiem no sevis jādod daudz vairāk nekā jebkuŗam sabiedriskajam darbiniekam. Tā kā skola ir latviešu kultūras nozīmīga kopšanas vieta, arī šī konference ietilpināta Kanadas latviešu kultūras dienu ietvaros. Šis žests gan mazs, tomēr rāda goddevību tiem cīnītājiem, bez kuŗu pašaizliedzīgā darba trimdas latvietība būtu daudz lielākās briesmās nekā jau ir. Šo atzinusi arī BALA, savā pērngadā sēdē Vašingtonā pasvītrodama nepieciešamību koordinēt latviešu skolu darbu visā brīvajā pasaulē.

Rakstveida sveicienus konferencei bija sūtījuši ev.-lut. baznīcas archibīskaps A. Lūsis, latviešu skolotāju seniors Kanadā P. Dreimanis un latviešu skolas Montrealā priekšnieks K. Deksnis. Konferenci vadīja J. Mežaks ar palīdzi A. Martinsoni (Toronto) un sekretārēm E. Gulbi (Hamiltona) un R. Zeltiņu (Montreala).

Pirmās dienas referātu virkni ievadīja J. Mežaka ziņojums par Kanadas latviešu skolām, programmām un mācību grāmatām, ieteicot skolotājiem interesēties par parādībām kanadiešu skolu dzīvē, iepazīties ar attiecīgām izstādēm un kontroversālo Hall-Denis ziņojumu, kas izraisījis plašas pārrunas presē, televīzijā un radio. J. Mežaks norādīja arī uz LNAK pērn izdoto P. Dreimaņa grāmatiņu „Latvju tautas attīstība un nacionālisms", skolotāja Ed. Avota praktiskajiem rakstīšanas vingrinājumiem pamatskolas jaunākajām klasēm u.c. materiāliem, kas bija izlikti apskatei konferences telpā.

Kanadā ir pavisam 14 latviešu skolu, īstenībā 17 vienību, jo Hamiltonā un Montrealā pamatskola ar vidusskolu apvienota vienā vadībā, bez tam jāpieskaita neklātienes skola Toronto. Skolēnu skaits pagājušajā mācību gadā bija 796, no tiem 143 ģimnazisti. Kaut skolēnu kopskaits samazinājies, ģimnazistu skaits audzis. Pamatskolās skolēnu skaits rūk, šī parādība arī turpināsies, cik paredzams, pēc 6—7 gadiem radāma skolēnu samazināšanos arī ģimnazijās. Izskaidrojums tam varētu būt jaukto laulību pieņemšanās un bērnu skaita samazināšanās ģimeņēs vispār. Vēlāk šai sakarā A. Bāliņš norādīja uz statistiskajiem datiem Toronto skolās: bērnu skaits kanadiešu pamatskolās un bērndārzos stipri sarucis, bērndārzus slēdz. Šis būtu pirmās jūtamās sekas dzimstību samazināšanas plāniem, kas bīstami latviešu pastāvēšanai trimdā. Kanadas latviešu skolās pērn darbojušies 103 skolotāji, to skaitā pārsvars sieviešu — 68.

ALAs izglītības biroja vadītāja J. Blumberga slimības dēļ nebija saņemta informācija, ciktāl pavirzījusies jauno mācību grāmatu sagatavošana, tāpat līdz konsagatavot paša tempā, nekavējot iešanu uz priekšu citos priekšmetos. Skolotāju uzdevums būt organizētājam šādā skolā, individuālā skatījumā veicinot skolēnos dziņu mācīties. Sacensība skolēnu starpā ir nesvarīga, atbalstāma vienīgi, grupām sagatavojot vienādu uzdevumu. Šo domu ilustrācijai A. Bāliņš demonstrēja 3 Toronto skolās uzņemtu filmu „Sēj rītdienu" (Sow tomorrow), rādot atsevišķas bērnu grupas darbojamies dažādās nodarbībās un mācoties „no pieredzes". A. Bāliņš atzina, ka šādi mācot resp. pēc 3 gadu šādas eksperimentēšanas progress sākumā lēns, bet vēlāk, kad bērna interese pamodināta un ievirzīta, tas ātrāks, nekā mācot konvencionālā veidā.

Psiholoģijas doktore S. Miezīte, stāstot par „Psiholoģiski paidagoģisko pamatojumu jaunajai pieejai skolu darbā", norādīja, ka eksperimentālajās skolās paši skolotāji joti ieinteresēti eksperimentos, tādēj arī rodas sekmes. Problēmas sākas, kad šīs metodes iedzīvina parastajās skolās, kuŗu skolotāji ne visi sajūsminā- ti par jauno pieeju mācībām, no kā tad arī cieš panākumi. Runājot par latviešu skolu, Dr. S. Miezīte ieteica neradīt ne bērnā, ne

(Nobeigums 4. lpp.)

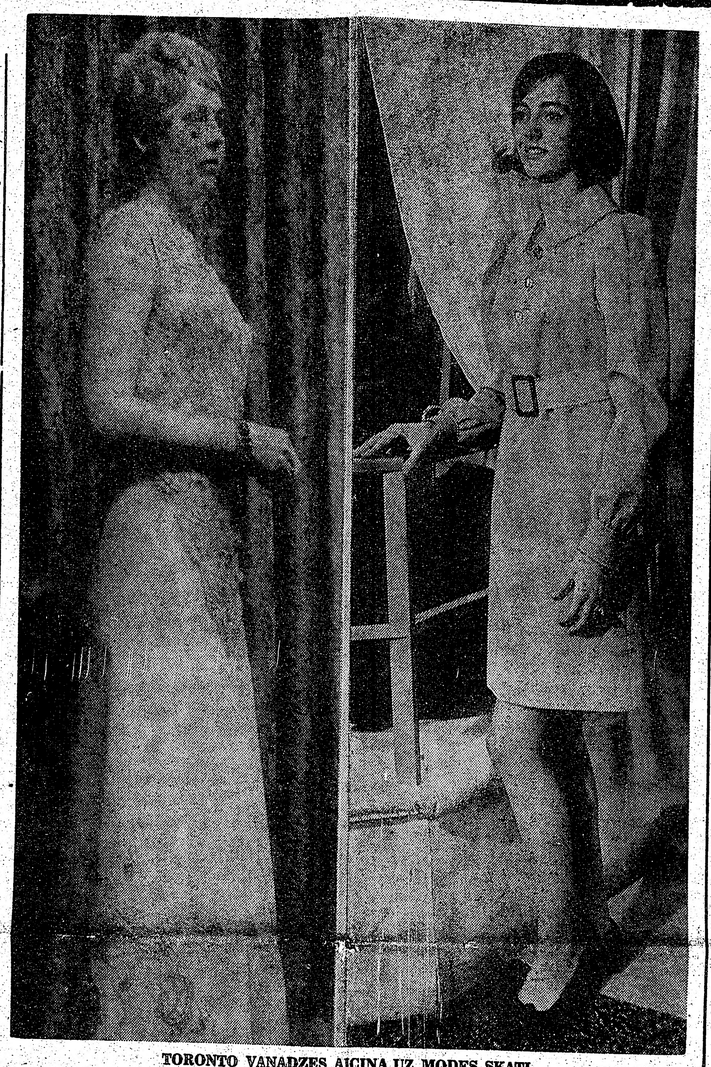

TORONTO VANADZES AICINA UZ MODES SKATI

Toronto DV nodajas vanadžu kopa 2. martā plkst. 3.30 pēcpusdienā DV namā rīko pavasara modes skati, kuŗā demonstrēs tikai latviešu gatavotus dāmu tērpus. Uzņēmumā divas no demonstrētājām: modes zīmētāja un tērpu veidotāja Asja Grimba (pa kreisi) un Rudīte Gulbe jau parāda divus no tērpiem, kuŗi būs redzami skatē.
Foto: V. Cinis

Izšķirējas septiņas dienas

SPECIĀLRAKSTS „LATVIJAI AMERIKA" NO VAŠINGTONAS

Notikumi Parīzē, Londonā, Briselē, Bonnā un Saigonā aizvadītajā nedēļā atkal iekustinājastarptautiskās politikas barometra adatu. Tuvākajās septiņās dienās noskaidrosies, vai gaidāmas jaunas vētras, vai arī draudīgie mākoņi sāks izklīst. Politiskā klimata meteorologi sasprindzinātā uzmanībā seko ASV prezidenta Niksona Eiropas ceļojumam un ir pārliecināti, ka nākošajās 7 dienās konkrētā formā izkristallizēsies Vašingtonas jaunās ārpolitikas kurss. Pats prezidents labi apzinās, ka arī draudzīgo Eiropas sabiedroto mētropoju apmeklējumā sagaidītāju pasniegto rožu klēpjos būs sava tiesa arī asu ērkšķu. Eiropa vēl nav aizmirsusi Džonsona valdības tai pagriezto muguru, tādēj Niksonam nāksies eiropiešus vispirms pārliecināt, ka tagad Vašingtona patiešām vēlas atkal atslēgt ilgi nevirināt ās draudzības durvis vecajā kontinentā. Eiropas valstsvīri vēl ar zināmām aizdomām raugās, vai Vašingtona patiešām apmainīs savtīgā aizbildņa lomu pret īstu draudzību, kuŗā kā līdztiesīgs savu balsi varēs pacelt arī mazais brālis. Kopš Pad. savienības iebrukuma Čechoslovakijā, Eiropas ilūzijas par Maskavas miermīlīgajiem nolūkiem nomainītas ar bažām par jaunu konfrontāciju, kuŗa pirmā kārtā var skart Eiropas valstu drošību.

Eiropieši vēlas mieru, bet baidās, ka Vašingtonas miera centienu rezultātā Maskava varētu izkaulēt kaut kādas koncesijas, kuŗas Eiropai nebūtu akceptējamas. Niksons, izlidojot no Vašingtonas, gan apliecināja: „Miers ir mūsu politikas gala mērķis. Ceļš uz mieru nav viegls, bet cita ceļa mums nav. Vairākums vēlas mieru, tādēj mieram jābūt tādam, kuŗu tautu vairākums bez iebildumiem var akceptēt." Taču eiropieši nav aizmirsuši, ka pagātnē miera dēļ Vašingtona Kremļa rijību apmierinājusi ar daudzu brīvu Eiropas kultūras tautu neatkarības upurēšanu.

Eiropas ceļojuma pirmajā pieturas punktā Briselē Niksons atkal runāja par mieru un atkārtoti uzsvēra, ka Vašingtona uzklausīs un ievēros visu savu draugu ieteikumus, kā šis miers īstenojams. NATO valstu diplomātiem Niksons Briselē norādīja, ka Vašingtona pēc konsultēšanās ar saviem sabiedrotajiem, pēc tam, kad būs uzklausītas visu domas, paredzējusi sēstīes pie konferences galda arī ar Kremļa pārstāvjiem. Šī konference notiekot tikai pēc rūpīgas sagatavošanās un piemērotā laikā. Citiem vārdiem, Niksons vēlas saņemt Maskavas garantijas, ka tā patiešām vēlas arī no savas puses bez mazākās viltības pielikt roku pasaules miera nodrošināšanā. Interesanti atzīmēt, ka laikā, kad tik daudz runā par universālu mieru, baiļes no negaidīta globāla konflikta uzliesmojuma vēl nav izkliedētas. Tā Niksonu arī Eiropas ceļojumā pavada kāds amerikāņu gaisa spēku virsnieks ar nelielu melnu ādas somiņu, kuŗā ieslēgta šifrēta ASV prezidenta pavēle sākt atmaksas uzbrukumu pret eventuālu atomieroču uzbrucēju ASV vai tās sabiedrotajiem. Niksona nogaidīšanai uz sarunām ar Maskavu iemesls var būt arī arvien vairāk dzirdamās valodas par iespējamām pārmaiņām Kremļa izpildvaras personālajā sastāvā. Kad šīs pārmaiņas notiks, vēl nav zināms, bet tās ietekmēs arī Maskavas ārpolitiskā kursa virzienu. Tāpēc jautājums, jo arī daži padomju diplomāti nav noliegušu, ka pārmaiņas nav izslēgtas. Runā par Kosigina atkāpšanos „slimības dēļ", bet runā arī par to, ka iespējama Brežņeva nomainīšana ar strauji pa varas kāpnēm augšup izvirzīto „brīnumbērnu" — bijušo čekistu Šeļepinu. Būtu aplami pieņemt, ka iespējamās pārmaiņas Kremļa varasvīru sastāvā būtu radikāls pagrieziens ar liberālāku Maskavas politisko nostāju. Gluži otrādi. Viri galvgalā var mainīties, bet režīms paliks tas pats, ja ne vēl ortodoksālāks. Vašingtonai nav palicis nelevērots fakts, ka vēl pagājušajā nedēļā Maskavā aiz slēgtām durvīm ar smagiem sodiem notiesāja nevis dumpīgos padomju jaunās paaudzes intelektuāļus, bet vairākus vienkāršus strādniekus, pie kuŗiem uzraudzības iestādes bija atradušas dažas kritiskas pašu komūnistu pagrīdes publikācijas.

Niksona sarunas ar Anglijas premjēru Vilsonu nesola nekādus pārsteigumus, jo Londonā ASV prezidents tikai no jauna apzīmogos tradicionālo Lielbritanijas un ASV draudzību. Sarunas ar Francijas prezidentu Degollu tomēr nebūs tikai divu valstsvīru ceremoniāla tikšanās. Degollam par Eiropas nākotni ir savi ieskati, un viņa doktrīnu var izteikt divos vārdos: „Eiropu eiropiešiem!" Kā šī Degolla doktrīna iekļausies Vašingtonas jaunajā ārpolitikas kursā, par to valda dalītas domas. Eiropas saimniciskā uzplaukuma periods saistīts ar politiskām ambīcijām, kuŗas iezīmējas ar vēlēšanos atrauties no lielo varu aizbildniecības.

(Nobeigums 3. lpp.)

Voldemars Korsts

Iespējas darboties ASV politiskajās partijās

REFERĀTS ASV DV INFORMĀCIJAS DARBINIEKU SANĀKSMĒ 8. FEBRUĀRĪ ČIKAGĀ

Mēs dzīvojam laikmetā, kuŗā vēl arvien notiek vērtību pārvērtēšana. Mēs cenšamies veikt darbu, kuŗā, nenoliedzot esošo un paveikto, arvien jāmeklē jauni ceļi un jaunas iespējas mērķu sasniegšanai. Ar to nedomāju ne filozofisku prātošanu, ne arī gaŗas runas ar ūtopisku pieskaņu, bet gan reālu un praktiski iedzīvināmu darbu, ievērojot jaunos apstākļus un bieži mūsu apmešanās zemju pilsoņu mums reizēm svešo domāšanas veidu. Mēs nedrīkstam visu skatīt ar pagātnes acīm. Arī dziļi cienot vērtības, kuŗas izaudzējusi un radījusi mūsu tauta līdz brīvības iegūšanai, un nacionālo lepnumu, kuŗu visu glabājam sevī, mums ir jāsaskata, ka notikumi laika gaitā radījuši jaunu cilvēku un tautu tiesību izpratnes pamatus, reizē ar to radot arī jaunus idejiskus un praktiskus līdzekļus mūsu mērķu iedzīvināšanai, kuŗiem ar pagātnes notikumiem un tā laika vērtējumiem nav vairs cita sakara kā vienīgi atmiņas.

Mēs varam būt lepni uz sasniegumiem neatkarīgās Latvijas laikā, arī uz trimdā veikto. Ir pārāgri meklēt un tiesāt viena vai otra neatkarīgā Latvijas posma kļūdas vai vājības. Tas mūs tikai šķeltu šai laikā, kad vienība un vienprātība ir absolūta nepieciešamība mūsu mērķu sasniegšanai.

Vienu no mūsu vājībām tomēr nepieciešams pieminēt: Latvijas tapšanas un veidošanās laikā mēs nepratām turēties kopā. Pieredzes trūkuma veicināts, pārspīlēts individuālisms radīja mazai tautai tik bīstamo šķelšanos, kuŗu mēs īsti neesam spējuši atmest arī trimdā. Mums šobrīd visbīstamākais ir grupēšanās un šķirošanās „sabiedriskās šķirās". Liekas ir arī runas par veco, vidējo un jauno paaudzi. Ne reti vērojama parādība, kuŗu varētu izteikt: „Ja tu neesi manā draudzē vai biedrībā, tad ar tevi man nav pa ceļam."

Mums ir jāapzinās, ka cīņa par brīvības atgūšanu pēc zaudētās patstāvības gadiem turpinās citā formā, jo mūsu centieniem jābalstās nevis uz ieroču spēka, bet gan uz neatlaidīga nacionālpolitiska darba, kuŗa sekmes atkarīgas vienīgi no mūsu nacionālās pašapziņas un upurēšanās gatavības, bet arī uz organizētas vienotības un visu trimdas „šķiru" atbalstu jebkuŗam praktiskajam pasākumam, kas sola panākumus. Tai pašā laikā nebūtu jāaizmirst, ka visai mūsu darbībai jābūt labi koordinētai, lai atsevišķie pasākumi, organizācijas un uzsāktie darbi cits citu nekavētu, nedz arī tos veiktu paralēli, bet viss, ko darām, sekmētu mūsu lielo kopīgo mērķi — brīvības atgūšanu Latvijai.

Par spīti mūsu tieksmēm būt neapmierinātiem un kritiskiem par paveikto, mums būtu ar lepnumu jāapzinās, ka mūsu trimdas dzīves struktūrālo uzbūvi apskauž daudzas citas tautības. Nepieskaroties jautājumam, vai mūsu centrālās organizācijas būtu varējušas darboties efektīvāk un veikt vairāk, jeb vai tām ir skaidri saredzamas vājības, ir jākonstatē, ka mums ir kopīga Brīvās pasaules latviešu apvienība un pat latviešu centrālai organizācijai trīs kontinentos un atsevišķās lielvalstīs. Kaut šīs apvienības ne katrreiz aptver absolūti visus mūsu trimdas slāņus, šai vienotības izpausmei tomēr ir liela nozīme mūsu apmešanās zemju politiskajām partijām.

Tieši pie šo pēdējo iespējām un darba vēlos pakavēties mazliet tuvāk. Mums tiešī ASV ir pavērušās plašas iespējas. Tās nav radušās pēkšņi, bet ir visa līdzšinējā darba rezultāts. Še svarīgs ir bijis mūsu darbs kultūrālajā un skolu laukā, vēl nozīmīgāks bijis Amerikas latviešu apvienības darbs. Nevaram nepieminēt arī Daugavas Vanagu nopelnus, un sava nozīme piekritusi arī BALTUN pastāvēšanai un darbībai. Bet tiešās saskares radīšanā, kas, vislielākā nozīme bijusi šī tagad mazliet pagurušās organizācijas Americans for Congressional Action to Free the Baltic States, kuŗa panāca sasaukt kontaktu ar ASV politiskās partijas sauklības aprindām, liekot vēsturē kā 8 gadus diendienā atskan... Baltijas valstu un reizē ar to arī Latvijas vārdam un atkārtoti atgādinot baltiešu tautām nodarīto un vēl šobaltdien neizlaboto pārestību. Šīs organizācijas darbība ar visu latviešu organizāciju atbalstu darba pēdējā posmā spilgti apliecināja arī mūsu kopīgo labo organizētību, un tieši tas amerikāņos radīja respektu pret samērā mazo baltiešu grupu, sākot ar mums rēķināties kā vērā ņemamu faktoru.

(Nobeigums sekos)

Kad mācītājam maksāja 500 dolaru gadā

KANADAS LATVIEŠU VĒSTURES FRAGMENTI (5)

Tāpat kā ASV, arī Kanadā latviešu luterāņu draudžu sākumu varam uzskatīt par visas latviskās sabiedrības sākumu, jo organizēšanās griba izteicās draudžu radīšanā. To pamatī likti mazajā iecelotāju pilsētiņā Josefsburgā, 35 jūdžu attālumā no Medisinhētas (Medicine Hat), kura viegli atrodama Kanadas kartē. Tagadējiem iecelotājiem Josefsburgas un Danmoras vārds ir svešs, bet toreiz liktenis še bija izraudzījis vietu pirmajam latviešu dievkalpojumam, pirmajai draudzei un arī pirmajam dievnamam.

Ap 1900. gadu Medisinhētā bija 1200 iedzīvotāju — visi iecelotāji no Eiropas. Tuvējā Josefsburgā iedzīvotāju skaits bija tikai simtos, kur 1897. gada 4. jūlijā dibināta pirmā latviešu luterāņu draudze, kas saucās „Latviešu Svētā Pētera draudze Asinobijā". Albertas provincē, kur sākās pirmo latviešu iecelotāju draudžu darbība, par to, diemžēl, tagad maz ziņu.

Jau sen pagātnei pieder laiks, kad apkārt viļņoja prērija ar gajo zāli, pa kuru brida pirmie, kas še ieradās. Viņu skaits varēja būt ap 200. Tie meklēja savai dzīvei materiālu pamatu, izbraukādami lielus attālumus pasaulē. Šie latvieši nenāca no Latvijas tieši, bet no Krievijas, kurp viņi, varbūt, bija aizvilināti ar pagājušā gadsimtā sasapņotajām „siltajām zemēm", vai arī sekojuši Kr. Valdemāra aicinājumam. Vilušies un neapmierināti, viņi devās vēl tālāk pasaulē. Angļu avoti liecina, ka Dienvidalbertā ap minēto draudžu dibināšanas laiku bijušas kādas 50 latviešu ģimenes, kuras apmetušās uz dzīvi Josefsburgas - Asinobijas apkārtnē. Pie viņiem ieradušies arī angļu mācītāji. Tā, piemēram, E. Hermans no Bulonas, Reginas pilsētas tuvumā, vadījis dievkalpojumus un 5 reizes nedēļā pasniedzis stundas (Hercer, John F., Homesteading for God - Alberta - B. C., Lutheran Church Missouri Synod, Edmonton, Alberta, 1946). Šos iecelojušos latviešus apmeklēja arī māc. Nachtheims no Minesotas luterāņu pārvaldes. Ap. 1897. gadu māc. E. Hermans savu darbību pie latviešiem izbeidza, tātad diezgan ātri. Kāds tam bijis iemesls, nav minēts, bet var pieņemt, ka viņš ar angļu valodā teiktajiem spredikiem nespēja iekarot latviešu sirdis. Misionāriem jārunā to cilvēku valodā, kuriem viņš grib sludināt.

Radušos tukšumu centās aizpildīt baptistu sludinātāji, bet latviešu iecelotāji sevi uzskatīja par luterāņiem un nekādos kompromisos ar citām konfesijām neielaidās. Atskanēja tomēr daži bridinājuma signāli.

ASV lielākajās latviešu kolonijās Bostonā, Filadelfijā, Ņujorkā u. c. jau darbojās latviešu draudzes. Tām jau bija arī savs mācītājs — Ansis Rebane, kas dzīvoja Bostonā. Viņu, tāpat kā Jēkabu Zībergu, pazina visi latvieši, jo abi bija ļoti populāri un kopīgi izdeva arī laikrakstu „Amerikas Vēstnesis". Visas latviešu lietas toreiz galvenokārt kārtoja Bostonā, un ja kādam vajadzēja padoma, tas griezās pie viena no viņiem. Tā radās arī josefsburgiešu sakari ar Bostonu. 4 — 5 gadu ilgā ciniņā iecelotāji bija tik tālu ar „savu kaktiņu, savu stūrīti zemes", ka varēja izstiept taisnāku muguru un sākt domāt par kopīgām lietām. Tātad — par savu draudzi, kas toreizējiem latviešu iecelotājiem spētu apmierināt garīgās intereses. Pašu draudze varēja arī izkliedēt iecelotāju vientulību, dot savstarpējas tikšanās iespējas un reliģisku stiprinājumu.

Josefsburgā dzīvoja aktīvais J. Draudzons, kas dzīvē bija ticis uz priekšu un uzņēmās arī garīgā vadītāja pienākumus. Par draudzes lietām viņš rakstīja mācītājam A. Rebanem: „Tā kā es Amerikas Vēstnesī iepazinos ar Jūsu adresi, tad lūdzu Jūs jo sirsnīgi, vai jums nebūtu iespējams, ja ne vairāk, tad vienreiz gadā atcelot pie mums. Mēs esam 30 dvēseles, un no tām pašām daža krīt vilka nagos. Tā pāris gadu atpakaļ viena no mūsu luterāņu dvēselēm krita baptistiem par laupījumu, bet šoruden viena krita Pestīšanas armijas nagos. Katram sirds sāp un asaras birst, to redzot, un visi maldāmies kā avis bez gana. Kādi trīs būtu iesvētāmi, bet pie kā lai griežamies? Ja Jums būtu jel iespējams maijā jeb jūnijā pie mums atbraukt un svēto vakarēdienu mums izdalīt. Es runāju par to ar mūsu brāļiem un

Mācītājs Ansis Rebane (1863—1911).

Foto: O. Akmentiņa archīvs

māsām, un visi par to ļoti prieçājas. Mēs ziedotu arī dažus dolarus priekš Jūsu ceļa. Daži, kam būtu iespējams, dotu desmit un vairāk, kad tik būtu iespējama dvēseles atspirdzināšana. Ko es jums vairāk teikšu, Jūs zināt gan paši" (Amerikas Vēstnesis, 1897. gada 10. martā).

Publicējot Draudzona vēstuli laikrakstā, redakcija tai pievienoja piezīmi, norādot uz dažādām problēmām, jo saprot vajadzību pēc mācītāja, bet — kā šo lietu atrisināt? No Bostonas līdz Josefsburgai ir tikpat tālu kā līdz Kurzemei. Šai piezīmē teikts: „Tas nu būtu gandrīz tikpat daudz pagērēts, ja mēs vēlētumies, lai kāds mācītājs iz dzimtenes šeit mūs apmeklētu, jo no šejienes līdz Kanadai ceļš turpu un atpakaļ maksās 100 dol. Vai gan augšējās rindiņas nespētu modināt mūsu dzimtenes tīcības brāļu un turienes mācītāju sirdis, ka viņi raudzītu par to vairāk gādāt, ka viņu draudzes bērniem, viņu izslāpušām dvēselēm vairāk tiktu skaidrais Dieva vārds un svētie sakramenti pasniegti? Šī nava pirmā vēstule, kura mums ar tādu saturu piesūtīta, no vairākām pusēm pienāk vēlēšanās, lai mācītājs viņus apmeklētu un svēto vakarēdienu izdalītu. Bet kā lai visu to iespējam?"

Māc. Rebānes 1897. gadā tomēr devās uz Kanadu, ceļā apmeklēdams arī ASV rietumus un vadīdams dievkalpojumus latviešu un igauņu kolonijās. Viņam iznāca runāt arī vācu iecelotājiem, jo vāciešī bija luterānisma noteicēji un skolotāji. Par šo Rebanes braucienu uz Kanadu īsas ziņas atrodamas J. Zīberga „Svētdienas skolas lasāmā grāmatā", kura izdota Kembridžā, Masačuzetā, 1920. gadā: „1897. gada vasarā Rebane apmeklēja vairākas latviešu nometnes. No Čikagas viņš brauca uz Asinobijas (tagad Albertas) provinci un tur 1897. g. 4. jūlijā Dunmorē noturēja pirmo latviešu dievkalpošanu. Viņa vadībā tapa nodibināta arī pirmā latviešu luterāņu draudze Kanadā, nosaukta par Latviešu Sv. Pētera draudzi Asinobijā. Par draudzes priekšnieku tapa ievēlēts Mārtiņš Zute, par rakstvedi — Jānis Elpe, un par kasieri — Jānis Draudzons, kas vēlāk Josefsburgā palika ilgus gadus par draudzes priekšnieku. Otru dievkalpojumu Rebane noturēja Dunmorē 11. jūlijā un iesvētīja 4 mācību bērnus. Tai pašā svētdienā Rebane teica spredikī vāciešiem Josefsburgā un nodibināja arī tur mazu vācu draudzīti, kura vēlākos gados kopā ar Latviešu Sv. Pētera draudzi uzbūvēja sev pašiem baznīcu. Šī būvēja sev pašiem baznīcu. Šī būtu bijusi pirmā latviešu baznīca Amerikā, ja viņa nebūtu piederējusi arī vāciešiem. Priekšlasīšanas dievkalpojumi tika noturēti vienreiz Medicine Hat un otrreiz Dunmorē, vēlāk Josefsburgā, kamēr 1902. g. māc. Silaks sāka apkopt latviešus garīgā ziņā."

1897. mācītājam Rebanem bija liels ceļojumu gads. Viņš iepazinās ar latviešu dzīvi ASV un Kanadā, redzēja lielo trūkumu latviešu pionieru dzīvē. To nespēja novērst paši iecelotāji, kas dzīvi no jauna sāka svešumā, tādēļ Rebane deyās uz Latviju un ieradās Kurzemes luterāņu sinodes kongresā Jelgavā. Viņš cerēja dabūt pabalstu ticības brāļiem aizjūrā, bet veltīgi — vācu mācītāju un baronu pārvaldītā baznīca bija kurla un neatsaucīga. Sarūgtināts Rebane par to rakstīja „Amerikas Vēstnesī", uz ko reaģēja kāds vācu mācītājs laikrakstā „Tēvija", kas tolaik iznāca Jelgavā: lai Rebane neiedomājoties, ka sinode ir kāda naudas krātuve.

Bet Rebane aizrādīja: „...man pavisam nesaprotams, ka Kurzemes sinode varēja Leipcigas pagānu misiones direktoram fon Švarca kungam apsolīt, ka arī uz priekšu Leipcigas misione varēšot no viņas sagaidīt bagātīgu pabalstīšanu. Es nepaģērēju vis, kā A. Btc. kgs ziņo no Kurzemes mācītājiem, lai viņa pārkāpj 7. bausli un zog no tās naudas, kuru ļaudis samet priekš pagānu misiones un priekš palīdzības lādes, lai dod to priekš latviešu garīgās apkopšanas Ziemeļ - Amerikā, bet es lūdzu sinodi

Jēkabs Zībergs (1863—1963) jaunībā, kad sāka jaunu dzīvi Bostonā. Kopā ar māc. Ansi Rebani viņš 1896. gadā Bostonā sāka izdot pirmo latviešu laikrakstu Amerikas kontinentā „Amerikas Vēstnesi", kuru lasīja arī Kanadā un Dienvidamerikā.

Foto: O. Akmentiņa archīvs

laipni priekš tā gādāt, lai viena kolekte tiktu noturēta gadā priekš latviešu garīgā darba pabalstīšanas minētā zemē. No tās naudas, kuŗa būtu ienākusi, lūdzu tad es nu minēto darbu veicināt. Tā tak nebūtu bijusi zagšana. Es esmu stipri pārliecināts, ka latvju tauta savas mīlestības dāvanas priekš minētā darba pabalstīšanas vis netaupītu, kad viņai tiktu savu bērnu bēdīgais stāvoklis. Amerikā garīgās apkopšanas ziņā pie sirds likts. Skaidri pierādījumi rāda, ka tur, kur mūsu lieta ir draudzēm priekšā likta no viņu ganiem, ka tur laudis nav taupījuši savas mīlestības dāvanas... — Tā par provi iepazīstināja mācītājs Federa kungs Cēsīs, Vidzemē, savu draudzi ar mūsu garīgo stāvokli Ziemeļamerikā, un acumirklī bija 4 rubļi samesti priekš Ņujorkā dibināmās latviešu jūrnieku patversmes... Ka pa lielākai daļai Kurzemē mācītāji vienaldzīgi, jā, pat auksti ir bijuši savu esošo un bijušo draudžu locekļu garīgās labklājības ziņā, kuŗi svešatnē badu cieš pēc Dieva vārdiem..."

Rebane norādīja, ka Kurzemes mācītāji neviens neaboně „Amerikas Vēstnesi", kuŗā lasāmas iecelotāju vajadzības, bet, Igaunijā stāvoklis esot labāks, jo visi igauņu mācītāji pasūtinājuši laikrakstu „Eesti Americas Postimees", kuŗu arī izdeva māc. H. Rebane. Uz ASV un Kanadu nebraucot neviens par draudžu ganu, jo nekā liela nevarot cerēt. Sākumā bijuši pieteikušies divi, tad apdomājušies.

Mācītājs Rebane darīja, ko vien spēja. 1960. gadā viņš Amerikas Vēstnesī" Nr. 1 cita vidū rakstīja: „...Viņi izsacīja nožēlošanu, ka neviens no tiem diviem latviešu kandidatiem, kuŗi tika savā laikā priekš latviešu un vācu draudzes Medicine Hate un Josephsburgas Kanadā sauki, saukšanu nepieņema tādēj, ka pēc šejienes apstākļiem viņi nevarēja tik daudz algas piesolīt, kā viņi gribēja. Mācītāja alga ir še ev.-lut. Misuri sinodei 500 dol. par gadu. Mana alga ir 550 dol. gadā, jo es strādāju latviešiem un igauņiem. Un 200 dol. priekš maniem ceļa izdevumiem priekš misiones ceļošanai starp Bostonu, Ņujorku, Filadelfiju, Baltimori un Allertavnu. Sāņu ienākšanas pār dažādām amata darīšanām ir ap 50 dol. gadā. Tādēj tiem mācītājiem jeb mācītāja amata kandidātiem to ļaunā nevar ņemt, ja viņi uz šejieni negrib braukt. Ļoti daudziem ir maksājami studiju parādi, un ar tik maziem ienākumiem šeit Amerikā tos nav iespējams kārtot. Katrs grib arī vecumdienām kādu nieku iekrāt. Tāpēc arī šeit ir dažs labs mācītājs, kas savu amata mēteli pie vadža pakāris un kautko citu uzsācis."

Osvalds Akmentiņš

LATVIJA

17. N-RS. TREŠDIENA, 1969. GADA 26. FEBRUARIS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors — Alfrēds Vinčels, 508 Palmerston Blvd. Toronto 4, Ont.; tālr. 531-4533.

Iekšlietu redaktors — Rūdolfs Norītis, 25 Grandville Ave., Toronto 9, Ont.; tālr. 769-0802.

REDAKCIJA EIROPĀ:

Vācijā — Pauls Štrante, 44 Münster/Westf., Von Einem Str. 19

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — parmēnesi $2.00, 3 mēn. $5.50, 6 mēn. $10.00, 1 gadu $18.00. Atsevišķa numura cena 25 centi.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20 — $6.40 par 1 collas slejas telpu.

KAS PAREDZAMS KANADAS SAIMNIECISKAJĀ ATTĪSTĪBĀ

Kā ziņo „Canadian Scene", Kanadā šogad vajadzīgs 26% vairāk līdzekļu nekā 1960. gadā, lai varētu segt ģimenes uzturēšanas izdevumus. Pēdējos 8 gados nedēļas algas augušas par 44%, bet pagājušā gada ienākumi caurmērā pārsnieguši 9427 dol. Šie skaitļi rāda, ka strādājošo kanadiešu ģimenēm nekad nav klājies tik labi kā tagad, bet augošo nodokļu un pastāvīgi sarūkošo pirktspēju dēļ strādājošie pamatoti vēlas zināt, vai tiem tiešām klājās daudz labāk nekā desmitgades sākumā, vai tikai labāk nekā pirms dažiem gadiem.

Lai še piemēram minēts, kas būs jādara 1969. gadā (pirmajā pilnajā gadā ar sociālās attīstības nodokli) precētam vīram ar diviem bērniem, lai tiktu dzīvē uz priekšu, par spīti nodokļiem un inflācijai. Šādam vīram, kas 1960. gadā nopelnīja 10.000 dol. šogad jāpelna 13.637 dol., lai uzturētu savu 1960. gada dzīves līmeni. Augsto nodokļu ietekmi pēdējos gados rāda fakts, ka starp 1967. un 1969. gadu vajadzīgs algas pieaugums (pirms nodokļu atvilkšanas) 1537 dol. apmērā, lai noturētos 1960. gada līmenī. Vīram kas 1960. gadā nopelnīja 15.000 dol., 1967. gadā vajadzēja pelnīt 18.282 dol., bet šogad 21.105 dol., lai noturētu savus ienākumus (pēc nodokļu atskaitīšanas) 14.995 dol. apmērā, kuŗi tagad nepieciešami, lai pirktspējas līdzinātos 1960. gada 11.880 dol. (pēc nodokļu atskaitīšanas) ienākumiem. 1960. gada 5000 dol. ienākumiem šogad jāsniedz 6654 dol., lai varētu uzturēt līdzšinējās pirktspējas, bet 1960. gada 7000 dol. ienākumiem jāpieaug uz 9468 dol. Runājot par lielākiem ienākumiem, — direktoram, kas 1960. gadā nopelnīja 50.000 dol., tagad jāpelna jau 70.810 dol., lai varētu nopirkt to pašu, ko desmitgades sākumā.

Izvairīšanās no saimnieciskiem atplūdiem 1960-tos gados un 52% pieaugums caurmērā ģimenes ienākumos apliecina, ka Kanadas valdība rīkojusies visai apmierinoši, radīdama apstākļus, kuŗi nepieciešami saimnieciskai augšanai. Tomēr — tā kā federālie, provinces un pilsētu nodokļi pieauguši trīsreiz vairāk nekā produktu cenas — valdību izdevumu ierobežošanas vajadzība ir acīm redzama.

Akns

KALEIDOSKOPS

★ Basa Borisa Piekalniša ģimenes īpašumā Štutgartē jau 20 gadu iznāk vācu architektu mēnešraksts „Das Haus", kas sniedz rakstus par celtniecību, iekšējo architektūru un dzīvokļu stiliem. Žurnāla redaktrise Dr. Judīte Piekalnīte domā, ka žurnāls būtu pieejams arī latviešu architektu projektiem un arodrakstiem; to 1,4 milj. metienā lasa ne tikai Vācijā, bet arī Austrijā. Redakcijas adrese: 7 Stuttgart N., Birkenwaldstrasse 105, West Germany.

★ Okupētajā Latvijā 91 gada vecumā miris archibīskapa T. Grīnberga brālis — gleznotājs Jānis Grīnbergs. Viņa izvadīšanu kārtojis Popes kolchozs, kur „baltais tēvinš", kā viņu dēvēja paziņas, pavadījis dzīves pēdējos gadus. J. Grīnbergs darbojies par zīmēšanas skolotāju Ventspilī, organizēdams Ventspils vidusskolu un bibliotēku. Pēc aizlešanas no skolotāja darba viņš nodevās zemkopja darbam.

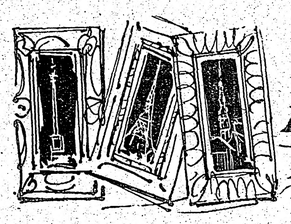

HUGO VĪTOLS

ATMODINĀTĀS ATBALSIS

(88. turpinājums)

Kadinskis pieņēma franču pavalstniecību un latvju mākslas izstādes gadā Parīzē piedalījās mākslinieku grupas Abstraction-Création izstādē. Atcerēsimies pie viena, ka Maskavā franču impresionistu izstādē redzētā Monē glezna Siena kaudze lika Kadinskim izšķirties par savu ceļu krāsu mākslā.

Vienu te gribētos uzsvērt — Der Blaue Reiter gleznotāji kardināli atšķīrās no tipiskajiem vācu Die Bruecke ekspresionistiem: 1) viņi nekad un nevienu mirkli nebija atteikušies no aistētiskas mākslā, 2) viņi nekad un nevienu mirkli nebija atteikušies no saderības ar cilvēci, 3) viņi nekad un nevienu mirkli nebija atteikušies no mīlestības un neizmantoja savu mākslu naida un nicinājuma ekspresijai. Pretēji Die Bruecke ļaudīm, viņi saistīja dzīves mīlestību ar mākslas mīlestību un kaut kā mēģinājuši satuvināt mūziku ar gleznieciību.

No tikko teiktā izriet, ka dažādu tautību mākslinieki, kas pulcējās ap Der Blaue Reiter redakciju, nebija ne radi, ne radu radi vācu ekspresionistiem, bet gan franču ekspresionistiem.

Atgādināsim, ka jau Žans Batists Simeons Šardēns (Chardin, 1699—1779) savā laikā bija rakstījis: „Mēs izmantojam krāsas, bet gleznojam jūtas."

Emils Bernars (Bernard) 1888. gadā apliecināja, ka gleznotājs neglezno pašu lietu, bet ideju jeb priekšstatu par lietu vienkāršotā veidā, atmetot sīkumus. Viņš pats tādēļ negleznoja gleznojamā priekšmeta priekšā, bet pēc atmiņas. „Gleznojot pēc atmiņas, man bija priekšrocība atmest nevajadzīgus formu un toņu sarežģījumus... Visas līnijas saruka uz savu architektonisko ģeometriju, visi toņi uz primatiskās paletes krāsu tipiem. Tā kā bija jāvienkāršo, vajadzēja atrast visam sākotnību: saulē, septiņās krāsās, kas veido balto gaismu (katrai paletes tīrajai krāsai atsaucoties) ģeometrijā, visās objektīvās formas tipiskajās formās".

Anrī Matiss (1869—1955) savās Gleznotāja piezīmēs izvērsa vēl plašāku ekspresionisma panorāmu šiem vārdiem: „Ko es gribu vairāk par visu, ir ekspresija... Ekspresija manuprāt nav kaisles attēlošana cilvēka vaigā vai varmācīgā kustībā. Viss mans gleznojuma izkārtojums ir ekspresīvs. Vietas, ko ieņem figūras vai lietas, un tukšās vietas ap tām, proporcijas, tam visam ir sava nozīme. Kompozicija ir mākslā dekorātīvā veidā sakārtot dažādus elementus, kas atrodas gleznotāja rīcībā, lai izteiktu savas jūtas... Krāsām jākalpo ekspresijai, cik vien labi iespējams."

Katrs, kam vien acis pierē, būtu varējis nepārprotami saskatīt, ka latvju ekspresionisti bija savieši tieši šai franču ekspresionisma uztverei, ko tik skaidri un nepārprotami definējis Matiss.

Ikviens, kas savā redzes laukā nebija pilnīgs mīnus habens, nevarēja nesaskatīt, ka tie latviešu gleznotāji, kas bija pievienojušies ekspresionismam, bija izraudzījušies paraugam ne vācu, bet gan franču ekspresionismu, tāpat kā tam bija pievērsusies Der Blaue Reiter mākslinieku saime.

Gandrīz žēl papīra, kas bija vajadzīgs, lai aplieci nātu šo elementāro patiesību. Bet patiesība še bija jāatgādina, lai atgrieztu atpakaļ patiesības gaismā greizo Fursta kunga kritiku.

Atkārtojam vēlreiz nepārprotamai skaidrībai: latvju gleznieciba, ko demonstrēja 1939. gada izstādē Londonā, nebija vācu ekspresionisma ietekmēta.

Pāriesim tagad pie turpmākā Apollo tā laika redaktora atzinuma, kas attiecas uz izstādīto audeklu izmēriem. Viņš rakstīja:

3) „Šī milzīguma iemiļošana ir varbūt tiešām nacionāla rakstura īpašība, jo mēs to atrodam arī senajās rotas lietās..."

Milzīgi audekli, milzīgas rotas lietas, milzīgi kausi...

Vai skatītājs atkal pareizi redzējis?

Pirmais, kas varbūt šai sakarā būtu sakāms, ir izstādes telpu saspiestība, kuŗā pat mērena apmēra audekls jau likās liels. Otrs — mākslas darba lielums nenoteic darba vērtību. Ne visi liela formāta darbi ir sīki darbi, ne visi sīka formāta darbi ir lieli. Lielie Rembranta un kolosālie Rubensa darbi nezaudē nekā no savas vērtības apjomu dēļ.

Latvijas mākslas izstādes darbi bija — kā jau bija nobažījies prof. V. Purvītis — sabīdīti pārāk šaurās telpās. Bija pat tā, ka skatītājam palaikam pietrūka atkāpšanās telpa gleznas kopiespaida uztveršanai. Sabīdīt mazus gleznojumus var atļauties, jo skatītājs tiem var pienākt tuvu klāt un tā izolēties no citiem darbiem. Bet sabīdīt lielus gleznojumus, nekaitējot pašam darbam, nav iespējams. Stāvoklis varēja kļūt katastrofāls, ja lielo audeklu skaits pārsniegtu mazo skaitu. Tad varēja notikt, ka gleznas vispār kopskatā nebūtu skatāmas, īpaši vēl tad, ja tās sakārtas uz loģiem pretstatam novietotajām „liekajām" starpsienām.

Telpu piemērotība izstādei ir viens no svarīgākajiem jautājumiem izstādes rīkojot.

Tā nāk prātā, ka Prado mūzejā Gojas La Maja Desnuda (Kailā Maha) tieši tādēļ skatītāju apšalc ar karstu pārsteiguma šalti, ka tā atrodas viena uz baltās sienas, tai nav blakus nekas, kas varētu novērst vai pakliedēt uzmanību. Tā pati glezna, Ņujorkas starptautiskajā Spānijas paviljonā samērā šaurajā telpā pakārta, vairs neatstāja ne pusi tā iespaida, ko radīja savā Madrides parastajā plašajā mājoklī.

LIII zālē, turpretim, Gojas dažādās technikās darinātie meti bez mazākā zaudējuma sabīdīti cieši blakus cits citam. Tur var tikpat kā degunu pielikt zīmējumam — traucējuma nekāda.

Paliela formāta latviešu mākslinieku gleznojumi šaurumā šķita vēl lielāki un tieši tādēļ pārsteidza kritiķi ar savu apjomu. Parastais lielums šaurumā varēja likties neparasti, pat pārmērīgi liels.

Ar šo konstatējumu varētu apmierināties un kritiķa piezīmi par audeklu lielumu aizmirst. Bet vai tas būtu godsirdīgi?

Brammanība un pazemība

Vai mums, latviešiem, māksliniekiem un nemāksliniekiem, tomēr savu reizi nepiemīt kāda tieksme uz lielo, vareno, uz sava veida „lielummaniju", kas mūsos saslienas kā kompensācijas meklējums pret pieticību, šaurumu, kripatību, pret putras karotes bāšanu aiz pašu zemo debesu griestu zemajām sijām, ko izsmējis Kārlis Skalbe? Vai neesam arī palaikam pārdroši jūras braucēji, seni „jūras vilki", kas alkst plašu apvāršņu kā brālēns Pērs Gints?

Vai kritiķim tomēr nav daļa taisnības? Vai latviešos kaut kur neiemājo tieksme pēc brammanības, pēc pārmērības, varbūt pat pēc ekstravagances?

(Turpinājums sekos)

Emma Znotiņa-Kalniņa

Izdevies veiktā da pārbaudījums

DV TEĀTRA KANADĀ STUDIJAS LAIKA TRĪS V

Labi vēl atminā palikušas ģeometrijas stundas vidusskolas gados. Bija figūra, kuŗa jāaprēķina, bija attiecīga formula, bija arī dažādi uzdoti mēri — gaŗuma, augstuma, platuma u.c. Kad visu pēc formulas izrēķināja, par iznākuma pareizību varēja pārliecināties uzdevumu grāmatas beigās. Ja saskanēja ar rēķina rezultātu, varēja aizsist grāmatu un, kājas šūpodams, gaidīt ģeometrijas stundu. Viņš varēja nākt... Tas „viņš" bija ģeometrijas skolotājs.

Ar teātŗa mākslu nav tik vienkārši. Tajā ir daudzas formulas, bet mēri nav doti. Tie jāatrod pašam aktierim. Pie tam figūras ir daudz komplicētākas nekā ģeometrijā. Teātŗa mākslā ir cilvēka iekšējie un ārējie mēri, neaprēķināmās un mainīgās attiecības, dažādās vietās un dažādos notikumos. Aktieris nekad nevar šūpot kājas un gaidīt „viņu". Tādu „viņu" teātrī ir daudz. Skatītāji, kas seko atrastajiem mēriem, pārrēķina atradumu un pielietojumu. Tur ir citi aktieŗi, arī dažādām zināšanām un dažādu saprašanu recenzenti.

Kopš dažiem gadiem DV teātŗa Kanadā dalībnieki sākuši individuāli mācīties un vingrināt savus izteiksmes līdzekļus. Dažī pie bijušajiem Latvijas un Igaunijas aktieŗiem, bet šāgada sezonā kopigā grupā pie režisora Dr. A. Straumaņa. Mācību laiks paidagoga vadībā bijis iss, ap 60—70 darba stundu. Šo posmu pabeigzot, ansambļis noiēmis pārbaudīt pats sevi izrādē, sniedzot trīs viencēlienus vienā vakarā. Būtu pareizāk, ja uzvedumus apzīmētu par īsā laikā veiktu vingrinājumu demonstrējumu. Antona Čechova abi viencēlieni „Lācis" un „Bildinājums" kopš daudziem gadiem pazīstami kā teātŗa studiju un drāmas skolu „ģeometrisķās formulas". Autors tulkots daudzās valodās, savas komēdijas rakstījis pēc franču komēdiju parauga, raksturus piemērodams krievu mentalitātei. Starp komēdiju un farsu grūti velkama robeža. Pa lielākai daļai jāizšķir režijai un tēlotājiem, kā lomas un situācijas traktēt. Ar farsu, kuŗā komika un sarežģījumi izcelti esenciālāk, tēlotājam vienmēr jābūt gatavam uz zināmām grūtībām, kā arī lielākām prasībām no sevis. Frazes un kustību vieglums, strauja reaģēšana uz ātri mainīgiem notikumiem kāpinātā izteiksmē, — tas viss veicams diendienas vingrinājumos mēnešiem, ne gaŗām ejot.

Abiem Čechova viencēlieniem mēģinājumu skaits ar paldagogu bija tikai 7. Bez tam tēlotāji vingrinājušies individuāli. „Lācis" ar tēlotājiem Maiju Gaiķi (Popova), Ziedoni Upiti (Smirnovs) un Robertu Miglānu (Luka) bija for-

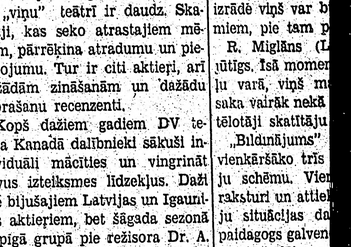

(79. turpinājums)

Guļamtelpu kārtojot, Ilga atrada gan konjaka pudeli. Viņa to paskaloja, brīd tad piegrieza aizbāzni ciešāk un none pagrabā.

Īsi pēc vieniem atskanēja durvju zv pretim raudzījās pavecs, nabadzīgi ģēr tis. Galva bija kaila, mugurā tikai ža ārā bija vēsa, nemīlīga diena. Kakla sa jam nebija, rokas viņš turēja bikšu kab

— Kungs Grieze mājās?

Svešais runāja angliski, Griezes vā izrunādams apbrīnojami pareizi.

— Nē, nav, — Ilga durvis strauji aiz izskats viņu biedēja.

Nodrošinājusi durvis ar važiņu, Ilga t vēra.

— Ko jums no Griezes vajaga?

— Man nekā, — svešais izbrīnījies viņš jau bija sācis doties prom. — Vir mais meklēja, teicās atnākt, bet neat

— Kādā sakarībā? Kas jūs esat?

— Snaiders.

— Nepazīstu. Grieze man par jun stāstījis.

— Viņš sabrauca manu sievu. Var palīdz?

Emma Znotiņa-Kalniņa

Izdevies veiktā darba pārbaudījums

DV TEĀTRA KANADĀ STUDIJAS LAIKA TRIS VIENCĒLIENI

Labi vēl atminā palikušas ģeometrijas stundas vidusskolas gados. Bija figūra, kuŗa jāaprēķina, bija attiecīga formula, bija arī dažādi uzdoti mēri — garuma, augstuma, platuma u.c. Kad visu pēc formulas izrēķināja, par iznākuma pareizību varēja pārliecināties uzdevumu grāmatas beigās. Ja saskanēja ar rēķina rezultātu, varēja aizsist grāmatu un, kājas šūpodams, gaidīt ģeometrijas stundu. Viņš varēja nākt... Tas „viņš" bija ģeometrijas skolotājs.

Ar teātŗa mākslu nav tik vienkārši. Tajā ir daudzas formulas, bet mēri nav doti. Tie jāatrod pašam aktierim. Pie tam figūras ir daudz komplicētākas nekā ģeometrijā. Teātŗa mākslā ir cilvēka iekšējie un ārējie mēri, neaprēķināmās un mainīgās attiecsmēs dažādās vietās un dažādos notikumos Aktieris nekad nevar šūpot kājas un gaidīt „viņu". Tādu „viņu" teātrī ir daudz. Skatītāji, kas seko atrastajiem mēriem, pārrēķina atradumu un pielietojumu. Tur ir citi aktieŗi, arī dažādām zināšanām un dažādu saprašanu recenzenti.

Kopš dažiem gadiem DV teātŗa Kanadā dalībnieki sākuši individuāli mācīties un vingrināt savus izteiksmes līdzekļus. Daži pie bijušajiem Latvijas un Igaunijas aktieŗiem, bet šāgada sezonā kopīgā grupā pie režisora Dr. A. Straumaņa. Mācību laiks paidagoga vadībā bijis īss, ap 60—70 darba stundu. Šo posmu pabeidzot, ansamblis nolēmis pārbaudīt pats sevi izrādē, sniedzot trīs viencēlienus vienā vakarā. Būtu pareizāk, ja uzvedumus apzīmētu par īsā laikā veiktu vingrinājumu demonstrējumu. Antona Čechova abi viencēlieni „Lācis" un „Bildinājums" kopš daudziem gadiem pazīstami kā teātŗa studiju un drāmas skolu „ģeometriskās formulas". Autors tulkots daudzās valodās, savas komēdijas rakstījis pēc franču komēdiju parauga, raksturus piemērodams krievu mentālitātei. Starp komēdiju un farsu grūti velkama robeža. Pa lielākai daļai jāizšķir režijai un tēlotājiem, kā lomas un situācijas traktēt. Ar farsu, kuŗā komika un sarežģījumi izcelti esenciālāk, tēlotājam vienmēr jābūt gatavam uz zināmām grūtībām, kā arī lielākām prasībām no sevis. Frazes un kustību vieglums, strauja reaģēšana uz ātri mainīgiem notikumiem kāpināta izteiksmē, — tas viss veicams diendienas vingrinājumos mēnešiem, ne gaŗām ejot.

Abiem Čechova viencēlieniem mēģinājumu skaits ar paidagogu bija tikai 7. Bez tam tēlotāji vingrinājušies individuāli. „Lācis" ar tēlotājiem Maiju Gaiķi (Popova), Ziedoni Upīti (Smirnovs) un Robertu Miglānu (Luka) bija formā rakstīts tā, ka tas ir esenciāli farsa gājieni, kuŗiem var arī paiet gaŗām, kā to gludi izdarīja M. Gaiķe.

Z. Upītes Smirnovs bija ar licu jaudu un krāsām savā lomā. Tikai, viņam nevaldot un nekontrolējot savu brāzmainību, skatītāji zaudēja labu daļu Smirnova teksta. Intelektuālais tēlotājs labi zina, kā sevi grožot. Nākošā izrādē viņš var būt ar korrigējumiem, pie tam pats saviem.

R. Miglāns (Luka) ir smalkjūtīgs. Īsā momentā, būdams baiļu varā, viņš maz kustībās pasaka vairāk nekā vārdos. Visi trīs tēlotāji skatītāju var pārliecināt.

„Bildinājums" iestudēts, dodot vienkāršāko trīs tēlotāju situāciju schēmu. Viencēliena dažādie raksturi un attiekšmes jauj iespēju situācijas dažādi variēt, bet paidagogs galvenokārt vadījies no īsā iestudējuma laika un tēlotāju nevienādās gatavības. Juris Freijs Čubukovu tēlo plašiem žestiem, smagā gaitā un lielā vaibstu spēlē, tā dažreiz ievirzoties grimasē. Viņš ir samērā laba dialoga risinātājs, kas komēdijās svarīgi. Ausma Sauemagi kā Natālija ir tīra frazēs un situācijās. Kaut bez modulācijām, balss ir skanīga un laba izruna. Tēlotāja pāris momentos parāda, ka viņa ir spējīga lomu izaudzināt no mirkļa uz mirkli. Maz lomās bijušai, tā laba zīme kādam citam tēlam citā lugā.

Cik J. Freijs lielos vilcienos smagi cilā savu krāsu otu tēlam, tik vieglī un rotaļīgi rīkojas viņa partneris Valdis Martinsons (Lemovs). Tēlotājam pūrā nav daudz lomu. Ansamblis var priecāties, ka V. Martinsons ir tā vidū, pie tam ar varēšanu tīri un izturēti iekļauties grūtajā un līdz karikatūrai robežotā tēla līnijās.

Žoržs Feido franču komēdijas vēsturē atzīts par vienu no asprātību briljantākajiem radītājiem (miris 1921. g.). Viņa viencēliens „Kad sievasmāte mirst" ansambļa studijas periodā mēģināts vismazāk, bet uzbūves un situāciju ziņā grūtākais no visiem trim viencēlieniem. Kas zina, — iespējams, ka abi galveno lomu tēlotāji Skaidrīte Pūpēde (Ivona) un Jānis Puriņš (Lūcijāns) pagaidām vieglā formā rakstītajai komēdijai nav piemēroti. Abu sniegumu traucē smagā valoda un tikpat smagās kustības. Maija Ķuze (Anete) ar režijas norādīto dialektu spēles raitumu apgrūtina vēl vairāk, kaut miegainai kalponei šāds runas veids ar citiem, veiklākiem partneŗiem varētu būt raksturīgs iekrāsojums. M. Ķuzei ir liela vienkāršība un tiešums savā tēlā Tas liecina, ka tēlotāja komēdijās varētu būt pavisam sološa. Rūdolfs Purvs iepriecina ar savu sulaiņa Jozefa atradumu. Nekad nespēlēts līdzīgs raksturs, maz mēģināts, bet iznākumā — pavisam pārsteidzošs pirmrindnieks kopā ar V. Martinsona Lemovu! R. Purva līdz aprobežotībai zipkārē iekapselētais Jozefs vispār ir viens no labākajiem ansamblī redzētajiem tēliem.

Pārdomājot redzēto, jāpieņem vien būs, ka Toronto teātrinieki ar pašpmierinātu kāju šūpošanu vairs negribēs nodarboties. Skatītāji bija ieradušies reti kuplā skaitā tik pieticīgi mazajā telpā. Tas liecina, ka viņi ciena darbu un pūles; ja to redz un dzird, tad savu interesi veltī ar gandarījuma prieku.

Tēlotāji Antona Čechova viencēlienā „Lācis", kuŗu savas studijas laikā režisora Dr. A. Straumaņa vadībā iestudēja DV teātris Kanadā: no kreisās — Roberts Miglāns (Luka, Popovas kalps), Ziedonis Upīte (muižnieks Smirnovs) un Maija Gaiķe (atraitne Popova). Foto: J. Liģers

„Lai tagad raksta jaunie"

Melburnā, Austrālijā, 21. februārī uz 85 mūža gadiem atskatījās rakstnieks un gleznotājs Jānis Sarma, kuŗam pirms vairākiem gadiem Brīvās pasaules latviešu apvienība piešķīra Tautas balvu.

Jānis Sarma, īstajā vārdā Jānis Kalniņš, dzimis 1884. gada 21. februārī Vecsaules pagastā kā laukstrādnieka dēls, mācījies Rīgas, Maskavas un Penzas mākslas skolās, laikā no 1933.—1940. gadam strādājis par zīmēšanas un latviešu literatūras skolotāju Daugavpilī. Viņš neatkarīgajā Latvijā bija mākslinieku biedrības Zalā vārna dalībnieks, gleznoja akvareļa tehnikā un reālisma gaumē ainavas un pasaku motīvus, sarīkojis vairākas patstāvīgas izstādes. Ar Jāņa Sarmas vārdu jubilārs dzimtenē rakstīja romānus un didaktiskus stāstus, ar prasmi lietodams tā laika valodu. Viņa darbi lielāko tiesu parādījās „Latvijas Sargā", 1944. gadā viņš devās uz Vāciju, bet 1949. izceļoja tālāk uz Austrāliju, kur nopietni pievērsās literārajam darbam, kļūdams par vienu no visproduktīvākajiem autoriem.

Tagad, mazākais pēc „Austrālijas Latvietī" publicētajām ziņām liekas, ka Jānis Sarma nolēmis līdz šim apbrīnojami rosīgo literāro darbu neigt un kļūt arī šai novadā par „pensionāru". Mazākais Anša Sirmā regulārajā rubrikā „Nedēļas piezīmes" cita vidū lasāms: „...grūti iedomāties to zaudējumu, kādu mēs cietīsim, ja tiešām piepildīsies J. Sarmas šonedēļ teikti sekojoši vārdi: 'Es ar savu 85. gadu esmu nolēmis nekur vairs atklāti neuzstāties.' Parasti ir patīkami, ja solījumus pilda, bet šoreiz gan gribētos, lai tas nenotiktu, taču rakstnieka izšķiršanās pamatā ir savi izteikti motīvi, kaut publiski plašāk viņš tos nevēlas atklāt."

Uz jautājumu, vai viņa 85. dzimšanas dienas gadījumā iznāks arī kāda jauna grāmata, J. Sarma atbildējis: „Droši vien iznāks, bet ne grāmatas nosaukums, ne saturs man nav zināms. (Cik zināms, Tilta apgāds ASV šo dienu atzīmējis ar jaunas jubilāra grāmatas izdošanu, — ref.) Mani darbi izkaisīti pa vairāku avīžu redakcijām un glabājas tur kā dzelzs inventārs. Vajadzīgā brīdī tos velk laukā. Ļā tad nu nav nekāda mākslas sabāzt šos darbus grāmatā. Mani šī lieta tikpat kā nemaz neinteresē. Es pats paveicu mazu grāmatiņu, un to Mintauts Eglītis Sidnejā soļoja dabūt gatavu līdz manai šāgada dzimšanas dienai. Vēl nezinu, cik tālu viņš ar grāmatiņu ticis."

„Austrālijas Latvietis" vēl atzīmē, ka Jānis Sarma pašreiz nodarbināts ar savas agrāko gadu korespondences kārtošanu, kuŗa sakrājusies sējumiem bieza. Jautāts par turpmākajiem rakstniecības nodomiem, sirmais jubilārs bijis itin strups un atteicis: „Pietiek rakstīt, lai tagad raksta jaunie!"

Rd.

Biruta Senkēviča

MIŅAS

Ko es atceros, nav viss no manis.
Tas, kas apslēpts, reiz bij iesākums.
To, kas skanēs, ziedi aizmirsuši,
Un ko gaidu, lapas neizčukst.

Jautāju es saulei. Teica viņa:
— Tavas vasaras man bija prieks.
Lielums apglabāts zem uzkalniņa,
Kur jautājumus — puķes iedēstīt.

Aistētisks baudījums

Čikāgas latviešu namā 15. un 16. februārī notika jaunā Milvoku mākslinieka Ulža Prauliņa gleznu izstāde. Ir iepriecinoši, ka abas kaimiņu pilsētas apmainās ar saviem kultūrāliem sniegumiem, tā dodot arī ieskatu latviešu kultūras darbinieku aktivitātē iepretim citu tautu izdaudzinātajām slavenībām. Apsveicama ikkatra aistētiskās mākslas kopīgā izstāde pilsētā, kuŗā oficiālās iestādes atklāti aizstāv kāda franču seksuālās mākslas pārstāvja vulgāro tematiku, kuŗa jau pāris mēnešu intrigē pūļa masas. Šajā sajauktajā laikā Ulža Prauliņa gleznas liekas kā cerības stariņš tiem, kas mākslā mīl aistētisko un dailo. Māksla jau pašā pirmsākumā radusies, lai kalpotu daiļumam un mākslas darba bauditājā radītu aistētisku apmierinājumu. Izstādītājs tad arī savā izstādē centies pieiet ar šādu mērauklu.

Plašā darbu klāstā visumā varam saskatīt divus dažādus apstrādājuma veidus. Gatavākais sniegumā ir ilustrātīvais veids, kas atspoguļojās vismaz sešās gleznās. Lietojot dažādu toņu pamatus, mākslinieks stingrā perspektīviskā zīmējumā, pa lielākai daļai melnās līnijās, uzbur savas kompozicijas. Melnās krāsas lietošana pilnīgi attaisnojas, kā pierāda darbs „Jaunbūve", kuŗā melnais kombinējumā ar pelēko un balto izveidojis vislabāko darbu izstādē. Tam līdzīgs arī „Laivas", kaut šis darbs gleznots citā toņu salikumā. „Rūpnicā" lieliska lineārā kompozicija, varbūt vienīgi derēja arī fabrikas siluetos krāsu perspektīva. Ilustrātīvajā katēgorijā iederas arī slēpotāju gleznojumi, darināti diagonālā kompozicijā ar veiklu ilustrātīvu pieeju, baltā pamatā izceļot tikai galveno.

Dabas skatus Prauliņš gleznо dekorātīvā veidā. Visumā viņa ainavas ir mākslīgas gaismas piesātinātas, kaut darinātas ar gleznieciskuvarēšanu. Īpašs grupējums tematikā ir pilsētu noskaņu glezniecība. Še pārsvarā vertikālā kompozicija līnijās un krāsās. Nami tonēti zilā, oranžā, dzeltenā vai melnā krāsā uz pretēja notonējuma pamata. Mazliet par raibu dažās gleznās šķiet melnais akcentējums.

Vairākas gleznas pārgāja čikagiešu īpašumā, tā pierādot, ka latviešu publika spēj novērtēt labas mākslas sniegumu.

Arnolds Šimanis

KULTŪRAS CHRONIKA

Numizmats Aleksandrs Platbārzdis līdzšinējiem darbiem par monētām un naudas zīmēm pievienojis plašu 534 lappušu apceri vācu valodā „Die königlich schwedische Münze in Livland (Das Münzwesen 1621 — 1710)" Grāmatu izdevusi Zviedrijas karaliskā daiļliterātūras, vēstures un antikvitāšu akadēmija. Savā jaunākajā darbā Platbārzdis iepinis arī ziņas, kas attiecas uz Vidzemes latviešiem zviedru laikos. Izdevums bagātīgi ilustrēts.

Okupētajā Latvijā pēc ilgas slimošanas nairis mākslinieks Gunars Hermanovskis, kuŗš apbedīts Meža kapos, Rīgā. Dzimis 1914. gadā, viņš beidza Mākslas akadēmiju 1948. gadā, kaut ieguva popularitāti ar savām ilustrācijām, grāmatu apvalkiem un dekorāciju metiem līgi pirms tam. G. Hermanovski par pretpadomju nostāju mākslā izsūtīja uz Sibiriju, ļaujot atgriezties, kad veselība jau bija sabojāta. Pēdējos dzīves gadus mākslinieks pavadīja daļēji paralizēts.

AICINĀJUMS BIĻETENU UN ŽURNĀLU REDAKTORIEM

Mūsu kultūras dzīves svarīga sastāvdaļa ir draudžu, biedrību, organizāciju un privātpersonu izdotie biļeteni un žurnāli.

Zinātnisku rakstu krājuma „Archīvs" X sējums būs veltīts mūsu presei, tādēļ vajadzīga arī informācija par šiem biļeteniem un žurnāliem. Laipns aicinājums redaktoriem vai izdevējiem sniegt sekojošas ziņas: 1) biļetena vai žurnāla nosaukums; 2) kas to izdod; 3) cik bieži gadā; 4) ja biļetenam abonēšanas maksa, cik tā liela; 5) biļetena tirāža; 6) redaktora vārds un uzvārds; 7) redaktora dzimšanas vieta un datums; 8) redaktora izglītība; 9) redaktora sabiedriskais amats; adrese.

Lūdzam atsaukties arī tos redaktorus, kas rediģē svešvalodās iznākušus žurnālus.

Melburnas latviešu biedrības bibliotēka krāj visu, ko brīvā pasaulē publicē latvieši un ko par latviešiem publicē. Ja Jūsu biļetens vēl bibliotēkai nepienāk, lūdzam rūpēties, lai to piesūtītu sīkākai bibliografiskai apstrādāšanai.

Augšējās ziņas par biļetenu resp. žurnālu lūdzam adresēt: „Archīvs", 3 Dickens St. Elwood, Vic. 3184, Australia, bet biļetenu (žurnālu) lūdzam sūtīt, adresējot „Latvian Library (tā pati adrese).

„Archīvā" redaktors
Edgars Dunsdorfs

PANDORA

ARTURS VOITKUS

ROMĀNS II DAĻA

(79. turpinājums)

Guļamtelpu kārtojot, Ilga atrada gandrīz tukšo konjaka pudeli. Viņa to paskaloja, brīdi šaubījās, tad piegrieza aizbāzni ciešāk un nonesa pudeli pagrabā.

Īsi pēc vieniem atskanēja durvju zvans. Ilgai pretim raudzījās pavecs, nabadzīgi ģērbies vīrietis. Galva bija kaila, mugurā tikai žaķete, kaut ārā bija vēsa, nemīlīga diena. Kakla saites svešajam nebija, rokas viņš turēja bikšu kabatās.

— Kungs Grieze mājās?

Svešais runāja angliski, Griezes vārdu tomēr izrunādams apbrīnojami pareizi.

— Nē, nav, — Ilga durvis strauji aizcirta. Svešā izskats viņu biedēja.

Nodrošinājusi durvis ar važiņu, Ilga tās atkal pavēra.

— Ko jums no Griezes vajaga?

— Man nekā, — svešais izbrīnījies atgriezās; viņš jau bija sācis doties prom. — Viņš mani pirmais meklēja, teicās atnākt, bet neatnāca.

— Kādā sakarībā? Kas jūs esat?

— Snaiders.

— Nepazīstu. Grieze man par jums nekā nav stāstījis.

— Viņš sabrauca manu sievu. Varbūt tas jums palīdz?

— Grieze nevienu nav sabraucis.

— Kad viņš būs mājās? — Snaiders Ilgas iebildumu nevēroja.

— Pēc darba. Ap sešiem.

— Labi. Jūs viņam pasakiet, ka es te biju. Un lai nemēģina bēgt.

— Viņam nekur nav jābēg. Un ja jūs tagad nepazudīsit, es saukšu policiju.

— O. k., sauciet. Tad jau redzēsim. Kāpēc viņš vindien bija pie manis lūgties? Ko? A?

Ilga aizcirta durvis un atgriezās dzīvoklī. Viņa juta, ka tai trīc rokas, tālrunī griežot Griezes darba vietas numuru.

— Viņa dabūja savienojumu un lika pasaukt Griezi. Pēc īsa brīža atsaucās vīra balss.

— Klausos?

— Vincent, kas tas par Snaideru, un ko tu pēdējā laikā esi sabraucis?

Brīdi klausulē bija klusums.

— Vincent, tu mani dzirdēji?

— Jā . . . Bet vai viņš — tas Snaiders, — bija atnācis?

Griezes balss bija kļuvusi vāji sadzirdama.

— Tātad, tas ir tiesa? Tu esi kādu sabraucis?!

— Tikai neuztraucies, Ildzīt! . . . Tā lieta ir pilnīgi kārtībā. Es ar Snaidera kundzi par visu izrunājos . . . Mums viss ir nokārtots. Snaideram šai jautājumā nekas nav sakāms.

— Tā tu domā! Snaiders sešos atkal ieradīsies — un tā kā tu arī esi mājās! Man pietiek šo tipu redzēt dienā. Vakarā tu pats ar viņu tiec galā. — Tātad sabraucis! Kāpēc tu man to slēpi?

— Ildzīt, es tagad nevaru runāt. Man —

— Tu vari gan, un tu runāsi! Kad un kā tas notika?

Grieze pēkšņi pārgāja uz angļu valodu.

— Very well, I will explain it . . . tonight . . . Good-by, dear — honey . . .

Noklikšķēja klausule, un tālrunī atskanēja dūkoņa.

Saruna ar sievu pilnīgi izkliedēja Griezes šaubas par došanos uz ziemeļiem. Kad īsi pirms darba beigām priekšnieks viņu iesauca kabinetā un paziņoja, ka braukšana varot iznākt drīzāk nekā domāts, Grieze teica, ka gatavs doties ceļā kaut nākošajā dienā.

— Lieliski. Šeit saraksts par visu nepieciešamo, kas jāņem līdz. Iegādājiet jau šonedēļ. Nav izslēgts, ka pirmdien jābrauc. Cita starpā — ko par jūsu braukšanu saka Griezes kundze?

— Well . . .

Priekšnieks iesmējās. Viņš domāja Griezi sapratis.

— Tas pats jau visiem. Neviena negrib kļūt par salmu atraitni. Raud un žēlo vīru, bet patiesībā žēlo pati sevi. Hehehe!

Grieze pieklājības dēļ pasmaidīja līdz, lai gan nedomāja, ka Ilga viņa aizbraukšanu sevišķi nožēlos.

Pulkstenis bija dažas minūtes pirms sešiem. Visu ceļu Grieze bija lauzījis galvu, kā Ilgai izskaidrot notikušo negadījumu, tā slēpšanu, tirgošanos ar Snaideriem un naudas aizņemšanos.

Ilga bija savā istabā. Viņa gulēja gultā, baltu, samitrinātu drānu uz pieres. Istaba smaržoja pēc zālēm. Uz naktsgaldiņa blakus gultai bija glāze ar ūdeni, tējkarote un brūna aptiekas pudelīte ar uzrakstu „Tinctura Valeriana". Kad Vincents Grieze pienāca pie sievas istabas durvīm, Ilga pievēra acis un dziļi nopūtās. Grieze juta mugurai pārskrienam tirpoņu.

— Ildzīt . . . Vēl vienmēr nav labāk?

Ilga strauji noskurinājās un atvēra acis.

— Labāk! Tu iedur nazi mugurā un prasi, vai nekļūst labāk!

— Bet Ildzīt! Vai es tīši? Es taču to sievieti nesabraucu tīši! Viņa pati bija vainīga, un to viņa arī atzīst. Būdams goda vīrs, es viņai piedāvāju nelielu sāpju naudu, bet viņa to noraidīja.

— Stāsti manim, Daugaviņa! — Ilga noņēma no pieres balto drāniņu, par jaunu samitrināja ūdens traukā un uzlika uz acīm. — Ja tu nebiji vainīgs, bet piedāvāji sāpju naudu, tad tu nebiji goda vīrs, bet augstas klases idiots! Naudas piedāvāšana ir vainas apziņas skaidrākais pierādījums. Kur tu naudu ņēmi? Vai tā ir tava tā sauktā nebaltās dienas nauda?

No atbildes Griezi paglāba zvans pie durvīm.

Aiz tām stāvēja Snaiders. Acis viņam bija miglaimes, un no mutes nāca spēcīga alkohola smaka.

— Hai, mister! Mājās gan? — Snaiders, plati smaidīdams, spēra soli uz priekšu, bet, kad Grieze iestājās durvīs, smaids pārvērtās niknā spītā.

— Oho! Nelaidīsi iekšā?

— Mums, Snaidera kungs, viss runājamais izrunāts, — Grieze centās balsi valdīt. Viņš bija cieši noņēmies piedzērušo dzīvoklī neielaist.

(Turpinājums sekos)

Jaunie vēji kausē lēnām

(Pārnesums no 1. lpp.)

vecākos vainas apziņu par latviešu valodas neprašanu, ņemt bērnus pretim, izvērtējot to valodas zināšanas un piemērojot mācību programmas. Skola jāizveido pievilcīga, lai bērnam būtu prieks mācīties. Ar paliglīdzekļiem varētu nākt talkā paši vecāki, jaunākajās klasēs izgatavojot kautvai lipeklīšus ar latviskajiem priekšmetu nosaukumiem parastajām krāsu grāmatām. Varētu arī izveidot runas kori klasē, lasot balsī, kas stiprinātu izrunu, arī lugu lasīšana noder šim mērķim.

Dr. S. Miezīte aizrādīja arī neveltīt tik lielu vērību ģeogrāfijas datu mācīšanai par mūsu tēvzemi, „kuŗa vairs nav Latvija un varbūt arī nebūs". Nebija skaidrs, ko psiholoģe ar šo domu bija gribējusi „implicēt". Varbūt nekaitētu precizākas latviskas terminoloģijas apgūšana nākotnē, lai novērstu pārpratumus?

Kā pēdējais runāja Hamiltonas latviešu ģimnazijas skolotājs M. Reinbergs, pārliecinot ar apgalvojumu, ka straujā mācības metožu progresēšana kanadiešu un iesalušais stāvoklis latviešu skolās rada plaisu, jo bērniem grūti piemēroties abiem veidiem. Rodas pretestība. Pārmaiņas nav gaidāmas „ne no augšas, ne apakšas", tās var radīt vienīgi paši skolotāji, kuŗu pienākums iepazīties ar jaunajām metodēm, tās izvērtējot un apgūstot pozitīvo. Viņš ieteica skolotājiem izbeigt garās runas, to vietā liekot runāt bērniem (tādā veidā arī veicinot valodas apgūšanu), radīt pašdarbības grupas, informācijas vākšanu, organizēšanu un demonstrēšanu. Iebildumus par nesistēmatisku vielas izņemšanu atspēkotu labāka latviešu valodas iemācīšanas iespēja, kas augligāka par faktu vākšanu.

Pēc referātiem bija debates. Vienīgais latviešu mācitājs šai konferencē Ā. Čops aizstāvēja ieskatu, ka jaunās metodes īstenībā nav nekas gluži jauns un blakus ieteicamiem satur arī bīstamus elementus. Tas pierādījies 1917. un 1919. gadā Latvijā lieliniešu režīmā. Skolas sistēmas tās sagrāva. Viņa ieskatam nepievienojās kādreizējais jaunatnes audzinātājs Rīgas parauga pamatskolā A. Svenne, apgalvodams, ka visā Latvijas brīvvalsts laikā šādas metodes lietotas šai skolā ar labiem panākumiem. Svenne arī norādīja, ka nevarot „mūžam no jauna" atklāt kaut ko, kas jau sen atklāts, to lieterīgāk tomēr iemācīties. Savas domas izteica arī citi konferences dalībnieki, radot visai spraigas debates.

Konferences otras dienas apskatu sniegsim mūsu laikraksta nākošajā izdevumā. —ns

DV Manitobas nodaļas pārstāvji 22. janvārī apmeklēja Manitobas provinces premjēru Valteru Veiru, gandrīz vienu stundu ilgā vizītē pārrunājot Latvijas un latviešu problēmas, kā arī nododot grāmatu „Latvia — Country and People". Uzņēmumā no kreisās — A. Kēleris, premjērs V. Veirs, viesētājas vanadžu kopas priekšniece L. Kēlere un DV Manitobas nodaļas valdes priekšsēdis V. Stenders. Piezīmējams, ka Vinipegas pilsētas galva laiku no 1.—8. martam izsludinājis par Latviešu nedēļu Vinipegā.

Spraiga gada sapulce

Turpat pilna darba diena Kārli Kiršu.

Spraigās pārrunās pagāja DV Toronto nodaļas gada sapulcē, kuŗa 23. februārī notika DV namā. No nodaļas 300 biedriem piedalījās 87, par sapulces vadītāju izraugot E. Krūku, par viņa vietnieku M. Tožu, par sekretāru E. Jaunzaru un par viņa palīgu A. Krūmiņu, bet balsu skaitīšanu uzticot nodaļas revīzijas komisijai.

Gada sapulci atklājot, nodaļas valdes pr-dis I. Zamlovskis aicināja ar klusuma brīdi godināt aizvadītajā gadā mirušos nodaļas biedrus Andreju Virbuli un atreferēti arī mūsu laikrakstā. Sapulces laikā valdes pr-dis I. Zamlovskis savā ziņojumā pateicās visiem darbiniekiem un biedriem par teicamo sadarbību un atbalstu. Aizvadītajā gadā ievērojami pieaudzis nodaļas biedru skaits, pašreiz esot 307, no tiem 7 biedri-veicinātāji. Tā Toronto nodaļa kļuvusi par lielāko Ziemeļamerikā. Tas nodaļai, it sevišķi atmatpersonām, uzliek arī lielāku darba slodzi un atbildību. Pie tik liela biedru skaita nodaļas darbā radušies arī daži pārpratumi, kas novērsti labā sadarbības gribā. Arī nākotnē visi biedri aicināti atbalstīt un sekmēt kopīgo darbu līdzīgā sadarbības gribā.

Par pārējo amatpersonu ziņojumiem, pārrunām un sapulces atzinumiem sniegsim atsevišķu raksturu nākošajā laikraksta numurā.

R. N.

Valdes vēlēšanās, balsojot atsevišķi par priekšsēdi ievēlēja līdzšinējo I. Zamlovski ar 50 balsīm, pretkandidātam J. Treijam saņemot 28. Tāpat atsevišķā balsojumā par priekšsēža vietnieku ievēlēja J. Treiju ar 44 balsīm, pretkandidātam A. Lucam saņemot 33 balsis. Par valdes locekļiem no 6 kandidātiem ievēlēja O. Zvirgzdgraudu ar 63 balsīm, V. Cini ar 62, O. Kļaveniekuar 48 un H. Jēkabsonu ar 33 balsīm, bet par kandidātu A. Belzaku. Pārpratuma dēļ J. Kleķeri, kas bija vēlējies savu kandidatūru noņemt, valdē ievēlēja ar 46 balsīm, bet viņš atteicās. Jau pirms valdes vēlēšanām gada sapulce pieņēma ierosinājumu, ka valdes sastāvs paplašināms no 7 uz 9 personām, bet tā kā tas prasa statūtu grozījumu, tad vienojās šo jautājumu izlemt nākošajā gada sapulcē, līdz kuŗai valde pilnvarota pieaicināt trūkstošos darbiniekus, dodot tiem valdē arī balss tiesības.

Revīzijas komisijā no 4 kandidātiem ievēlēja A. Šternu (63 balsis), P. Broku (51) un J. Grīnbergu (39).

Visvairāk kandidātu, kopskaitā 10, nominēja nodaļas pārstāvēšanai Kanadas DV delegātu sapulcē. Ievēlēja I. Zamlovski ar 38 balsīm, M. Tožu ar 36, J. Treiju ar 31, un E. Ozolu ar 30.

Gada sapulcē Draudzīgā aicinājuma zīmē bibliotēkārs E. Plūme jaunu grāmatu iegādei savāca 59,45 dol. Bibliotēkā pašreiz ir 818 grāmatu latviešu valodā un 229 grāmatas angļu valodā. Pēdējā laikā A. Kvēps ziedojis 23 grāmatas, DV teātris 6, tāpat atsaucīgi bijuši vairāki citi ziedotāji. Bibliotēkārs E. Plūme pasliktinātas veselības dēļ vēlējās no pienākumiem atteikties, bet sapulces dalībnieki ieteica to kārtot ar nodaļas valdi.

Jau sapulces starplaikā konstruējās jaunievēlētā revīzijas komisija, par priekšsēdi izraugot A. Šternu, par sekretāru P. Broku un par locekli J. Grīnbergu.

Nodaļas valdes budžetu pieņēma 3700 dol., bet DV nama budžetu 11.760 dol. apmērā.

Vairāki nozaŗu vadītāji savus darbības pārskatus rakstveidā jau bija iesūtījuši agrāk. Tie jau tika Granti̦ņa, kuŗa bija abu sarīkojumu galvenā organizētāja, atvieglot nopūtās: „Beidzot varēšu tagad atpūsties, jo pēdējās nedēļas, visu kārtojot, aizgāja kā murgā. . ."

● Mākslinieka Daiņa Miezāja darbu izstādi, kuŗā redzami 45 akvareļi, 13. februārī atklāja Robertsa galerijā (641 Yonge St.). Izstāde turpināsies līdz 28. februārim. Dainis Miezājs, kas kanadiešu mākslas dzīvē pazīstams tikai ar priekšvārdu Dainis, ir mācības spēks Ontario mākslas kolledžas vakara kursā.

● Juŗa Dzeguzes vadītais vīru ansamblis Kalvis savu aizvadītās sezonas koncertu atkārtos 15. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Ieejas maksa 2 dol., skolēniem puscena.

● TLB dāmu komitejas un sestdienas skolas vecāku padomes kopīgi rīkotais bazārs skolas atbalstam 16. februārī Latviešu namā bija labi apmeklēts un deva 1028 dol. atlikumu. Bazārā bija ap 500 laimestu, un īsā laikā izpārdeva visas 1500 lozes. Laimestiem domātās mantas vecāku padomes un dāmu komitejas darbinieces bija vākušas kā no bērnu vecākiem, tā arī sabiedrības un saimnieciskajiem pasākumiem. Kā atsaucīgākie ziedotāji minami zeltkale A. Kivleniece, A. Miķelsones un L. Liduma delikatešu veikali, apgāds Daugavas Vanags, S. Vasarājs, J. Ķuze, L. Černenoka, A. Grantiņa u. d. c. Teicamus ienākumus deva arī bufete un kafijas galds, galvenajām dalībniecēm esot G. Rāviņai, L. Eikinai, Z. Pavasarai un V. Brumelei. Mazajiem bazāra apmeklētājiem bija iekārtota arī laimes aka. Priekšnesumu daļā piedalījās koklētāju ansamblis Alsunga Līzes Šmites vadībā, bet ar D. Lejnieces un R. Jansones iestudētām tautas dejām uzstājās TLB sestdienas skolas audzēkņi.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojumā 15. februārī uzveda V. Pukata iestudēto izvilkumu no A. Brigaderes jautrās spēles „Lielais loms". Bez režisora uzvedumā vēl piedalījās R. Baruša, M. Gaiķe, E. Krēmane un A. Siliņa. Dekorācijas bija gatavojis R. Šteinbergs, apgaismotāja pienākumus veica M. Bružis, bet kostīmu gatavošana bija B. Tiltiņas pārziņā. Pēc uzveduma ap 100 sarīkojuma apmeklētāju vēl noskatījās E. Tiltiņa filmu izrādi par Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Hanoverā. Sarīkojuma norisi vadīja dāmu komitejas pr-ce L. Jansone. Paredzams, tas dos arī nelielu atlikumu. Nākošais dāmu komitejas sarīkojums būs gadskārtējā rīkotās Lieldienu agrās brokastis 6. aprīlī.

● Sv. Andreja draudzes jaunizraudzītā padome savā pirmajā sēdē konstruējusies šādi: priekšsēdis līdzšinējais R. Roze, viņa vietnieks administrātīvos jautājumos A. Liepiņš un saimnieciskos jautājumos A. Kalns, kasieris E. Millers ar palīgiem K. Ozolu un V. Kleperi, sekretārs M. Vāgners, viņa palīgs Ž. Epneris un inventāra pārzinis A. Pauzers. Sidrabenes pārvaldē no padomes izraudzīja K. Ozolu, J. Ozolinu, J. Ceru un A. Siliņu. Līdzšinējos amatos apstiprināja grāmatvedi A. Grigali, LNAK padomes locekli A. Sproģi, pārstāvi pie TLTA J. Liberi, Latvijas valstssvētku rīcības komitejā R. Rozi, baznīcas ēkas komitejā A. Kalnu, J. Petzali, A. Briedi un A. Sproģi, kā arī vairāku citu nozaŗu vadītājus un darbiniekus.

● Sakarā ar Latviešu nama akcionāru sapulci Toronto skolu fonda valde sasauc savu dalībnieku gada sapulci 2. martā plkst. 5 pēcpusdienā Latviešu namā. Skolu fonds ir lielākais Latviešu nama akciju turētājs, tādēļ visi tā dalībnieki jo sevišķi aicināti piedalīties šajā sapulcē, lai pārrunātu eventuālus ierosinājumus un izraudzītu savus pārstāvjus nama pārvaldes organos.

● Toronto kanadiešu laikraksta „The Globe and Mail" 20. februāŗa izdevumā lasītāja skatienu saista māsas Valerijas Dubrovskas uzņēmums. Vesela laikraksta lappuse aizņemta ar Toronto slimnīcu dažādo tautību māsu un laboratorijas darbiniecu attēliem un rakstu. Bez uzņēmuma V. Dubrovskai veltītas arī dažas rindas, pastāstot, ka gaišmatainā latviete uzaugusi Toronto, mācījusies St. Jozefa māsu skolā un pašlaik veic virsmāsas pienākumus šai slimnīcā.

KANADAS ZIŅAS

HAMILTONA

● DV Hamiltonas nodaļas rīkotais „Pigbridžas karnevāls: melns un balts" 15. februārī Robertsa restorāna zālē bija pulcinājis ap 150 apmeklētāju, no tiem ap 40 maskās. No Sv. Katrīnām bija ieradušies „klosteŗa iemītnieki", un kā „mūķenes" Babekas deju kapellas pavadījumā latviešu valodā nodziedāja populāro mūķeņu dziesmu „Dominiks". Labāko masku izvēle šoreiz piekrita publikai, kuŗas nobalsojumā balsis tādā mērā sadalījās, ka „uzvarai" pietika jau ar 14 balsīm. Liekas, ka šīs masku novērtēšanas veids nav ne labākais, nedz arī objektīvākais. Pirmo godalgu pieškīra maskai „Virus Bacillus" (Astrida Robežgruntniece), kuŗa saņēma gleznotāja B. Treimaņa dāvināto darbu. 2. godalgu izpelnījās maska „Latvija Amerikā" (Helena Ķikauka), saņemot V. Tukleŗa nekustamu īpašumu pārdošanas biroja dāvināto kristalla vāzi. Trešā godalga — M. Zitmaņa uzņēmuma Atlantic Jewellers dāvināto papīlāti ar kristalla trauku izpelnījās Sv. Katrīnu „Klosteŗa iemītnieki" (Milda Vītola, Ārija Freimane, Irma Andersone, Emma Krūmiņa, Millija Zvejniece, P. Vītols, F. Konrads, J. Strautmanis un Ž. Krūmiņš), 4. godalgu — E. Robežgruntnieka nekustamu īpašumu pārdošanas biroja dāvināto balvu saņēma „Pindaciša" (Olga Beča no Toronto), 5. godalgu — V. Sebriņa uzņēmuma Ace Hardware balvu ieguva „Sirds dāma" (Baņuta Pīlādze no Toronto), bet 6. godalgu — T. Krīgera uzņēmuma Ted's Ancaster Hardware balvu pieškīra „Hipijam" (Edmunds Pulciņš). Vietējās vanadžu kopas pr-ces N. Pulciņas vaditajai loterijai laimestus bija ziedojuši O. Andersona pārtikas veikals, vietējā DV nodaļa un Tamāra Gailite; tos laimēja R. Zamlovska no Toronto, J. Strautmanis no Sv. Katrīnām un restorāna „bārmens" Karlo Klapa, bet lozes Nr. 45 īpašnieks neatsaucās. Tas laimestu var pieprasīt karnevāla rīkotājiem. Sarīkojuma norisi ar labu humora izjūtu vadīja Jānis Gailītis.

O. K.

● Jaunatnes pulciņa Rota gada sapulci 9. februārī vadīja pr-dis Pēteris Vilks, protokolējot Dainai Trinītei. Darbības ziņojumu sniedza P. Vilks. Aizvadītajā gadā sarīkoti LNJAK kursi, balle „Svina balons" un Anša Tipāna un Vijas Vētras uzvedums „Dzeja un deja". Pulciņš piedalījies arī Latvijas valstssvētku organizēšanā, bet vairāki biedri pirmajā pasaules latviešu jaunatnes kongresā un Eiropas latviešu 2. dziesmu svētkos Hanoverā. Kases stāvoklis, kā norādīja priekšnieks, pasliktinājies, galvenokārt vāji apmeklētās pavasaŗa balles dēļ. Ziņojumus sniedza arī biedrzinis Alvis Zujevs, mantzine Ieva Pole, tautas deju grupas sakarniece Baiba Šmita-Kalēja un meiteņu kvinteta sakarniece Daina Trinīte. Revidenta Jāņa Valdmaņa ziņojums radīja dedzīgas pārrunas par meiteņu kvinteta darbību, valdes locekļu sadarbošanos, kases stāvokļa pasliktināšanos un Latvijas valstssvētku rīkošanu. Pieņēmusi P. Vilka ierosinājumu valdes sastāvu palielināt no 8 uz 10 locekļiem, sapulce par pulciņa priekšnieku ievēlēja Jāni Ozolu, par kasieri Māri Ozolu, valdē Alvi Zujevu, Dainu Trinīti, Intu Janovsku, Daci Ieviņu, Valdu Andersoni, Ievu Poli, Klāvu Zikmani un Māru Ezerkalni, bet revīzijas komisijā — Pēteri Vilku, Viļņi Miķelbrenci un Skaidriti Loju. Sapulce vēl nolēma rīkot filmu izrādi, atbalstīt latviešu skolu ar grāmatām un pārņemt no V. Ozola meiteņu kvinteta Rota skaņu plašu pārdošanu.

BŠK

OSAVA

● DV Osavas nodaļas viena gada dibināšanas atceres un plkv. O. Kalpaka piemiņas sarīkojums notiks 8. martā plkst. 7 vakarā Grandview Golf Club telpās. Cīnītāju piemiņai veltītu runu teiks Latviešu leģiona cīņu līdzgaitnieks A. Kopštāls no Toronto. Paredzēta arī filmu izrāde par Kanadas DV delegātu sapulci pagājušajā gadā un nodaļas darbības atklāšanas sarīkojumu. Priekšnesumus sniegs mūziķāli-vokālais ansamblis Ceļinieki V. Adlera vadībā. Nobeigumā saviesīgs vakars.

MONTREALA

● Kalpaka piemiņas sarīkojums DV Montrealas nodaļas izkārtojumā notiks 8. martā plkst. 7.30 vakarā Viktorijas zālē (4626 Sherbrooke St., W.) ar jaunās paaudzes priekšnesumiem — dziesmām, mūziku un deklamācijām. Pēc tam balle, kuŗā par mūziku rūpēsies E. Reveliņš ar A. Stigneru, bet vanadzes par kafijas galdu. 9. martā plkst. 2 pēcpusdienā Sv. Pāvila draudzes baznīcā (Hutchison un St. Viateur ielu stūrī) notiks kopīgs dievkalpojums visām latviešu draudzēm, kuŗu vadīs prāv. V. Šēfers ar māc. A. Voitku, piedalīsies latviešu skolai, studentiem, Ačkupam un citām organizācijām. Dievkalpojumu kuplinās vīru koris Junda.

● DV Montrealas nodaļas vanadzes kopas valdi šim gadam izraudzījušas šādā sastāvā: priekšniece līdzšinējā V. Māldere, viņas vietniece E. Spure, sekretāre A. Burtona, kasiere-mantzine E. Vītiņa, viņas palīdze R. Zeltiņa un saimniecības daļas vadītāja A. Galle.

● Montrealā atgriezusies I. Skrastiņa ģimene, kuŗa pirms dažiem gadiem bija pārcēlusies uz Vankuveru, Britu Kolumbijā. Montrealas tautieši ir iepriecināti par rosīgā sabiedriskā darbinieka atgriešanos „mājās".

—ing

Latviešu dienas Bo

Plosoties spēcīgai sniega vētrai, Bostonas internacionālajā institūtā notika Latviešu diena. Apmeklētāju skaits slikto laika apstākļu dēļ bija mazs, bet mājās palicējiem bija iespēja sarīkojumā vismaz daļēji „piedalīties" ar televīzijas starpniecību. Raidījumu, kuŗā runātājs daudzināja latviešu jauniešus par viņu devumu ASV, atkārtoja pat divas reizes, kas visumā nav parasts. Katrā ziņā šis raidījums atzīstams par teicamu latviešu kultūras daudzinājumu Masačuzetas pavalstī.

Apmēru ziņā pamazajā, bet tomēr vērtīgajā latviešu kultūras skatē sniega vētras dēļ nevarēja ierasties arī vairāki gaidīti viesi, jo pilsētu pamazām apraka sniega „kalni". „Kad latvieši kaut ko rīko, daba arvien trako," izteicās kāds tautietis, jo arī aizvadītajā vasarā, kad upmalā notika brīvdabas tautas deju uzvedums, lietus gāza aumaļām. Sniegs tomēr nebija atbaidījis WBZ televīzijas un radio stacijas filmētājus, kuŗi uzņēma latviešu jauniešus tautas deju virpuļos un izstādes eksponātus, kuŗus bija savākusi Lilija Kluce ar E. Dzelzkalēju, M. Hervarti, G. Kalnāju un O. Kutceru.

No eksponātiem izcēlās ap 200 gadu veci audumi un adījumi, kas bija ņemti no DV senlietu krātuves Bostonā. Bija izstādītas arī senas rotas (1798. gada), svečturi, keramika, metalla izstrādājumi un citi priekšmeti. Īpašu vērību saistīja arī E. Dzelzkalēja galds ar 100 gadu vecu dūraiņu un zeķu kolekciju, tāpat filatelijas un numizmatikas stends ar Latvijas pirmajām pastmarkām, naudas zīmēm un monētām. Bija redzama arī hercoga Bīrona rakstīta vēstule, Stendera 1789. gadā izdotals leksikons un vairākas Kurzemes hercogīstes laika medaļas. Šī izstāde, kas bija iekārtota rekordtempā un tikai 3 stundām, apmeklētājiem tomēr deva it labu ieskatu latviešu daiļamatniecībā, etnogrāfijā un ornamentikā. Par to kāds indiešu students izteicās: „Jūsu ornamenti un krāsas ir tādas pašas kā manā dzimtnē." Rikotāji studentam paskaidroja, ka pastāv teorija, pēc kuŗas baltieši resp. baltu pirmdzimtene meklējama Indijā.

Par jauniešu demonstrētajām tautas dejām kā
vukārt izteicās:
pildījumā redzu
pirmo reizi. Bija
nēja kokle, dzied
dējoja." Arī Inter
tūta direktors P.
jūsmā atzina, ka
nesumu nav ilgi
viešu skatītājiem
prieks, ka Ivars
ņēmis „amatu" n
L. Graudiņas, ku
dus Bostonā vad
mācīšanu jauniešu
ir „direktors", be
tikai „inspektrises
Tautas dejās pie
niešu. Par veiks
nesumu pieteicēs
izveidojušies Egil
ga Liepkalne. Tav
lēja koklētāji L
Gaida Ozola, Bai
Egils Zālītis. Dz
naktī, zālā zālē" j
K. Grīnbergs, sav
atgādinādams diž
mu daļā vēl pied
Āboliņš, Daila Go
viņa, klavierpavad
J. Ansbergs, bet
lēja P. Meiers.

Pēc apmeklētāju
ar kafiju un cep
ņiem bija gādāju
ga un V. Šime, vi
putenī, lai „lauztu
jām, piedzīvodam
lietas. Tā, piem
varts, kas veda
L. Kluces izstādes
palika, sniegā iep
ja, jo automašinai
šanas ierīce. „Kas
tām?" raizējās L.
rēdama visu nakti
gad nezinu, kur me
viņa telca šī ziņo
nas brīdī, kad zva
cājos par eksponā
rai izstādes dalīb
Kalnājai gadījās ci
ņa nevarēja iebra
nu garāžā, jo tās p
kritis vētras nolau
ņas dzīvesbiedram
Kalnājam, bija jā
zāģi, lai atbrīvotu
sniega vētras rad
tikšanām gandarīju
va atzinība, amerik
zvanot pa tālruni
stāstot, ka televīzi
latviešu jauniešu j
nesumus.

Vēlama lielāka bi

LATVIEŠU KARA INVALIDU APVIEN

Latviešu kara invalidu apvienības gada sapulcē, kuŗu vadīja E. Lūsis, protokolējot A. Butānam, 16. februārī Igauņu namā Toronto piedalījās tikai 16 dalībnieku. Apvienības valdes pr-dis J. Grīnvalds, aicinājis ar klusuma brīdi piemiņēt aizvadītajā darbības gadā mirušo biedru - veicinātāju Augustu Lūkinu, uzrunā norādīja uz biedru neatsaucību kopīgajiem pasākumiem. Uzsvērīs, ka, veco vīru gados ieejot, bijušajiem kaujas lauku vīriem visnepieciešamākā ir tieši kopā turēšanās un savstarpējā palīdzība, viņš izteica cerību, ka turpmāk biedri parādīs lielāku aktivitāti.

No J. Grīnvalda sniegtā darbības pārskata izrietēja, ka apvienības biedru skaits visumā palicis nemainīgs. Pašreiz ir 44 biedri, to vidū 5 Lāčplēša kara ordeņa kavalieri, un 43 biedri - veicinātāji. Dāmu komitejā A. Strazdiņas vadībā darbojas 6 dalībnieces. Notikušas 6 valdes sēdes un viena paplašināta sēde, kuŗā piedalījies arī LKIA centrālās valdes pr-dis L. Gūtbergs no Vācijas, kas Toronto uzturējās tikai vienu dienu, bet atrada laiku izbraukšanai uz Saulaini, lai apskatītu Krituošo kaŗavīru piemineklī. Noorganizēta mantu loterija un kopā ar dāmu komiteju divi sarīkojumi.

Kasieris A. Lielbārdis iepazīstināja ar kases stāvokli. Pagājušā gadā ieņemti 4697,82 dol., bet izdoti 3880,35 dol. Ienākumos lielākās summas devusi loterija (2146 dol.,), ziedojumi (1178,46), sarīkojumi (401), biedru maksājumi (172) u. c. Loterijas, tehniskie izdevumi bijuši 402 dol., sarīkojumu izdevumi 369 dol., uz Rietumvāciju nosūtīti 2078 dol., Ziemsvētku veltēs iz-
maksāti 194 dol., s
stos Kanadā 92 d
atvēlēti 60 dol. Uz š
vāri bankā bija n
dol.

Revīzijas komisij
Krustiņš savā ziņo
ja kasiera darbu, a
darbību par sekmī
amatpersonām izte

Pārrunās par ziņo
dās neapmierinātīb
maksājumu aizkav
pulces dalībniekiem
Grīnvalda ierosinā
cīgajiem biedriem
Ziemsvētku veltes
žurnālu „Kaŗa inva
ru nauda 4 dol. ga
par niecīgu, lai būt
savlaicīgi nokārtot.
teica neapmierināti
jas laimestu nepiln
nu presē un nepazī
tājiem, bet J. Grī
bildumus noraidīja
mu, ka visi laimīgo
publicēti latviešu
Neiznemti palikuš
bet to ieguvēji ir
formēti. Pārrunājot
zījumus, sapulces
zina, ka turpmāk
piešķiramas arī bi
cinātājiem. Attieks
nības inkorporēšan
deva valdei veikt
šamo, lai izsniegtā
kvītes turpmāk atz
nodokļa samazinās
ieteica valdei rude
ru tuvināšanās vak
rību veltījot ārpus
vojošajiem un neak
riem. Dāmu komi
iecerējusi saviesīg
26. aprīlī.

Budžetu šim da
pieņēma 2380 dol.

Uz aicinājumu p

DV Hamiltonas nodaļas rīkotajā karnevālā „Melns un balts Pigbridžā" godalgotās maskas: no kreisās — 5. godalga „Sirds dāma" (B. Pīlādze), 1. godalga „Bacilis" (A. Robežgruntniece), 4. godalga „Pindaciša" (O. Beča), 6. godalga „Hipijs" (E. Pulciņš), 2. godalga „Latvija Amerikā" (H. Kiķauka) un 3. godalga „Mūķene" (M. Vītola).

Foto: J. Gailītis

O ZIŅAS

a Grantiņa, kuŗa bija abu sarīkojumu galvenā organizētāja, atvieglotī nopūtās: „Beidzot varēšu tagad atpūsties, jo pēdējās nedēļas, visu kārtojot, aizgāja kā murgā..."

● Mākslinieka Daiņa Miezāja darbu izstādi, kuŗā redzami 45 akvareļi, 18. februārī atklāja Robertsa galerijā (641 Yonge St.). Izstāde turpināsies līdz 28. februārim. Dainis Miezājs, kas kādiešu mākslas dzīvē pazīstams kā ar priekšvārdu Dainis, ir mācības spēks Ontario mākslas kolledžas vakara kursā.

● Juŗa Dzeguzes vadītais vīru ansamblis Kalvis savu aizvadīto sezonas koncertu atkārtos 5. martā plkst. 8 vakarā Latviešu namā. Ieejas maksa 2 dol., skolēniem puscena.

● TLB dāmu komitejas un sestdienas skolas vecāku padomes kopīgi rīkotais bazārs skolas atbalstam 16. februārī Latviešu namā bija labi apmeklēts un deva 1028 dol. atlikumu. Bazārā bija ap 500 laimestu, un Isā Ķikā izpārdeva visas 1500 lozes. Laimestiem domātās mantas veica dāku padomes un dāmu komitejas darbinieces bija vākušas kā no bērnu vecākiem, tā arī sabiedrības un saimnieciskajiem jautājumiem. Kā atsaucīgākie piedotāji minami zeltkale A. Kļaviņiece, A. Miķelsones un L. Līduma delikatešu veikali, apgādi Augavas Vanags, S. Vasarāja, I. Kuzes, L. Černenoka, A. Graudiņa u. d. c. Teicamus ienākumus deva arī bufete un kafijas galds, kuŗā dvenajām dalībniecēm esot G. Kļaviņai, L. Eilkinai, Z. Pavasarai un V. Brumelei. Mazajiem bazārā apmeklētājiem bija iekārtota rotaļu laimes aka. Priekšnesumu daļā piedalījās koklētāju ansambļa Ālsunga Ilzes Šmites vadībā, kā arī D. Lejnieces un R. Jansones iestudētām tautas dejām no pāstājās TLB sestdienas skolas audzēkņi.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komitejas sarīkojumā 15. februārī vada V. Pukata iestudēto izvilkumu no A. Brigaderes jautrās lēles „Lielais loms". Bez režisora uzvedumā vēl piedalījās R. Kruša, M. Gaiķe, E. Krēmane un A. Siliņa. Dekorācijas bija gatavojis R. Steinbergs, apgaismotāja pienākumus veica M. Kuzis, bet kostīmu gatavošana bija B. Tiltiņas pārziņā. Pēc uzvedluma ap 100 sarīkojuma apmeklētāju vēl noskatījās Tiltiņa filmu izrādi par dzīvi latviešu dziesmu svētkos Hanoverā. Sarīkojuma dāmas vadīja dāmu komitejas priekšniece L. Jansone. Paredzams, tas deva arī nelielu atlikumu. Nākošā dāmu komitejas sarīkojums ir gadskārtēji rīkotās Lieldienu agrās brokastis 6. aprīlī.

Sv. Andreja draudzes jaunizveidzītā padome savā pirmajā sēdē konstruējusies šādi: priekšnieks līdzšinējais R. Roze, viņa vietnieks administratīvos jautājumos A. Liepiņš un saimnieciskos jautājumos A. Kalnis, kasiere E. Millers ar palīgiem K. Ozoliņu un V. Kleperi, sekretārs M. Sagners, viņa palīgs Ž. Epners un inventāra pārzinis A. Pauders. Sīdrabenes pārvaldē no pagājušā gada ieņemti 4697,82 dol., bet izdoti 3830,35 dol. Ienākumos lielākās summas devusi loterija (2146 dol.), ziedojumi (1178,46), sarīkojumi (401), biedru maksājumi (172) u. c. Loterijas, tehniskie izdevumi bijuši 402 dol., sarīkojumu izdevumi 369 dol., uz Rietumvāciju nosūtīti 2078 dol., Ziemsvētku veltēs izdāti 194 dol., slimību pabalstos Kanadā 92 dol., jaunatnei atvēlēti 60 dol. Uz šāgada 1. janvāri bankā bija noguldīti 4241 dol.

Revīzijas komisijas pr-dis G. Krustiņš savā ziņojumā cildināja kasiera darbu, atzīstot valdes darbību par sekmīgu un aicinot amatpersonām izteikt pateicību.

Pārrunās par ziņojumiem paudās neapmierinātība par biedru maksājumu aizkavējumiem, sapulces dalībniekiem piekrītot J. Grīnvalda ierosinājumam attiecīgajiem biedriem nepieškirt Ziemsvētku veltes un nepiesūtīt žurnālu „Kaŗa invalids", jo biedru nauda 4 dol. gadā uzskatāma par niecīgu, lai būtu grūtības to savlaicīgi nokārtot. J. Caune izteica neapmierinātību par loterijas laimestu nepilnīgu publicēšanu presē un nepaziņošanu laimētājiem, bet J. Grīnvalds šos iebildumus noraidīja ar norādījumu, ka visi laimīgo ložu numuri publicēti latviešu laikrakstos. Neiznemti palikuši 4 laimesti, bet to ieguvēji ir personīgi informēti. Pārrunājot statūtu grozījumus, sapulces dalībnieki atzina, ka turpmāk balss tiesības piešķiramas arī biedriem - veicinātājiem. Attieksmē uz apvienības inkorporēšanu sapulce uzdeva valdei veikt visu nepieciešamo, lai izsniegtās ziedojumu kvītes turpmāk atzītu ienākumu nodokļa samazināšanai. Sapulce ieteica valdei rudenī rīkot biedru tuvināšanās vakaru, īpašu vērību veltījot ārpus Toronto dzīvojošajiem un neaktīvajiem biedriem. Dāmu komiteja savukārt iecerējusi saviesīgu sarīkojumu 26. aprīlī.

Budžetu šim darbības gadam pieņēma 2380 dol. apmērā.

Uz aicinājumu pieteikties kandidātiem valdes darbam bija atsaucies vienīgi A. Butāns, tādēļ valdei bijušas grūtības atrast amatpersonas 3 nākošajiem darba gadiem. Tā sapulce vienprātīgi ievēlēja valdes nominētos kandidātus, kuŗi vēlāk pienākumus sadalīja šādi: priekšsēdis J. Grīnvalds, viņa vietnieks V. Suchockis, sekretārs A. Butāns, kasiere V. Suchocka, biedrzinis N. Bulovs un sarīkojumu daļas vadītājs V. Krugers. Uz valdes amatiem vairs nekandidēja līdzšinējais kasieris A. Lielbārdis un sekretārs A. Gaŗais. Revīzijas komisijā apstiprināja līdzšinējos — G. Krustiņu (priekšsēdis), K. Blumbergu un A. Bērziņu.

O. K.

Latviešu dienas Bostonā

Plosoties spēcīgai sniega vētrai, Bostonas internacionālajā institūtā notika Latviešu diena. Apmeklētāju skaits slikto laika apstākļu dēļ bija mazs, bet mājās palicējiem bija iespēja sarīkojumā vismaz daļēji „piedalīties" ar televīzijas starpniecību. Raidījumu, kuŗā runātājs daudzināja latviešu jauniešus par viņu devumu ASV, atkārtoja pat divas reizes, kas visumā nav parasts. Katrā ziņā šis raidījums atzīstams par teicamu latviešu kultūras daudzinājumu Masačuzetas pavalstī.

Apmēru ziņā pamazajā, bet tomēr vērtīgajā latviešu kultūras skatē sniega vētras dēļ nevarēja ierasties arī vairāki gaidīti viesi, jo pilsētu pamazām apraka sniega „kalni". „Kad latvieši kaut ko rīko, daba arvien trako," izteicās kāds tautietis, jo arī aizvadītajā vasarā, kad upmalā notika brīvdabas tautas deju uzvedums, lietus gāza aumaļām. Sniegs tomēr nebija atbaidījis WBZ televīzijas un radio stacijas filmētājus, kuŗi uzņēma latviešu jauniešus tautas deju virpuļos un izstādes eksponātus, kuŗus bija savākusi Lilija Kluce ar E. Dzelzkalēju, M. Hervarti, G. Kalnāju un O. Kutceru.

No eksponātiem izcēlās ap 200 gadu veci audumi un adījumi, kas bija ņemti no DV senlietu krātuves Bostonā. Bija izstādītas arī senas rotas (1798. gada), svečturi, keramika, metalla izstrādājumi un citi priekšmeti. Īpašu vērību saistīja arī E. Dzelzkalēja galds ar 100 gadu vecu dūraiņu un zeķu kolekciju, tāpat filatelijas un numizmatikas stends ar Latvijas pirmajām pastmarkām, naudas zīmēm un monētām. Bija redzama arī hercoga Bīrona rakstīta vēstule, Stendera 1789. gadā izdotais leksikons un vairākas Kurzemes hercogistes laika medaļas. Šī izstāde, kas bija iekārtota rekordtempā un tikai 3 stundām, apmeklētājiem tomēr deva it labu ieskatu latviešu dailamatniecībā, etnografijā un ornamentikā. Par to kāds indiešu students izteicās: „Jūsu ornamenti un krāsas ir tādas pašas kā manā dzimtenē." Rīkotāji studentam paskaidroja, ka pastāv teorija, pēc kuŗas baltiešu resp. baltu pirmdzimtene meklējama Indijā.

Par jauniešu demonstrētajām tautas dejām kāds tautietis savukārt izteicās: „Tik skaistā izpildījumā redzu tautas dejas pirmo reizi. Bija tik jauki: skanēja kokle, dziedāja un jaunie dejoja." Arī Internacionālā institūta direktors P. Parmelle sajūsmā atzina, ka līdzīgu priekšnesumu nav ilgi redzējusi. Latviešu skatītājiem savukārt bija prieks, ka Ivars Graudiņš pārņēmis „amatu" no savas mātes, L. Graudiņas, kuŗa daudzus gadus Bostonā vadīja tautas deju mācīšanu jauniešiem: tagad viņš ir „direktors", bet māte veic tikai „inspektrises" pienākumus. Tautas dejās piedalījās 16 jauniešu. Par veiksmīgiem priekšnesumu pieteicējiem savukārt izveidojušies Egils Zālītis un Līga Liepkalne. Tautas dejas spēlēja koklētāji Līga Liepkalne, Gaida Ozola, Baiba Liepiņa un Egils Zālītis. Dziesmu „Tumšā naktī, zaļā zālē" jauki atskaņoja K. Grīnbergs, savā tautas tērpā atgādinādams dižu bajāru. Dziesmu daļā vēl piedalījās Ernests Āboliņš, Daila Gosta un L. Kļaviņa, klavierpavadījumus veica J. Ansbergs, bet akordeonu spēlēja P. Meiers.

Pēc apmeklētāju pacienāšanas ar kafiju un cepumiem, par kuŗiem bija gādājušas E. Gutberga un V. Šime, visi devās sniegputenī, lai „lauztu" ceļu uz mājām, piedzīvodami visraibākās lietas. Tā, piemēram, R. Hervarts, kas veda dailamatnieces L. Kluces izstādes eksponātus, palika, sniegā ieputināts, uz ceļa, jo automašīnai nolūza stūrēšanas ierīce. „Kas notiks ar mantām?" raizējās L. Kluce, nevarēdama visu nakti gulēt. „Vēl tagad nezinu, kur mantas atrodas," viņa teica šī ziņojuma rakstīšanas brīdī, kad zvanīju un apvaicājos par eksponātu likteni. Otrai izstādes dalībniecei Gaidai Kalnājai gadījās cita klizma: viņa nevarēja iebraukt automašīnu garāžā, jo tās priekšā bija aizkritis vētras nolauzts koks. Viņas dzīvesbiedram, ķīmiķim J. Kalnājam, bija jānāk palīgā ar zāģi, lai atbrīvotu ceļu. Visām sniega vētras radītajām nepatikšanām gandarījumu tomēr deva atzinība, amerikāņu draugiem zvanot pa tālruni un jūsmīgi stāstot, ka televīzijā redzējuši latviešu jauniešu jaukos priekšnesumus.

O. A.

ASV vidienes apgabala skolotāju konferences dalībnieki Kalamazū: pirmajā rindā no kreisās — ALAs izglītības biroja loceklis Ed. Avots, G. Sīka, B. Šinte, apgabala skolu referents H. Kreicers, Dr. V. Zeps un L. Muižniece.
Foto: F. Ritums

Nozīmīgākā ir emocionālā ievirze latviskumā

ASV VIDIENES APGABALA SKOLOTĀJU KONFERENCE KALAMAZŪ

Apgabala latviešu skolu darbinieku konferenci 9. februārī Kalamazū, kuŗā piedalījās 28 skolotāji no Saginavas, Grand Hēvenas, Grand Rapidiem, Čikagas un Kalamazū, ar svētbrīdi ievadīja māc. I. Kalniņš no Čikagas, bet atklāja ALAs izglītības biroja loceklis Ed. Avots, apsveicot sapulcējušos arī biroja vadītāja V. Blumberga vārdā. Konferences vadībā izraudzīja ASV vidienes apgabala skolu referentu H. Kreiceru un Ģ. Siku, par protokolistiem Dr. Ģ. Kaugaru un B. Šinti. Rakstveidā konferenci sveica ALAs izglītības biroja loceklis J. Richters, Detroitas latviešu skolas pārzinis L. Vīksne un Deitonas mājmācības skolas pārzine B. Abula.

Prof. Valdis Zeps interesantā referātā skolotājus iepazīstināja ar latviešu rakstu valodas veidošanos un salīdzināja virknes vārdu analoģiskās formas latviešu, latīņu, vācu un krievu valodā. H. Kreicers informēja par apgabala skolu darbību pagājušajā mācību gadā: apgabalā 191 skolotājs māca 674 skolēnus (uz 3,5 skolēniem — 1 skolotājs), bērnu dārzos mācās 169 un latviešu ģimnazijā 89. Vidienes apgabalā ir 20 latviešu skolu. Pagājušajā gadā pamatskolas beidza 63, bet ģimnazijas klases 33 audzēkņi. Piecās skolās ir 33 mācību dienas gadā, pārējās 30—37 dienas, bet viena skola darbojas tikai 16 dienu gadā. Par Divreizdivi skolotāju semināra darbu informēja L. Muižniece, secinot, ka viena nedēļa ir par maz, lai iepazīstinātu ar skolu darba metodēm. Jaunieši programmai sekojuši ar interesi un savstarpējās pārrunās iztirzājuši latviešu skolu īpatnības. Savus vērojumus pastāstīja arī B. Šinte un J. Rumberga, kuŗas bija šī semināra dalībnieces. Par mājmācības darba problēmām runāja Ed. Avots, nolasot arī Deitonas mājmācības skolas pārzines B. Abulas vēstuli par grūtībām, kuŗas jāpārvar ģimenēm, kas dzīvo izklaidus, bet cenšas savus bērnus mācīt latviski runāt, lasīt un rakstīt. B. Abula dita vidū norādīja: „...mūsu bērniem latviešu valoda liekas nedzīva valoda, tāpat kā mums kādreiz bija latīņu valoda, jo viņi to citur nekur nedzird." Ar Vidienes apgabala mājmācības skolas darbu tuvāk iepazīstināja I. Vanuška.

Pēc pārtraukuma skolotāji pārrunāja lasīt mācīšanas problēmas. Vienprātīgs atzinums bija, ka lasīt mācīšanai latviešu valodā piemērotākā ir skaņošanas metode un pēc tās sastādāmas pirmās lasāmgrāmatas. Vairums atzina, ka rakstīt mācīšanas gaitā pirmajās divās klasēs varētu akceptēt t.s. manuskripta rakstu, kuŗu skolēni lieto arī obligātajās skolās. Glītrakstīšana apvienojama ar pareizrakstības vingrinājumiem, jo īpašām glītrakstīšanas stundām neatliek laika. Lasīt mācīšanās pastiprināma arī vecākajās klasēs, jo vērojams, ka lasīšanas prasme tajās sāk mazināties. Vairāki skolotāji domāja, ka ģeografijas un vēstures grāmatas skolēniem pārāk grūtas.

V. Rītiņš no Čikagas informēja par Latviešu skolotāju biedrības stāvokli, atzīstot par svarīgāko rakstu krājuma „Trimdas skola" izdošanas atjaunošanu. Iespējama vienošanās to izdot kopīgi ar ALAs izglītības biroju, kuŗš ieteicis mainīt žurnāla nosaukumu. Skolotāji tomēr vēlējās, lai paliktu līdzšinējais nosaukums.

Konferenci pabeidza Ed. Avots ar Divreizdivi nometnes vaditāja Dr. Ģ. Kaugara atziņumu, ka jaunatni latviskumam var pievērst vairāk ar emocionālu ievirzi — ar tautas dziesmām un dejām, uzvedumiem, dziesmu svētkiem un līdzīgām lietām, bet mazāk ar pārliecināšanas mēģinājumiem.

V. Bokis

Vēlama lielāka biedru atsauciba

LATVIEŠU KAŖA INVALIDU APVIENĪBAS KANADĀ GADA SAPULCE

Latviešu kaŗa invalidu apvienības gada sapulcē, kuŗu vadīja E. Lūsis, protokolējot A. Butānam, 16. februārī Igauņu namā Toronto piedalījās tikai 16 dalībnieku. Apvienības valdes pr-dis J. Grīnvalds, aicinājis ar klusuma brīdi pieminēt aizvadītajā darbības gadā mirušo biedru - veicinātāju Augustu Lūkinu, uzrunā norādīja uz biedru neatsaucību kopīgajiem pasākumiem. Uzsvēris, ka, veco vīru gados ieejot, bijušajiem kaujas lauku vīriem visnepieciešamākā ir tieši kopā turēšanās un savstarpējā palīdzība, viņš izteica cerību, ka turpmāk biedri parādīs lielāku aktivitāti.

No J. Grīnvalda sniegtā darbības pārskata izrietēja, ka apvienības biedru skaits visumā palicis nemainīgs. Pašreiz ir 44 biedri, to vidū 5 Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieri, un 43 biedri - veicinātāji. Dāmu komitejā A. Strazdiņas vadībā darbojas 6 dalībnieces. Notikušas 6 valdes sēdes un viena paplašināta sēde, kuŗā piedalījies arī LKIA centrālās valdes pr-dis L. Gūtbergs no Vācijas, kas Toronto uzturējās tikai vienu dienu, bet atrada laiku izbraukšanai uz Saulaini, lai apskatītu Kritušo kaŗavīru pieminekli. Noorganizēta mantu loterija un kopā ar dāmu komiteju divi sarīkojumi.

Kasieris A. Lielbārdis iepazīstināja ar kases stāvokli. Pagājušā gadā ieņemti 4697,82 dol., bet izdoti 3830,35 dol. Ienākumos lielākās summas devusi loterija (2146 dol.), ziedojumi (1178,46), sarīkojumi (401), biedru maksājumi (172) u. c. Loterijas, tehniskie izdevumi bijuši 402 dol., sarīkojumu izdevumi 369 dol., uz Rietumvāciju nosūtīti 2078 dol., Ziemsvētku veltēs izdāti 194 dol., slimību pabalstos Kanadā 92 dol., jaunatnei atvēlēti 60 dol. Uz šāgada 1. janvāri bankā bija noguldīti 4241 dol.

Revīzijas komisijas pr-dis G. Krustiņš savā ziņojumā cildināja kasiera darbu, atzīstot valdes darbību par sekmīgu un aicinot amatpersonām izteikt pateicību.

Pārrunās par ziņojumiem paudās neapmierinātība par biedru maksājumu aizkavējumiem, sapulces dalībniekiem piekrītot J. Grīnvalda ierosinājumam attiecīgajiem biedriem nepieškirt Ziemsvētku veltes un nepiesūtīt žurnālu „Kaŗa invalids", jo biedru nauda 4 dol. gadā uzskatāma par niecīgu, lai būtu grūtības to savlaicīgi nokārtot. J. Caune izteica neapmierinātību par loterijas laimestu nepilnīgu publicēšanu presē un nepaziņošanu laimētājiem, bet J. Grīnvalds šos iebildumus noraidīja ar norādījumu, ka visi laimīgo ložu numuri publicēti latviešu laikrakstos. Neiznemti palikuši 4 laimesti, bet to ieguvēji ir personīgi informēti. Pārrunājot statūtu grozījumus, sapulces dalībnieki atzina, ka turpmāk balss tiesības piešķiramas arī biedriem - veicinātājiem. Attieksmē uz apvienības inkorporēšanu sapulce uzdeva valdei veikt visu nepieciešamo, lai izsniegtās ziedojumu kvītes turpmāk atzītu ienākumu nodokļa samazināšanai. Sapulce ieteica valdei rudenī rīkot biedru tuvināšanās vakaru, īpašu vērību veltījot ārpus Toronto dzīvojošajiem un neaktīvajiem biedriem. Dāmu komiteja savukārt iecerējusi saviesīgu sarīkojumu 26. aprīlī.

Budžetu šim darbības gadam pieņēma 2380 dol. apmērā.

Uz aicinājumu pieteikties kandidātiem valdes darbam bija atsaucies vienīgi A. Butāns, tādēļ valdei bijušas grūtības atrast amatpersonas 3 nākošajiem darba gadiem. Tā sapulce vienprātīgi ievēlēja valdes nominētos kandidātus, kuŗi vēlāk pienākumus sadalīja šādi: priekšsēdis J. Grīnvalds, viņa vietnieks V. Suchockis, sekretārs A. Butāns, kasiere V. Suchocka, biedrzinis N. Bulovs un sarīkojumu daļas vadītājs V. Krugers. Uz valdes amatiem vairs nekandidēja līdzšinējais kasieris A. Lielbārdis un sekretārs A. Gaŗais. Revīzijas komisijā apstiprināja līdzšinējos — G. Krustiņu (priekšsēdis), K. Blumbergu un A. Bērziņu.

O. K.

PĀRMAIŅAS SAVIENĪBAS PULKVEŽA KALPAKA BATALJONA VALDĒ

Pēc plkv. A. Kriņena nāves pagājušajā gadā Savienības pulkveža Kalpaka bataljons centrālās valdes priekšsēža pienākumus uzņēmies maģ. oec. Bruno Pavasars (Jātnieku nodaļa) Holandē. Jaunais savienības priekšnieks dzimis 1896. gada 1. augustā Kalsnavas pagastā, beidzis kaŗaskolu Maskavā un cīnījies latviešu strēlnieku pulkos, 1919. gadā iestājies Kalpaka bataljonā un piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās. Latvijas neatkarības laikā viņš bija muitas departamenta vicedirektors, pēc tam tirdzniecības-rūpniecības departamenta direktors, Latvijas ģenerālkonsuls Ļeņingradā, bet pēdējā laikā ģenerālkonsuls Holandē, veicot šos pienākumus joprojām.

Brīvajā vietā savienības centrālajā valdē ievēlēts Latvijas armijas jātnieku pulka pēdējais komandieris un Armijas zirgu sporta kluba priekšsēdis — Lāčplēšu kaŗa ordeņa kavalieris plkv. Alberts Liepiņš Toronto kā Cēsu rotas pārstāvis. Viņš dzimis 1893. gada 6. novembrī Lietuvā, beidzis reālskolu Rīgā, kaŗaskolu Krievijā un piedalījies Latvijas atbrīvošanas cīņās pie Kalnciema, Slokas un Kaugariem, bet vēlāk Latgales partizānu pulkā.

Bez minētajiem savienības centrālajā valdē darbojas Arvīds Oše (Studentu rota) Zviedrijā, Harijs Lāsums (Studentu rota) Austrālijā, Jāzeps Ozoliņš (Cēsu rota) Rietumvācijā, Oskars Bergmanis (Jātnieku nodaļa) Anglijā, A. Lasis (Neatkarības rota) ASV un Kārlis Tannis (Neatkarības rota) Kanadā.

Trūkst sabiedrisko klausīnieku

TORONTO LATVIEŠU BIEDRIBAS GADA SAPULCE

No Toronto latviešu biedrības 282 biedriem 16. februāŗa gada sapulcē Latviešu namā piedalījās 35, par sapulces vadītāju izraugot K. Sleseru, par viņa palīgu J. Rolavu, bet par sekretāri M. Matīsu ar palīgu A. Bērziņu. Sapulces ievadījumā ar klusuma brīdi godināja aizvadītajā gadā mirušos biedrus Pēteri Ziediņu, Fridrichu Aigaru, Aleksandru Jansonu un šogad mirušo Āriju Beikmani.

Par biedrības darbību pagājušajā gadā, kuŗa daļēji mūsu laikrakstā jau atreferēta, ļoti plašu un vispusīgu ziņojumu sniedza valdes pr-sēdis A. Gribusts. Biedrība ar īpašu sarīkojumu atzīmējusi 20 gadu pastāvēšanu, tai sakrītot ar Rīgas latviešu biedrības dibināšanas 100 gadu atceri, kuŗai arī bija veltīts speciāls sarīkojums. Notikuši arī vairāki saviesīga rakstura sarīkojumi un Austrālijas latviešu tenora E. Mārsaua koncerts. Biedrības labākos sarīkojumus un nozīmīgākos notikumus V. Briedis uzņēmis krāsu filmā, kuŗu vēl papildinās. Par ilggadēju darbu TLB sestdienas skolā pagājušajā gadā apbalvotas skolotājas I. Ķeniņa, M. Leja un R. Kusmane. Darbības gada laikā klāt nākuši 44 jauni biedri, 4 miruši, 2 mainījuši dzīvesvietas, bet 6 izskaitīti saistību nekārtošanas dēļ. Pašreizējais biedru skaits ir 282. Valde sevišķu vērību veltījusi jauniešu pasākumu atbalstīšanai, kuŗi saistīti ar latviskās izglītības iegūšanu. Šādiem mērķiem atvēlēti ap 400 dol.

Saimnieciskajā ziņā aizvadītais gads bijis viens no labākajiem, kā ziņoja kasieris J. Sveķis. Ieņemti 7556,39 dol., bet izdoti 1890,83 dol., un tā biedrības kasē uz 1. janvāri bija 5665,56 dol. Labi kārtotas arī biedru maksas.

Par sestdienas skolas darbu ziņoja pārzine A. Martinsone. Skolā mācās 330 bērnu, bet skolas naudu maksā 237 ģimenes. Par skolas telpu īri jāmaksā 3240 dol.

Kultūras daļas vaditāja B. Senkēviča rīkojusi etnogrāfisko vakaru „Apkūlības" un gādājusi par vairāku mākslinieku piedalīšanos citos lielākos sarīkojumos.

Tautas deju kopas Dižkancis vaditājs Z. Miezītis aicināja pieteikt jaunus dalībniekus, galvenokārt meitenes jaunākajā un zēnus vecākajā dejotāju grupā.

Par inženieŗu un techniķu kopas darbību ziņoja tās pārstāvis V. Sabanskis, bet bridža kopas vadītājs J. Rolavs par nesen notikušo individuālo turnīru, kuŗā 20 dalībnieku vidū uzvarējis R. Kronbergs, atstājot 2. vietā Z. Auguli un 3. vietā Emmu Rolavu.

Plašākus ziņojumus par biedrības jubileju sarīkojumiem un nesen dibināto zinātņu kopu sniedza I. Aleksnis. Pie zinātņu kopas sabiedriski-politisko puduri vada V. Upeslācis, skolotāju-audzinātāju puduri — M. Matīsa, bet jauktō laulību puduri — A. Bonāne.

Latviešu biedrību 100 gadiem veltītā krājuma galvenais redaktors V. Upeslācis informēja, ka iecerētā izdevuma sagatavošana ieilgusi un prasīs vēl ilgāku laiku visu materiālu savākšanai un apstrādāšanai. Darbs visu laiku tomēr turpināts iespēju robežās. Izdevuma plašākā daļa būs par latviešu biedrības darbību pēc otra pasaules kaŗa visā brīvajā pasaulē.

Drāmatiskās un šacha kopas darbība apsikusi un nav vēl atjaunojusies, toties jaunās koklētāju sekcijas dalībnieki, kuŗus vada K. Staško, pulcējas rēgulāros mēģinājumos.

Revīzijas komisijas ziņojumu sniedza J. Skrastiņš, 4 darba sēdēs pārbaudīta valdes un visu nozaru darbība, konstatējot, ka tā bijusi sekmīga, kase, grāmatvedība un attaisnojošie dokumenti atrasti labā kārtībā, tādēļ valdei, nozaru vaditājiem un visiem darbiniekiem izteicama pateicība.

Debatēs pie ziņojumiem sevišķi aktīvi piedalījās E. Plūme, izteicot arī dažas kritiskas piezīmes, A. Bērziņš, I. Aleksnis un M. Matīsa atzina, ka mutvārdu ziņojumi gada sapulcē parasti ieilgst un aizņem pārāk daudz laika, tāpēc turpmāk tie būtu iepriekš publicējami apkārtrakstos un biedriem piesūtami kopā ar aicinājumu piedalīties sapulcē. Šo ierosinājumu pieņēma ar visu klātesošo balsīm, vienai atturoties. M. Matīsa tālāk atzina, ka biedrības darba un mērķu sekmēšanā sevišķi nopelni ir I. Aleksnim, V. Slaviešai un V. Galdiņam, tādēļ ierosināja viņiem izteikt sevišķu pateicību. Pēc īsām pārrunām vairākums tomēr atzina par piemērotāku revīzijas komisijas ieteikumu, pateicību par paveikto darbu izteikt kopīgi valdei, sekciju vaditājiem un visiem darbiniekiem. Par to arī vienojās balsojot.

Arī šoreiz mazas grūtības radīja valdes vēlēšanas, nominēto kandidātu vairumam atsakoties. Sliktas veselības un darba apstākļu dēļ kandidēt atteicās arī līdzšinējais valdes pr-sēdis A. Gribusts, viņa vietnieks I. Sveķis un kasieris J. Sveķis. Tā no pārdesmit minētajiem kandidātiem palika tikai 9, un, balsošanā piedaloties 35 sapulces dalībniekiem, valdē ievēlēja I. Aleksni ar 33 balsīm, J. Briedi (29), V. Āpsi (27), M. Matīsu (25), K. Siliņu (22), J. Skrastiņu (20) un A. Bērziņu (18), bet kandidātos — V. Galdiņu un K. Vaskovski. Ar līdzīgām grūtībām revīzijas komisijā no 5 kandidātiem ievēlēja J. Sveķi, J. Rolavu un E. Slaucītāju.

Pēc amatpersonu vēlēšanām V. Upeslācis cildināja aizejošā valdes priekšsēža A. Gribusta un kasiera J. Sveķa nopelnus biedrības darbā un teicamās sadarbības sekmēšanā ar citām organizācijām. Arī J. Rolavs, cildinot abus rosīgos darbiniekus, izteicās, ka sabiedriskais darbs zināmā mērā pielīdzināms klausām, kuŗas kādreiz Latvijā uzlika vietējās lauku pašvaldības. Ja daudzi no šādām sabiedriskām klausām cenšas izvairīties, kā nule iecinājušas amatpersonu vēlēšanas, tad A. Gribusts un J. Sveķis tādas apziņi veikuši vairāk nekā 10 gadu, netaupot pat savu veselību. Sapulces dalībnieki savu atzinību izteica aplausiem.

Biedru naudu noteica līdzšinējo 4 dol. gadā, bet budžetu pieņēma valdes ieteikto 1185 dol. apmērā.

Pārrunājot turpmāko darbību, sapulces dalībnieki pūnvaroja valdi parakstīt telpu īres līgumu un sarunās ar Latviešu nama valdi kārtot kā vēlamos biedrības telpas uzlabošanas jautājumus, tā arī izvērtēt ziedotāju sarakstus, lai noskaidrotu TLB uzticēto akciju skaitu. Valdes izlemšanā atstāja arī eventuālu darbības gada pārkārtošanu un gada sapulču sasaukšanu izdevīgākā laikā, ieteicot izstrādāt instrukcijas par biedrības telpas izmantošanu nozarēm un citiem pasākumiem, tāpat pēc iespējas biežāk rīkot tā ternus biedru vakarus.

Gada sapulces dalībnieki TLB sestdienas skolas atbalstam saziedoja 14,50 dol.

R. N.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

ČIKAGA

Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes gada sapulci 16. febr. ievadīja māc. G. Straumanis ar lūgšanu, vadīja draudzes pr-ks J. Ruģēns, protokolējot J. Miķelsonam. Pirms darba kārtas sākšanas māc. G. Straumanis pasniedza draudzes pr-kam J. Ruģēnam ALAs kultūras biroja piešķirto goda rakstu, tad ziņoja, ka aizvadītājā gadā notikuši 53 dievkalpojumi ar 4960 baznīcēnu kopskaitu, kristīti 5 bērni, iesvētīti 10 junieši, salaulāti 2 pāri, miruši 11 un iestājušies 25 jauni draudzes locekļi. Ļoti aktīvi darbojies draudzes pr-ks J. Ruģēns, piedaloties visās valdes un dāmu komitejas sēdēs. Čikagas latviešu organizāciju apvienībā kā revīzijas komitejas loceklis un ALAs kongresā Vašingtonā, kā arī uzturēšanās sadarbību ar pārējām Čikagas latviešu draudzēm. Kasieris P. Ozoliņš nolasīja kases pārskatu. Budžets izpildījies ar uzviju, jo draudzes locekļa J. Umura nāves gadījumā draudze saņēmusi testamentā novēlētu lielāku sumu. Draudze izgatavos J. Umuram piemiņas plāksni un rūpēsies par kapa kopšanu. Dāmu komitejas pr-ce V. Riekstiņa ziņoja, ka pērn notikušas 8 sēdes un 9 sarīkojumi. Komiteja dāvinājusi draudzei 100 dziesmu grāmatu. Aprūpes daļu vada I. Toča. Regulāri atbalstītas 3 ģimenes Vācijā un Minsteres latviešu ģimnazija, tāpat sniegta palīdzība dzimtenē. Šim darba gadam par dāmu komitejas priekšnieci ievēlēja I. Rungulī ar palīdzēm A. Brīvkalni un E. Lorbergu. Svētdienas skolas vaditājs E. Evele ziņoja, ka skolu apmeklē 46 bērni un darbojas 8 skolotājas. Ar dāmu komitejas un bērnu vecāku atbalstu iegādātas jaunas klavieres. Jaunatnes jautājumā sapulce pieņēma lēmumu, ka visām latviešu ev.-lut. draudzēm Čikagā kopīgi jāaktivizē jauniešu iesaistīšana draudžu dzīvē. Tādēļ katrai draudzei izraugāmi divi pārstāvji, kuŗi kopā ar mācītājiem un jaunatnes mācītāju M. Ķirsonu mēģinās atrast ceļus un veidus, kā ieinteresēt jaunatni garīgam darbam un dzīvei. Garezera jautājumā sapulce atzina, ka šī latviešu centra darbība apsveicama un atbalstāma, tādēļ jālūdz draudzes locekļi ziedot vairāk līdzekļu Garezera atbalstam. Piezīmējams, ka Sv. Jāņa draudze savās telpās izmitina V. Dzelmes tautas deju kopu, skautus un koŗus, tā saistot jaunatni savā vidū. Sapulce piekrita valdes ierosinājumam rezervēt 100 kapu vietu Mt. Olive kapsētā, kur jau apbedīti vairāki draudzes locekļi, tā izveidojot draudzes kapu nodaļu, kuŗā vēlāk varētu uzcelt savu kapu zīmi un pulcēties kapu svētkos. Ar aklamāciju amatā atkal ievēlēja draudzes pr-ku J. Ruģēnu, viņa vietnieku V. Pavasaru, kasieri P. Ozoliņu un sekretāru J. Miķelsonu.

GRAND RAPIDI

Latviešu kaŗa invalidu apvienības Mičigenā rīkotajā naudas loterijā lielāko laimestu 100 dol. ieguvis St. Viļums Grand Rapidos, kuŗš pusi no laimesta ziedojis apvienībai. 50 dol. ieguvis E. Paegle Kalamazū un 25. dol. P. Strauss Klīvlendā.

Latviešu biedrības namā, pēc pirmizrādes pagājušā gada 25. janvāri kultūras dienu ietvaros jau otru reizi atkārtoja A. Brigaderes drāmas „Raudupiete" izrādi. Pirms izrādes uzrunu teica biedrības kultūrāli-sabiedriskās nozares vaditājs J. Rumbergs, bet skolotāja B. Maine runāja par kultūras augšupeju un izpausmēm Latvijā un svešumā, pieskaŗoties arī latviešu teātŗa attīstībai un drāmai „Raudupiete". Pati izrāde risinājās visai saskaņīgi un gludi. Skatītājos bija arī tādi, kas to noskatījušies jau iepriekšējās reizēs. Pēc izrādēs skolotājs Ed. Avots ALAs kultūras biroja uzdevumā pateicās grandrapidiešiem par teātŗa mākslas popularizēšanu svešumā un paziņoja, ka ALAs kultūras birojs Grand Rapidu latviešu biedrības teātŗa kopu apbalvojis ar goda rakstu.

PIEMINEKĻI
Igauņu uzņēmums YONGE MEMORIALS LTD.
2029 Yonge St., Toronto 7 (starp Eglinton un Davisville).
Tel. 487—2147, vakaros 447—1206.
Kvalitātes darbs un eiropiešu meti.

LŪDZU, KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas radio raidījumu 13. GADA GAJUMA
RRIDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 10,30—11
Ajax CHOO raidītājs (vilnis 1390)
Informācija: tālr. Toronto 261—4218.

KANADAS BAZNĪCĀS

TORONTO

Archibiskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 8, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tel. 921-3327, 200 Balmoral Avenue Toronto 7.

Dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX9-3881, Sv. Andreja draudze, tālrunis 924-1568, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

2. martā pl. 3 pēcp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu; svētdienas skolā.

9. martā pl. 11 dievkalpojums; pl. 12.30 jauniešu grupa; pl. 1.30 iesvētes mācība.

16. martā pl. 3 pēcpusd. draudzes 20 gadu dibināšanas atceres dievkalpojums piedaloties archibiskapam A. Lūsim, prāv. V. Šēferam, prāv. A. Skrodelim un draudzes korim. Pēc tam draudzes vakars ar koncerta daļu.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr. Toronto 16, tel. PL. 7—2789.

Toronto Austrumu ev.lut latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba bznīcē, 861 Danforth Ave.

2. martā, plkst. 2 pēcp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda pirmsiesvētes jaunākai grupai.

9. martā, plkst. 2 pēcp. Garīgs koncerts Sv. Barnaba baznīcā. Pēc koncerta draudzes pēcpusdiena baznīcas augšējā zālē.

16. martā, plkst. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola.

23. martā, plkst. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums un svētdienas skola. Pēc dievkalpojuma mācību stunda iesvētīšanas klasei.

BRAMPTONĀ

30. martā, Pūpolu svētdienā, plkst. 1.30 pēcp. dievkalpojums ar dievgaldu Grace United baznīcā. Pirms dievkalpojuma, plkst. 12.30 mācību stunda pirmsiesvētes jauniešu grupai.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars.

Hamiltona, Latviešu ev. - lut. Kristus draudze 18 Victoria Ave., South.

2. martā, plkst. 11 plkv. O. Kalpaka atceres dievkalpojums. Piedalās;: draudzes koris dir. A. Kārkliņas vadībā, skauti un gaidas.

LONDONA

Māc. J. Prauliņš — 88 Martindale Rd., St. Catherines, Ontario. Tālr. 685-8190.

Londonas latviešu ev.lut. draudze. Trisvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne St.

SV. KATRĪNAS

Sv. Katrīnu latviešu ev. - lut. draudze Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

16. martā pl. 3 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums. Mācītājs J. Prauliņš.

NIAGARA

Niagara Falls (Ont.) latviešu ev.lut. draudze anglikāņu Sv. Jāņa baznīcā 580 Portage Road.

2. martā, pl. 2 pēcp. Kristus ciešanu laika dievkalpojums. Māc. J. Prauliņš.

MONTREALĀ

Prāv. Viesturs Sēfers, 471 Coolbrook Ave, Montreal 29. P. Q. Tel. 484-8894. Sv. Pāvila ev.lut. latviešu draudze Montrealā.

9. martā, plkst. 2 p.p. Trīsvienības un Sv. Pāvila draudzes apvienots, kopīgs dievkalpojums O. Kalpaka 50 gadu nāves dienas piemiņai. Māc. A. Voitkus un prāv. V. Šēfers. Dziedās vīru koris Junda.

Pēc dievkalpojuma baznīcas blakus telpās draudzes sapulce un draudzes darbinieku vēlēšanas.

16. martā piedalīšos Sv. Andreja draudzes 20 gadu pastāvēšanas svētkos Toronto.

23. martā, plkst. 2 p.p. Lieldienu ievada dievkalpojums Montrealā.

Māc. A. Voitkus, 8498 Rosedale Ave, Montreal 28 P. Q. Tel. HU9-8224.

Montrealas latviešu ev. - lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

2. martā Lielās Lūdzamdienas dievkalpojums; Svētdienas skola un jaunatnes stunda.

9. martā Prezbiterāņu baznīcā, 5560 Hutchison ielā, plkst. 2 pēcp. Kalpaka 50 gadu nāves atceres dievkalpojums.

Svētdien, 16. martā plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatne.

Svētdien, 30. martā plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Bībeles stunda.

Svētdien, 30. matrā plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums; Svētdienas skola; jaunatne.

OTAVA

Māc. Edg. Lauge, 804 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv ev.lut. Miera draudze Sv. Pēterp lut. baznīcā 460 Sparks ielā.

TORONTO MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā 106 Dorset Road, Scarboro. Stop 19.

VASARSVĒTKU VESTS

Radioraidījumi katru svētd. pl. 2.45 p.p. uz viļņiem 1270 D. Mikelsona vadībā. Adrese: P. O. BOX 285 Station „K" Toronto 12. Ont. jaunatne.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās plkst. 4 p. p. un trešdienās plkst. 8 Bibeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

ASV BAZNĪCĀS

ŅUJORKA

Lielā Lūdzamā dienā, trešdien, 26. februārī pl. 7 vakarā Jonkeru baznīcā dievkalpojums ar dievgaldu.

Betlēmes baznīcā 2. martā dievkalpojums pl. 2 ar dievgaldu. Pēc tā draudzes vakars.

9. martā pl. 2 Betlēmes baznīcā Kalpaka 50 gadu atceres dievkalpojums ar korporāciju pārstāvju un akadēmiskās jaunatnes piedalīšanos.

ČIKAGA

Latvijas ev.lut. baznīcas Svētā Pāvila draudze — 18 W. 641 Fore st Prezerve Drive, Wooddale. Illinois (dienvidriet. no Irving Park Rd. un Addison Ave.).

Mācītājs Māris Ķirsons — 908 DesPlaines Ave, Forest Park, Ill. 60130, tel. 366-3347.

Dievkalpojumi katru svētdienu plkst. 11 no rīta. Svētdienas skolas sākums plkst. 9.30.

Čikagas latviešu ev.lut. Ciānas draudze 5915 W. Ferdinand St.

DETROITĀ

Sv. Pāvila latviešu ev.lut. draudzes dievkalpojumi notiek svētdienās plkst. 11 no rīta dievnamā, 10711 West Outer Drive un Stout Ave. stūrī (starp Evergreen un Lahser avenijām). Mācītājs Valters Līventāls. — Ērģelniece Aina Raits.

2. martā, dievkalpojums. Māc. J. Sīpols.

9. martā, plkv. Kalpaka nāves un kalpakiešu cīņu 50 gadu atceres dievkalpojums. Korporāciju un DV karoga goda sardzes.

Pēc dievkalpojuma pulkv. Kalpaka piemiņas akts ar referātu.

ANN ARBORA

Dievkalpojumi Redeemer lut. baznīcā 1680 Pauline Blvd.

AURORA (ILL.)

420 Dawners Place, Mīlsu Pestītāja baznīcā.

Latviešu skolas un draudzes bērnu dārza nodarbību sākums svētdienās plkst. 9:45. Telefonl: baznīcā un grāmatnīcā 532—1769, mācītāja mājā 538—7647.

BOSTONA

Bostonas latv. ev.lut. Trīsvienības draudze. Māc. K. Kampe, 62 Mozart St., Jamaica Plain, Mass. 02130, telef. 522—9310.

Dievkalpojumi notiek katru svētdienu plkst. 11 rītā draudzes baznīcā 41 Highland St., Roxbury.

KALAMAZU

Sv. Jāņa ev.lut. latv. baznīca — 122 Cherry Hill Dr., Kalamazoo Mich., 49007.

LOSANDŽELOSA

Dienvidkalifornijas latviešu draudze — 2450 Griffin Ave, L. A. Cal. 90031, draudzes tālrunis CA-59408, māc. E. Caune, tālr. PO9-8679..

OKLANDE

Centrālā luterāņu baznīcā, 915 Ridgeway Ave.

SACRAMENTO

Sacramento, Sv. Krusta ev.lut. baznīcā, 45 un H ielā.

BURLINGEMA (KAL.)

Burlingemā, Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

Santa Rosā, Betlemes baznīcē, Tupper ielā 733.

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

27. februārī — pl. 8 vak. Latviešu namā Pārdomu vakars par tematu „Markss, Ničše, Dostojevskis un Kristus", māc. R. Ekšteins. Mūzikālā daļā Pēteris Geistauts, baritons.

28. februārī — plkst. 8.30 vak. Latviešu namā TLB inženieru un techniķu kopas sanāksme, V. Sabanska referāts „Skaņu filmas technoloģija."

1. martā — pl. 7 vak. Dainas koris rīko Em. Dārziņa vakaru Latviešu namā.
2. martā — plkst. 3.30 p.p. Pavasara modes skate DV namā, 125 Broadview Ave. Vanadžu sarīkojums.
2. martā — pl. 4 p.p. Plkv. O. Kalpaka bataljona sarīkojums, ziedu nolikšana Jorkas kapos; pl. 6 vak. dievkalpojums Sv. Jāņa baznīcā.
8. martā — pl. 7.30 vak. balle (pret ielūgumiem) Seaway Towers, 1926 Lakeshore Blvd. W.
9. martā — plkst. 2 pēcp. garīgs koncerts Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave. (Chester paz. pietura). Dziedās Ksenija Brante, ērģeles — brīvm. Viktors Kviesis.
9. martā — pl. 5 p.p. Latviešu namā TLTA sestdienas ģimnazijas uzvedumā K. Binkas „Jaunaudze".

No 13. — 23. martam Sv. Jāņa draudzes sarīk. zālē, 200 Balmoral ielā, Jāņa Zuntaka gleznu izstāde. Atklāšana 13. martā, pl. 8 vak.

15. martā — pl. 8 vak. Latviešu namā vīru ansambļa „Kalvis" koncerta atkārtojums.
15. martā — pl. 7.30 vakarā DV namā sadraudzības vakars sakarā ar DV Kanadā delegātu sanāksmi. Piedalās DV teātris Kanadā.
16. martā — plkst. 6 vak. Latviešu namā augšējā zālē trīs viencēlieni A. Straumaņa iestudējumā un DV TK uzvedumā.
23. martā — plkst. 5 p.p. Latviešu jaunatnes mūzikas pēcpusdiena Latviešu namā.
10. aprīlī — plkst. 8 vak. Ģirta Tiltiņa gleznu izstādes atklāšana Sv. Jāņa baznīcas zālē.
12. aprīlī — pl. 8 Sv. Andreja baznīcā Sv. Andreja ev.lut draudzes koŗa 17. gadskārtējais garīgs koncerts ar četru solistu un simfoniskā orķestŗa piedalīšanos.
3. maijā — plkst. 8 vakarā DV namā Maija balle ar Maija karalienes vēlēšanām.

NIAGARA

26./27. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

OSAVA

8. martā — plkst. 7 vak. DV nodaļas 1 gada dibināšanas atceres vakars Grandview Golf kluba zālē.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
491 College Street, Toronto 4, Ont.,

Lūdzu sūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ
līdz ..... uz ..... mēnešiem uz šādu adresi:

Mr. Mrs. Miss .....

Adrese: .....

.....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai/pagarināšanai.
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa $2.00 par 1 mēn., $5.50 par 3 mēn., $10.00 par 6 mēn., $18.00 par gadu.

Paaudžu plaisa starptautiskajā plāksnē

APVIENOTĀS NĀCIJAS NO IEKŠPUSES (3)

Liekas, ka paaudžu problēmu ziņā latviešu vecāki var mierīgi stāties plecu pie pleca ar citu tautu piederīgajiem, kuŗu pēcīšiem arī negaumē vecmāmiņas sarūpētā siļķīte — ne cepta, ne sālīta. Īsti jaunatnes dumpji pēdējo 20 gadu laikā notikuši kā Rietumos, tā Austrumos, vienalga, kāda ir zemes politiskā iekārta, nacionālais temperaments, civilizācijas pakāpe vai gada laiks. Kad nesen laikrakstos varēja lasīt, ka studenti sadumpojušies pat Kabulā (Afganistānā), arī Apvienotās nācijas atzina, ka jaunatnei tās darbā nav veltīts pietiekami daudz vērības un nolēma tuvākajā laikā radīt īpašu komiteju, kuŗa pētītu, kāpēc jaunieši dumpojas.

Pašas Apvienotās nācijas gan stāv šiem dumpjiem nomaļus. Pat nepārtrauktajā tūristu plūsmā reti kad redz garmatainos puišus un sandaļotās meitenes. Apvienotās nācijas, laikam, viņu vidū nav modē, par ko savā veidā norūpējušies šīs organizācijas nākotnes plānotāji, kas apgalvo: ja vien viņi tiktu šim jaunatnes segmentam klāt runāšanas attālumā, viņi varētu pierādīt, ka tieši atsevišķo cilvēku likteņa uzlabošanā (kas it kā esot garmataino filozofijas pamatā), Apvienotās nācijas spējušas daudz paveikt, bet darba jau pietiktu vēl arī nākošajām paaudzēm....

Jaunās modes piekritējus neredz ne sekretariāta, ne korespondentu aprindās, par diplomātiem nemaz nerunājot. Tādēļ jo negaidītāks liekas atklājums, ka pat Apvienoto nāciju diplomātu aprindas dalās „vecajos un jaunajos turkos", pie tam „vecie" — kuŗu vidū netrūkst tādu, kas paši jaunībā bijuši „ekstrēmi radikāļi" — kļuvuši pragmatiķi, bet jaunie prasa „visu vai neko". Šāda veida cīkstiņš, piemēram, risinās ap pašu Apvienoto nāciju chartu: jaunie prasa to pilnīgi pārstrādāt! Viņi saka, ka charta izstrādāta pārāk sasteigti, pie tam skatoties atpakaļ uz laiku pirms otra pasaules kaŗa, nevis uz priekšu. Chartas izstrādāšanas laikā pasaulē vēl neesot bijušas atombumbas, par citām pārmaiņām nemaz nerunājot. Chartā esot atrodamas veselas nodaļas, kuŗas galīgi novecojušās, piemēram tās, kuŗās runāts par „lielvalstīm uzticētām territorijām", jo tagad šīs „territorijas" kļuvušas neatkarīgas, un stipri mainījušās arī pašas „lielvalstis"... „Vecie" turpretim aizrāda, ka chartas pārstrādāšana mūsdienu apstākļos prasītu necilvēcīgi grūtu darbu, pie tam iznākums, varbūt, nebūtu daudz labāks par pašreizējo. Svarīgāks par pašu chartu esot tās izmantošanas veids. Lai skatoties uz ASV konstitūciju, kuŗai pēdējais papildinājums (par federālo nodokļu maksāšanu) piekabināts kurmet pirms 100 gadiem, bet konstitūcija darbojoties gludi (runātājs nebija amerikānis). Apvienoto nāciju darbā charta esot mazāk vajadzīga nekā, piemēram, organizācijā akreditēto žurnālistu korpuss, par kuŗu chartā, protams, nav ne vārda.

„Jaunie" ir arī ļoti nemierā ar Apvienoto nāciju nespēju iedzīvināt pieņemtās rezolūcijas un karsti ieteic stingrāku rīcību pret lēmumu nepildītājiem; „vecie" savukārt, pieredzes mudināti, rosina ģenerālasamblejā neizstrādāt tik daudz „rezolūciju", bet vairāk „ieteikumu", kuŗiem paraksti esot lielāks morālais spēks. Par cita veida spēku Apvienotajās nācijās nav ko runāt, jo gandrīz neviena valsts negrib šo organizāciju redzēt tik stipru, lai tā sekmīgi varētu iejaukties arī šīs valsts iekšējās lietās un tās izkārtot pēc sava prāta. Galu galā — nav tādas valsts Apvienotajās nācijās, kuŗa ar pavisam tīru sirdsapziņu varētu teikt, ka nav nogrēkojusies pret nevienu no tur pieņemtajiem lēmumiem.

Par sava veida paaudžu problēmu studiju izvērties kāds seminārs, kuŗā Apvienoto nāciju jaunākos locekļus iepazīstināja ar ILO (Starptautiskā darba organizācija), kuŗa pastāvējusi jau pirms otra pasaules kaŗa, bet tagad ieskaitīta Apvienoto nāciju speciālajos iestādījumos. Anglis Dr. Vilfreds Dženksss (Jenks), ILO galvenais ģenerāldirektora palīgs, kas darbu šai organizācijā uzsācis tieši no Kembridžas skolas sola 1931. gadā un ilgāku laiku bijis vienīgais starptautiskais algotais sabiedriskais darbinieks" pasaulē, kam tādēļ arī savā laikā piedēvēti krasi politiski uzskāti, nu, laikam, pats brīnījās par savu nokļūšanu „iekārtas aizstāvju" rindās. Viņa darba laukā pēdējo 20 gadu laikā sasniegts ļoti daudz. Viņš gan neslēpa arī grūtības, ar kādām, šai nozarē strādājot, jāsastopas: strādnieku kārtas ļaudis īsti lēti neatmet iesakņojušos uzskatus; starptautisku standartu pieņemšana prasa ilgāku laiku arī tāpēc, ka ļaudis bīstas pakļauties likumiem, kuŗi it kā stāv pāri viņu valsts likumiem, tādēļ varētu nozīmēt savas valsts suverēnitātes daļiņas upurēšanu; dažkārt amatpersonas, kuŗām jāvada dažādo valstu darba problēmu koordinācija, pārāk specializējušās savā novadā un tādēļ nevar ar citiem saprasties; dažkārt vainojama arī divu līdzīgu organizāciju sāncensība. Vadība nevar atļauties ne sīkāko mazisķuma izpausmi; tai nepārtraukti jāpārbauda priekšā stāvošo darbu svarīgums, lai tos varētu sarindot pareizā kārtībā; tai arī jāprot prasīt un pieņemt padomus. Taču, arī ievērojot visus šos priekšnoteikumus, darbs to-

(Nobeigums 8. lpp.)

Pirms 20 gadiem

Toronto, 1949. gadā:

Nepilnu 2 gadu laikā Kanada devusi patvērumu 50.000 bez dzimtenes palikušajiem ļaudīm. Piecdesmitais tūkstotis piepildās ar tvaikoņa „Samaria" ierašanos Halifaksā 23. februārī, un laimīgā 50.000. ir 8 g. v. Ausma Lēvalde. Ausmu apsveic valdības, luterāņu baznīcas u.c. pārstāvji, uzdāvinot bībeli, lelli, grāmatu par Kanadas putniem un sudraba medaljonu ar Halifaksas pilsētas attēlu. Tad viņa kopā ar māti un māsu dodas uz jauno dzīvesvietu Jaunhamburgu, Ont., kur tēvs kalpo kādā saimniecībā.

Pērkot un pārdodot nekustamus īpašumus Toronto austrumos, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
407 Danforth Ave., Toronto 6, tālr. 461—6364

Pērkot un pārdodot nekustamus īpašumus Toronto rietumos, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
87 Roncesvalles Ave., Toronto 3, tālr. 533—8553

Pērkot un pārdodot fermas, zemes gabalus, vasarnīcas, slēpotāju kotedžas Kolingvudā un Georgian Bay rajonā, sazinieties ar:
I. JANKOVSKIS, Realtor
30 Simcoe St., Collingwood, Ont., tālr. (705) 445—2800
Biroja vaditājs: Pauls A. Puris

22. februārī Toronto latviešu jūras skautu vienība Rīga rīko svinīgu aktu, atceroties skautisma dibinātāja Bēden-Paula dzimšanas dienu. Skautu sakarnieks Kanadā ir Lalmons Kinstlers.

☆

Edmontonas latviešu b-bas Imanta valde 1949. gadam konstruējusies šādi: priekšsēdis S. Rudovics, vietniece Velta Toma, sekretārs Aleksandrs Kundrats, kasieris J. Muzis, mantzinis A. Birznieks.

☆

21. februārī Norandas zeltraču kopa nosūta uz Vāciju savu rēgulāro atbalstu trūcīgiem tautiešiem — 95 kg taukvielu. Līdzīgi ar kārtējiem sūtījumiem Vācijas nometnēs palikušos atceras Virdžiniataunas zeltrāči, kuŗu sabiedrisko dzīvi vada enerģiskais N. Dzedziedis.

★

19. februārī kvoruma trūkuma dēļ Kanadas latviešu kluba (tagad TLB) biedru sapulce pārcelta uz 19. martu, Sv. Jāņa baznīcas pagraba zālē, 274 Concord Ave.

★

Vinipegas latviešu b-ba 20. februāŗa sapulcē nolemj neiestāties KLNA (tagad LNAK), kamēr nav apvienojušās KLNA ar Marisa Vētras vadīto LRA (Latvian Relief Assoc.). KLNA priekšsēža vēlēšanās tā nepiedalās.

20. februārī māc. A. Gaudiņš Sv. Pāvila baznīcā Hamiltonā iesvētī Jāņa Stendzes draudzei dāvinātos latviskā stilā mākslinieciski darinātos upurtraukus.

26. februārī salaulāti: Irmgarde Muntere ar J. Kucharski. 5. martā māc. A. Gaudiņš laulās Ernu Dreimani ar Edgaru Lazdiņu.

☆

26. martā beidzas KLNA priekšsēža vēlēšanas. No KLK biedriem vēlēšanās piedalījušies 57. Par M. Vētru nodotas 36 balsis, K. Dobeli 21 balss. Vēl nav saņemti rezultāti no pārējām KLNA ietilpstošām vienībām.

☆

26. februārī Ungāru zālē, 245 College St., KLK rīko masku balli. Tā izdodas labi. Godalgo „Divas sirdis", „Skotu meiteni" un „Rūķīti". Toronto un apkārtnē dzīvo jau ap 300 latviešu.

LATVIEŠU APRIŅĶIS

1. martā — plkst. 8. vakarā Šelburnā, Leģiona zālē, DV Druvas nodaļas kopīgi ar Latviešu lauksaimniecības biedrību rīko savieslgi jautru vakaru ar deju. Programmas daļā piedalīsies V. Ādlera vokāli mūzikālais trio.

HAMILTONA

No 7. — 21. martam — Tālivalža Ķiķaukas akvareļu izstāde Beketa mākslas galerijā (142 James St. S.), atvērta no otrdienas līdz sestdienai pl. 10—5 p.p., piektdienās no 10 — 9 vakarā un svētdienās 2 — 5 p.p.

Kopš 1948. g. rudens Toronto latvieši katru nedēju pulcējas sanāksmē Sv. Jāņa baznīcas (274 Concord Ave.) pagraba zālē. Pie šīs baznīcas noorganizējas arī latviešu draudze. Pēdējā sanāksmē, februāŗa vidū, atklājas fakts, ka šī baznīca nav pārstāvēta Luterāņu pasaules federācijā, bet darbojas pie Misūri sinodes. Šai sakarā archibīskaps paziņojis, ka ne var iecelt amatā izraudzīto mācītāju. Tā kā tautiešu lielā daļa vēlas palikt pie tā paša baznīcas veida, kāds bija dzimtenē, nevar ievēlēt arī šīs baznīcas latviešu dāmu komiteju. Tāds pats stāvoklis ir igauņiem.

☆

6. martā aprit 30 gadu, kopš kritis plkv. O. Kalpaks. Šai sakarā KLNA aicina visas latviešu biedrības un darba vietu kopas laikā no 5.—20. martam rīkot plkv. O. Kalpaka piemiņas sarīkojumus, apvienojot tos ar līdzekļu vākšanu trūcīgo tautiešu atbalstam Eiropā. Sarīkojumus koordinē KLNA valdes loceklis Imants Zīgurs. Acinājumam atsaucas 38 tautiešu vienības, kā pirmā Bisetas (Man.) zeltraču kopa. Rīcības komitejā — Voldemars Kalniņš un stud. theol. A. Rebāne. 6. martā sarīkojumi notiek Bisetā, Vankuverā, Centrālpatricijā, Virdžiniataunā un Montrealā; 5. martā — Halifaksā, Hamiltonā, Edmontonā, Valdorā u.c. V. Grīzāns no Rietumkanadas atsūtījis apvienībai 30 dol. ar pavadvēstuli, kuŗā raksta, ka Kalpaka piemiņas dienu varēs atzīmēt tikai viens „savā sirdī", jo tuvumā citu tautiešu nav.

BLOOR — DOVERCOURT rajonā
IZĪRĒJAMA
mēbelēta istaba ar slēgtu saules istabu vieniniekam vai vieniniecei.
Uz vēlēšanos ar uzturu.
Zvanīt Toronto 534-5546.

Happy Hills
AICINA
SLĒPOTĀJUS.
Lifts 3 dol. dienā.
„Karstie suņi"
Labi sniega apstākļi

IGAUŅU OPTIĶIS
J. RATAS
169 Danforth Ave. HO 5-6251
ACU PĀRBAUDE. ACEŅU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI.
Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Vecāks pāris
MEKLĒ
klusā mājā nemēbelētu 2—3 istabu
DZĪVOKLI
ar virtuvi un ledusskapi.
Zvanīt no plkst. 6—9 vak.
Toronto 466-3202.

Dufferin Bloor pazemja tuvumā
IZĪRĒJAMAS
VIENA VAI DIVAS ISTABAS
un virtuve ar vai bez mēbelēm vienam vai diviem pieaugušiem.
Uz vēlēšanos garāža.
Tel. LE 1-8036

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos
470 College St., Toronto.
Tālr. WA 1-3924

FRANK VASS BA
ADVOKĀTS-NOTĀRS
263 College ielā, Toronto.
(pie Spadina Ave.)
TEL. WA 2-6112, 2-6111

Baltic
PLASTERING
Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.
Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.
Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Atstājiet savas krāsainās un melnbalt
attīstīšanai un kopēšanai
DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toro

VISLABĀKĀS
GAĻAS PRECES
DELIKATESES
iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernā
kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas
katešu veikalos,
KUR VALDA KVALIT
tip-top MEA
delicat
727 Bloor St. West (High Park) tālr
YORKDALE SHOPPING CENTRE

KAKTIN
Velcam visādus transportus ar modernām
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam svau
LE 5-6619 941 Dovercourt Ro

Kanadas DAUGAVAS VANAGU
125 Broadview Ave., Toronto 8, tel
Piedāvā banketzāli sarikojumiem, iesvētībā
bām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunā
Pieprasiet telefoniski 465-5225
„Jautrais Od
JŪS GAIDA CIEMOS
Silts ēdiens ar dzērieniem. Atvērts no pirmdien
dienai no plkst. 4 — 12 naktī. Piektdienās un sest
no plkst. 12 dienā.
Uz redzēšanos JAU

DV APGĀDA
IZDEVUMI
Angelika Gailīte — Rītausmā .....
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja.....
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza
A. Rubulis — Latvian Literature, latv.
za angļu valodā .....
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds D
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērn
„ Tu debesis turi savās rokā
P. Aigars — Atkusnis sākās oktobrī, ro
Johans H. Vigmans — Viens no miljo
Pieprasiet DV Grāmatn
491 College Street, Toro
Ont., Canada.

Ontario Hosp
Insurance
vēlētos saņemt ziņas no
(pirms vēl nav par vēlu
Kad esat tikko appre
ties, ģimenes" slim
cas apdrošināšanas
maksa jānokārto, lai
gtu kā vīru, tā sie
. Ja esat iesaistī
ies grupas maksāju
nā, nekavējoties pa
inojiet savu ģimenes
āvokli, vai arī —
a abi kārtojat lemak
us tieši — paziņojiet
H. I. R. B.
Ja pārejat jaunā
darbā, varat turpināt
apdrošināšanos, ievē
rojot norādījumus
„Hospital Insurance
Certificate of Pay
ment Form 104", kas
darba devējam jums
izsniedz, atstājot
veco darba vietu.
Kad l
vecs,
kat ie
slimni
jumā.
indivi
laikā.
šināju
bankā
arī H.
Ja jū
adresi
savai
apdro
āli, ra
H.
Heal
Regist
2195 Yonge
Serving
Health In

iskajā plāksnē

(3)

ēti krasi poli-
laikam, pats
nokļūšanu „ie-
rindās. Viņa
o 20 gadu lai-
audz. Viņš gan
as, ar kādām,
ot, jāsastopas:
laudis īsti lēti
šos uzskatus;
darīju pieņem-
laiku arī tā-
tas pakļauties
kā stāv pāri
iem, tādēļ va-
s valsts suve-
s upurēšanu;
nas, kuŗām jā-
u darba prob-
, pārāk speci-

ālizējušās savā novadā un tādēļ nevar ar citiem saprasties; dažkārt vainojama arī divu līdzīgu organizāciju sāncensība. Vadība nevar atļauties ne sīkāko mazizskuma izpausmi; tai nepārtraukti jāpārbauda priekšā stāvošo darbu svarīgums, lai tos varētu sarindot pareizā kārtībā; tai arī jāprot prasīt un pieņemt padomus. Taču, arī ievērojot visus šos priekšnoteikumus, darbs to-

(Nobeigums 8. lpp.)

BLOOR — DOVERCOURT rajonā

IZĪRĒJAMA

mēbelēta istaba ar slēgtu saules istabu vieniniekam vai vienniecei. Uz vēlēšanos ar uzturu. Zvanīt Tornto 534-5546.

Happy Hills

AICINA

SLĒPOTĀJUS.

Lifts 3 dol. dienā.

„Karstie suņi"

Labi sniega apstākļi

IGAUŅU OPTIĶIS

J. RATAS

169 Danforth Ave. HO 5-6251

ACU PĀRBAUDE. ACENU PAGATAVOŠANA PĒC ĀRSTU RECEPTES. ZEISS STIKLI. Speciāla atlaide sūtījumiem uz dzimteni.

Vecāks pāris

MEKLĒ

klusā mājā nemēbelētu 2—3 istabu

DZĪVOKLI

ar virtuvi un ledusskapi.

Zvanīt no plkst. 6—9 vak.

Toronto 466-3202.

Dufferin Bloor pazemja tuvumā

IZĪRĒJAMAS

VIENA VAI DIVAS ISTABAS

un virtuve ar vai bez mēbelēm vienam vai diviem pieaugušiem. Uz vēlēšanos garāža.

Tel. LE 1-8036

L. LUNSKY

OPTIĶIS

Atvērts no pl. 9.30 — 6 vak. Ar iepriekšēju pieteikšanos 470 College St., Toronto. Tālr. WA 1-3924

FRANK VASS BA

ADVOKĀTS-NOTĀRS

263 College ielā, Toronto. (pie Spadina Ave.)

TEL. WA 2-6112, 2-6111

Baltic PLASTERING

Izdaru visus nepieciešamos māju remontus iekšpusē un ārpusē.

Garantēts darbs. Mērenas cenas. Metro licence E 761.

Zvanīt katrā laikā Toronto 769-8280.

Atstājiet savas krāsainās un melnbaltās filmas attīstīšanai un kopēšanai

DV Grāmatnīcā, 491 College St., Toronto 4, Ont.

VISLABĀKĀS GAĻAS PRECES UN DELIKATESES

iegādāsities Ziemeļamerikas vismodernākajos un kvalitatīvi izcilākajos Eiropas stila gaļas un delikatešu veikalos,

KUR VALDA KVALITĀTE

tip-top MEATS delicatessen

1727 Bloor St. West (High Park) tālr. RO 6-4982

YORKDALE SHOPPING CENTRE —7838866

KAKTIŅŠ

Vedam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.) Lūdzam zvanīt katrā laikā.

LE 5-6619 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Kanadas DAUGAVAS VANAGU nams

25 Broadview Ave., Toronto 8, tel. 465-5225

Piedāvā banketzāli sarīkojumiem, iesvētībām, kristībām, dzimšanas dienu jubilejām par jaunām cenām.

Pieprasiet telefoniski 465-5225

„Jautrais Ods"

JŪS GAIDA CIEMOS

ts ēdiens ar dzērieniem. Atvērts no pirmdienas līdz ceturtdienai no plkst. 6 — 12 naktī. Piektdienās un sestdienās atvērts līdz plkst. 12 dienā.

Uz redzēšanos JAUTRAJĀ ODĀ!

DV APGĀDA IZDEVUMI

Angelika Gaiļīte — Rītausmā	$4.00
Ing. Vīksna — Un gājiens neapstājas	$4.20
Ed. Tūters — Pēdas sniegā, dzeja.....	$3.50
T. Dangavs — Strandējušo sala, proza....	$8.20
A. Rubulis — Latvian Literature, latv. proza angļu valodā	$7.00
A. Lūsis — Redziet, kāds cilvēks, kāds Dievs	$3.25
T. Krūka—Silaines mežs runā, st. bērniem	$2.80
„ Tu debesis turi savās rokās...	$3.50
P. Algars — Atkusnis sākās oktobrī, rom..	$3.90
Johans H. Vigmans — Viens no miljoniem	$4.00

Pieprasiet DV Grāmatnīcā 491 College Street, Toronto 4, Ont., Canada.

Ontario Hospital Insurance

vēlētos saņemt ziņas no jums

(pirms vēl nav par vēlu)

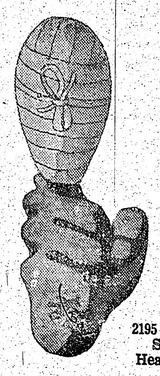

ad esat tikko apprecijies, ģimenes" slimīcas apdrošināšanas aksa jānokārto, lai egtu kā vīru, tā sieu. Ja esat iesaistīes grupas maksājumā, nekavējoties paziņojiet savu ģimenes stāvokli, vai arī — as abi kārtojat iemakas tieši — paziņojiet I. I. R. B.

a pārejat jaunā darbā, varat turpināt apdrošināšanos, ievērojot norādījumus „Hospital Insurance Certificate of Payment Form 104", kas darba devējam jums jāizsniedz, atstājot veco darba vietu.

Kad kļūstat 21 gadu vecs, jūs vairs netiekat ieskaitīts vecāku slimnīcas apdrošinājumā. Jums jāiestājas individuāli 30 dienu laikā. Dabūjiet apdrošinājuma veidlapu bankā, slimnīcā vai arī H. I. R. B.

Ja jūs esat mainījis adresi, paziņojiet to savai grupai. Ja esat apdrošināts individuāli, rakstiet H.I.R.B.

H.I.R.B.

Health Insurance Registration Board, 2195 Yonge St., Toronto 7. Serving Ontario's Health Insurance Plans

Government Information

Tieslietu un galvenā prokurora departaments ziņo:

ONTARIO LIKUMU GROZĪJUMU KOMISIJAS ATZINUMI PAR NAMSAIMNIEKU UN ĪRNIEKU LIKUMU

Valdība Ontario leģislatūrā atzīmējusi pagaidu atziņas namsaimnieku un īrnieku likumā, kuŗas attiecas uz dzīvojamām mājām un kuŗas iesniegusi Ontario likumu grozījumu komisija.

Šis ziņojums satur divdesmit četrus ieteikumus, bet daži no tiem ir sevišķi svarīgi, jo tie nozīmīgi ne tikvien šīs provinces īrniekiem, bet arī saimniekiem. Ieteikts nākotnē atzīt par nelikumīgu drošības naudas depozitu, bet saimniekiem atļauts pieprasīt pēdējā mēneša īres maksu uz priekšu ar noteikumu, ka īrnieka šādā veidā iemaksātā summa uzskatāma par drošības depozitu vienīgi īres samaksai. Ieteikumi skaŗ arī veidu, kā abiem ieinteresētajiem partiem rīkoties ar jau iemaksāto drošības naudu. Še minami procenti, kas maksājami īrniekam par depozitu, kuŗš īrniekam atdodams pēc īres saistību izbeigšanās. Ja saimnieks vēlētos ieturēt visu depozitu vai tā daļu atlīdzībai par eventuāliem bojājumiem, tad, iekām īrnieks rakstveidā apstiprina labprātīgu atsacīšanos no šīs summas, saimniekam jāiesniedz sūdzība pret īrnieku par vēlamo summu 10 dienu laikā pirms īres izbeigšanās termiņa. Ja sūdzība šai laikā tiesā nav iesniegta, pieprasījums zaudē spēku. Viens no svarīgākajiem ir ieteikums pašvaldībām piešķirt tiesības pēc pašu atziņas nodibināt īres attieksmju padomdotuves, kuŗās kā saimnieki, tā īrnieki varētu griezties pēc padoma īres attieksmju problēmu kārtošanā. Pašvaldībām dotu arī tiesības nodibināt īŗu kontroles iestādi. Valdības nolūks ir šos ieteikumus pārbaudīt, apsvērot aktuālās problēmas, lai lemtu par rīcību, kā un vai vispār ieteikumus virzīt apstiprināšanai.

The Hon. John Robarts
Prime Minister of Ontario

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

Tālr. 534-1403, Toronto

NOTĀRS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

PĀRSOTAM

naudu uz LATVIJU

US $10.- pret 9 jauniem rubļiem. Sūtīšanas izdevumi $2.50 līdz $35.-, pārējām summām 10%. Saņemšana 14—21 dienu laikā. Sūtījumi apdrošināti.

DV SAIMNIEKU NODAĻA, 491 College St., Toronto 4, Ont.

Kanadas pilsonis

...Vairākums Kanadas pilsoņu tādi jau dzimuši...

Bet apmēram 60.000 personu saņem savu jauno izvēlēto pavalstniecību vienā no 13 Kanadas pavalstniecības iestādēm (Canadian Citizenship Court) visā Kanadā.

- ★ Vai jūs esat kvalificēts saņemt šīs privilēģijas?
- ☆ Vai jūs esat sagatavojies saņemt atbildību kā loceklis Kanadas sabiedrībā?

Sazinieties ar tuvāko Kanadas pilsonības iestādi (Canadian Citizenship Court). Tā jums palīdzēs: HALIFAX, MONCTON, MONTREAL, OTTAWA, SUDBURY, TORONTO, HAMILTON, ST. CATHARINES, KITCHENER, LNDON, WINDSOR, WINNIPEG, REGINA, SASKATOON, CALGARY, EDMONTON un VANCOUVER. Jūs variet arī rakstīt: Registrar of Canadian Citizenship, Secretary of State Department, Ottawa.

Kanadas valdiba

LATVIAN MUSIC

LP 019

A. Jurjāns TĒVIJAI, kantāte, Žermēna Heine-Vēgnere, soprāns, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners. J. Graubiņš KAS TIE TĀDI, KAS DZIEDAJA, jaukts koris, diriģents J. Dūmiņš; Jēkabs Mediņš STADIJU IEVIŅU, sieviešu vokāls sekstets.

9 dziesmas bērniem:

A. Žilinskis KAĶĪTS MANS, LELLES JAKA, ZIRNEKLĪTIS AUZ, ŠLINKAIS JANĪTS, V. Singajevska, bērna balss; A. Žilinskis, klavieres; J. Vītols KARLĪTIS, KAĶENĪTE, A. Vanags, tenors; V. Cīrule, klavieres; BALTĀ BĒRZA ŠŪPOLĪTE, E. Tipaine, soprāns; V. Cīrule, klavieres; P. Līcīte ŠŪPO MANI MAMULĪTE, sieviešu vokāls sekstets; J. Vītols AIJA 2020, LĀCA BĒRNIS, T. Kalniņa koris; diriģents T. Kalniņš

LP 020

Latgaļu tautas dziesmas:

AIZ AZARA AUGSTI KOLNI, AIZ AZARA BOLTI BARZI, SĒRMI ZYRGI, JAUNI PUISI, KAS MAN BEJA NADZEIVOT ES SOVAI MĀMEŅAI, BOLTA PUĆE AZARĀ; St. Broka latgaļu jaukts koris, diriģents Stanislavs Broks; LATGOLAS POLKA, kūkļu ansamblis; PYRMO DĪNA, OTRO DĪNA; STOVĒJU, DZIDOJU; VYSI MAN I VĒJI PYUTE; AI, GALDEŅI; NADUD, DIVS, VEITULAM; MYUS' CĪMA MEITIŅA, T. Brokas latgaļu sīviešu koris ar kūklēm, diriģente Terēze Broka; NAUTRAŅU POLKA, orķestris.

LIGO LP 021

J. Reinholds LIGO DZIESMU VIRKNE, diriģents D. Gailis; P. Jurjāns LIGO DZIESMU VIRKNE, L. Vīgnera koris, diriģents L. Vīgners; LIGO MELODIJU VIRKNE, kokļu ansamblis; J. Kepītis LIGO DZIESMU VIRKNE; E. Melngailis AI, ZAĻĀ LĪDACIŅA, t. dz.; A. Jurjāns PŪT, VĒJIŅI, t. dz., T Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš.

LP 022

J. Vītols ZIEMEĻBLAZMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., solo H. Ozolītis, diriģents L. Vīgners; J. Graubiņš TEK SAULĪTE TECĒDAMA, t. dz., diriģents J. Dūmiņš; A. Kalniņš PURI PURI, MEZI MEZI, t. dz., T. Kalniņa koris, diriģents T. Kalniņš; A. Kalniņš JURAS VAIDI; J. Vītols KLAUSIES, SPULGOŠĪT, Anna Ludiņa, soprāns; A. Žilinskis AUDĒJAS DZIESMA; E. Dārziņš AIZVĒR ACTIŅAS, Elfrīde Pakule, soprāns; E. Dārziņš MANA LAIME, Arturs Vanags, tenors; A. Jurjāns KĀ ZAGUSUS, Žermēna Heine-Vīgnere, soprāns; M. Zariņš SIS, 6. MARAS.

10 TAUTAS DZIESMAS

Dziedot dzimu, dziedot augu, Aiz ezera augsti kalni, Div' dzelteni kumelīni, Smiekls man, Pūt vējiņi, Lecu, lecu dārziņā, Visu dienu bites dzinu, Stādīju ieviņu, Tautiešam roku devu, Krauklītis sēž ozolā, latviešu simfonisks orķestris, diriģents Leonīds Vīgners dziesmiņa, Cepurīte, Pavasara un dzenis, Sēņotāji. Pēteritis ar KĀ GULBJI BALTI PADEBEŠI IET; J. Vītols LĪGODAMA UPENESA, t. dz., Ērika Tipaine, soprāns.

LP 023

Alfrēds Kalniņš, dejas no baleta STABURAGS: 1. VALSIS, 2. ANDANTE AMOROSO, 3. SKAIDRĪTES DEJA, 4. JANDAĻS, 5. VAL-

LP 024

E. Vīgners KĀ DAUGAVA VAIDA (Trimpuls), vīru koris Tēvzeme ar ērģelēm, diriģents H. Mednis; A. Jurjāns LĪGOJIET, LIKSMOJIET, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork., diriģents L. Vīgners; A. Žilinskis 14 DZIESMAS BĒRNIEM: Pelītes, Rīta Mīkelīti, Skaļas zaķēns, V. Singajevska (bērna balss); Jautrie zēni, Ziemas miegs, Svētki ledus pilī, Laba siava sn.eguņam, Krusa un saule, Taurenītis, Negaisā, J. Zābers, tenors, pie klavierēm autors.

LP 025

Jāzeps Vītols DZIESMA, kantāte, L. Vīgnera koris ar simf. ork. DŪKŅU SILS, SAULES SVĒTKI, L. Vīgnera koris, diriģents Leonīds Vīgners; 7 tautas dziesmas: J. Graubiņš SMAGI LIEGU TO LAZDIŅU, DZIEDĀTĀJA LIGAVIŅA, ZIEDĒJ' ROZES, MAGONĪTES; E. Melngailis MEITAS GULA ĀBOLĀ; KAD PARNĀKSI, BALELIŅ; V. Kaminskis BĒDA MANA, LIELA BĒDA; A. Jurjāns ČUČI, MANA LĪGAVIŅA, T. Kalniņa koris, diriģents Teodors Kalniņš.

LP 026

E. Dārziņš PIE TĒVU ZEMES DĀRGAS, vīru koris, diriģents J. Dūmiņš; 7 tautas dziesmas: I. Kalniņš JA, JŪRIŅA, TU MAN DOTU, Ībiešu t. dz., vokāls un instr. ansamblis autora vadībā; E. Melngailis PUSRITĀ SAULE LĒCA; A Kalniņš ES SAVAI MĀMIŅAI, solo L. Pēsla; E. Melngailis LABS ZIRDZIŅŠ TAUTIEŠAM, APLIK KALNU SAULE TEK, BĒRZIŅŠ AUGA TRIM LAPĀM, T. Kalniņa koris. Diriģents T. Kalniņš; A. Melnbārdis SUŅI ZAĶIM PĒDAS DZINA. Vīru vokāls kvartets, 4 tautas dejas: DANCOT GĀJU AR MEITĀM, Vokāls un instrumentāls ansamblis, ZEMNIEKU DEJA. Pūtēju orķestris; LĪKUMU DEJA. Vokāls un instr. ansamblis; LUDZAS KADRIĻA. Pūtēju orķestris: I. Kalniņš SILAVAS VALSIS, instr. ansamblis autora vadībā.

LP 027

Pēteris Barisons — Latvija. Reitera koris. No 18. nobembŗa svētku koncerta trimdā. Hallo! Latvija... Spīkere Alma Šteine. No Latvijas brīvvalsts 1939. g. radioraidījuma. Alfrēds Kalniņš — Opera Banuta, ievads. Reitera koris. Rīgas radiof. simf. ork. Jēkabs Graubiņš — Silmala trīcēja dancojot, t. dz. Reitera koris, diriģ. Teodors Reiters. Jānis Kalniņš — Suitu dancis II. Rīgas radiof. simp. ork., diriģ. Jānis Mediņš. Ar labu nakti! Jānis Ivanovs — Sviniga prelūdija. Rīgas radiofona simf. ork. Diriģ. Jāzeps Lindbergs. Alfrēds Kalniņš — Pastardiena, kantāte. L. Vīgnera koris un Latviešu jaunatnes simf. ork. Diriģ. Leonīds Vīgners. Jānis Zālītis — Kad nakts. T. Kalniņa koris. Diriģ. Teodors Kalniņš.

LP 028

E. Dārziņš — Mirdzi kā zvaigzne. Vīru koris, diriģ. D. Gailis. Vēl tu rozes plūc. Jaunībai! K. Zariņš, tenors. Lauztās priedes. Jaukts koris, diriģ. D. Gailis. A. Žilinska — Komponistam. J. Zābers, tenors. 5 tautas dejas: Apaļais mēness; Maza, maza meitenīte, solo M. Fišers; Latvju polka. Lauku kapella. Krauklīts sēž ozolā. T. Kalniņa koris. Audēju deja. Lauku kapella. 2 tautas dziesmas: Pie niedrītes laivu sēju; Es redzēju jūriņā. T. Kalniņa koris.

LP 029

J. Vītols — Bērzs rudenī; Rūķīši un mežavecis; Mežezers. A. Jurjāns — Lūk, roze zied. T. Kalniņa koris. Diriģ.: D. Gailis 1., 2., 3. / L. Vīgners 4. A. Kalniņš — Gana dziesma vasarā. L. Dainē, mecosopr.āns. J. Vītols — Šķatat laudis, A. Vanags. Mīkla. A. Ludiņa. Mākonītis un mākonīte; Vērsītis ābolā, L. Andersone. Dace mazā mežā gāja, I. Tīkmuse. Karalis un bērzlapīte; Mēnestiņš meloja, T. Kalniņa koris. W. A. Mozart — Sūpuldziesma, E. Zariņš ar ork.

LP 030

A. Žilinskis — No op. Zelta zirgs: 2 Antiņa ārijas. Saulcerītes-Saulveža dialogs, J. Zābers un R. Māliņa ar simf. ork. Diriģents J. Lindbergs. V. Kaminskis — Pa kam var pazīt. J. Cimze — Telci telci, valodiņa, T Kalniņa koris. J. Vītols — Kokļu skaņas, A. Ludiņa soprāns. J. Vītols — Ar kristallspodriem stariem. T. Dārziņš — Minjona. J. Vītols — Ceļinieks. E. Melngailis — Es par tumsu nebēdāju, T. Kalniņa koris. J. Vītols — Ozolīti, zemzarīti. J. Vītols — Es meitiņa kā rozīte, E. Pakule, soprāns.

LP 031

Latgaļu t. dz.: Vysapkōrt saule gōja; Trejs jaunas mosas; Tōļi dzeivoj muna milō; Kam, māmeņa, tu audzēji; Aiz azara malni meži; Voi iviņa, voi lazdeņa; Tolka, tolka bolenam; Apruņošonas dzisme.; Lobs ar lobu sasatyka; Vina pati meitenga; Mozūs dancis; Rūtoj bite, rūtoj saule; Pi bazneicas (Jānis Mediņš). Vokals sīvišu kvartets 1. 2. 9. Etnogrāfisks vokals ansamblis 4. 5 6. 7. 8. Kōris ar kūklem 3. 10. 12. Diriģ. T. Broka. Orķestris 11. Jaunotnes simf. orķestris 13.

DABŪJAMAS

DV GRĀMATNĪCĀ

Reizē bridina un piekāpjas . . .

ASV prezidents Niksons svētdien, 23. februārī, plkst. 8 rītā izlidoja no Vašingtonas uz Eiropu. Pavadījis ceļā 7 stundas, viņš ieradās Briselē un apmeklēja NATO galveno mītni. Pirms izlidošanas no Vašingtonas Niksons izteicās, ka, pēc saņemtajām ziņām, viņu gaida 95% rietumberliniešu, bet tikai 5% ir to, kas viņu nevēlas.

Kā jau ziņots, Niksons šai ceļojumā apmeklēs 5 Rietumeiropas valstu galvaspilsētas. Daži rietumu laikraksti izteikuši pārliecību, ka ASV prezidents ar šo braucienu arī vēlas „sagatavot ceļu galotņu apspriedei ar padomju līderiem". Savā 11.000 jūdžu garajā ceļojumā Niksons vispirms apstājās NATO galvenajā mītnē Briselē, no turienes devās uz Londonu, lai pēc tam apmeklētu Rietumberlīni, Bonnu, Romu un Parīzi. Rietumberlinē viņš paredzējis uzturēties tikai 3 stundas. Tempelhofas lidlaukā, pilsētas amerikāņu sektorā, nolaidīsies arī 210 žurnālisti, kuri šajā ASV prezidenta apciemojuma laikā gaida dažādus pārsteigumus, jo kreisi noskaņotie studenti pieteikuši „trokšņainu sagaidīšanu".

Maskavas sūtnis Vašingtonā Dobrīņins vēl pirms Niksona izlidošanas uz Eiropu paskaidrojis, ka Pad. savienība atturēsies no jebkāda veida apgrūtinājumiem prezidenta Rietumberlīnes apmeklējuma laikā. Taču Rietumvācijas prezidenta vēlēšanas sadalītajā pilsētā, ar kurām zināmā mērā saista arī Niksona apmeklējumu Rietumberlīnē, nav paredzamas bez austrumu bloka traucējumiem, cik nu tādi vispār iespējami, lai nenonāktu plašākā konfliktā ar trim rietumu lielvarām, kuras pārvalda Rietumberlīni. Tā Austrumvācija jau paziņojusi, ka tās kaŗaspēka vienības sadarbībā ar padomju okupācijas spēkiem marta sākumā izies manevros visapkārt Berlinei. Nav šaubu, ka šie manevri nolikti tikai tādēj, lai pastiprinātu nervu kaŗu pret Rietumvācijas prezidenta vēlēšanām.

Kaŗaspēka pārvietošanās operācijas manevru laikā būs arī labs iemesls traucēt autoceļu satiksmi starp Rietumvāciju un Berlīni, kā arī apgrūtināt trīs „gaisa koridorus" lidojumiem uz kādreizējo Vācijas galvaspilsētu. Austrumvācijas radio ziņojis, ka šos manevrus vadīs Pad. savienības maršals Jakubovskis — Varšavas pakta valstu bruņoto spēku virspavēlnieks. Jau labu laiku pirms manevru izziņošanas Jakubovskis bija ieradies Austrumvācijā, lai veiktu jaunā nervu kaŗa sagatavošanas darbus.

Austrumvācijas valdības preses referents Nordens nule atkārtoti uzsvēris, ka komūnistiskās valstis nepiekrīt Rietumvācijas prezidenta vēlēšanām Rietumberlinē, bet Austrumberlinē sasauktā preses konferencē izvairījies paskaidrot, kāda pretakcija no komūnistu puses gaidāma.

Rietumvācijas valdības preses referents Alers savukārt uzsvēris, ka 1036 prezidenta vēlēšanu elektori ieradīsies Rietumberlinē kā paredzēts, ignorējot visus komūnistu traucējumus, arī izziņotos manevrus. „Mēs, vācieši, vienmēr esam kaut kā visam izlauzušies cauri," izteicās Alers sasauktajā preses konferencē un atzina, ka manevri ap Berlīni, kuŗi izziņoti 20. februārī Maskavā, būs nevajadzīga un nenozīmīga demonstrācija.

Ja Pad. savienības sūtnis Vašingtonā Dobrīņins apliecināja Maskavas piekāpšanos ar paskaidrojumu, ka Pad. savienība nekādā veidā netraucēs prezidenta Niksona apmeklējumu, tad maršals Jakubovskis turpina draudēt. Viņš nule atkārtoti brīdinājis, ka „turpinoties Bonnas provokācijām, izaicinājumiem un situācijas saasināšanas centieniem, lai kaitētu mieram un drošībai Eiropā, Rietumvācija kļūs pašas neparedzēs kalkulācijas upuris".

Nebīstoties izsaukt jaunu „provokāciju", Rietumvācijas valsts prezidents Libke, kuŗam tagad ievēlams pēcnieks, jau 20. februārī amerikāņu kaŗa lidmašīnā ieradās Rietumberlinē. Austrumvācijas ārlietu ministrija tūlīt pasteidzās atzīt, ka šis lidojums bijis „nelegāls". Pašreiz 74 gadus vecais nomaināmais prezidents Libke piedalījās vācu atomfiziķa Otto Hāna godināšanas ceremonijā.

Rietumberlīnes komūnisti pašreiz propagandē, ka Austrumvācija pavērs vārtus Berlīnes mūrī Lieldienu apciemojumiem abu pušu vāciešiem, ja Rietumvācija atsauks savu prezidenta vēlēšanas dalītajā pilsētā. Rietumu novērotāji komentē, ka šī solījuma nolūks ir iegūt to 800.000 rietumberliniešu atbalstu, kuŗiem Austurmberlinē dzīvo tuvi piederīgie, jo komūnisti jau trīs gadus nav atvēruši vārtus Berlīnes mūrī apciemojumiem svētku dienās. Tas ir velnišķīgs kārdinājums, kādu komūnisti parasti mēdz atjautīties, lai, zemiski izmantojot cilvēku jūtas, īstenotu savus nolūkus.

DEGOLLAM JAUNAS NEPATIKŠANAS

Francijas prezidents Degolls nokļuvis jaunās nepatikšanās: kļuvis zināms, kā īsumā norādīts arī citā rakstā šai laikraksta n-rā, ka viņš slepeni griezies pie Anglijas sūtņa Parīzē Kristofera Souma (Soame) ar priekšlikumu radīt Rietumeiropas valstu savienību ar britu kopvalsti, bet bez ASV un NATO.

Pēc Londonas versijas, Degolls Eiropas koptirgus vietā vēlas radīt brīvu tirdzniecības apgabalu, kuŗu pārraudzītu četras Rietumeiropas valstis nolūkā mazināt amerikāņu ietekmi Eiropā, kuŗa it sevišķi iezīmējas Ziemeļatlantijas aizsardzības organizācijas (NATO) līgumā.

Degolla sarunas ar sūtni Soumu izpaudusi Anglijas ārlietu ministrija. Laikraksts „Daily Mail", kas iestājas par Eiropas koptirgu, šo ārlietu ministrijas rīcību apzīmējis par nepārdomātu, jo tā var apdraudēt pavērušos iespēju reiz izbeigt 10 gadu ilgo nesaprašanos Anglijas un Francijas starpā. Politiskie novērotāji savukārt piezīmē, ka tas var izniīcināt Degolla pēdējo ietekmi Eiropā.

Parīze apzīmējusi Londonas ziņojumu par pārspīlētu un sensacionālu, jo Degolls sarunās ar britu sūtni esot izteicis tikai tos pašus uzskatus, kuŗus viņš jau vairākas reizes publiski apstiprinājis iepriekšējos gados.

Prezidentam Degollam šis gadījums katrā ziņā jo nepatikamāks ir tādēļ, ka viņš tieši gaida ASV prezidenta Niksona ierašanos Parīzē un uz šo tikšanos liek lielas cerības Francijas un ASV attieksmju uzlabošanai.

Ķīnieši ieguvuši amerikāņu ķīlniekus

Sarkanās Ķīnas patruļlaivas sagūstījušas 3 jachtas, kuŗas bija atstājušas Pērlriveras deltu Hongkongā, lai sakarā ar vietējā jaungada svinībām dotos 40 jūdžu garā jūras braucienā uz Makao. Jachtās atradušies 4 amerikāņi, 2 angļi, 3 zviedri un kāds austrālietis; ievērojamas personas ar augstu sabiedrisko stāvokli. Trīs citas jachtas, kuŗas izbraukušas tai pašā laikā, Makao sasniegušas netraucētas. Ķīnas iestādes apsūdz, ka jachtas iebraukušas tās 12 jūdžu teritoriālo ūdeņu joslā, kaut rēgulārie braucieni ar publiskajiem pārceltuvju kuģīšiem starp Hongkongu un Makao notiek pa to pašu ceļu bez traucējumiem.

Austrumeiropas komūnistiskie avoti vēstī, ka sarkanā Ķīna, iespējams, paturēs 4 sagūstītos amerikāņus par ķīlniekiem uz ASV pārbēgušā Ķīnas diplomāta Liao Hočū vietā, kuŗu ķīnieši pieprasījuši izdot. Pekinga īstenojusi arī daļu savu iepriekš izteikto draudu un sakarā ar izbēgušā diplomāta neizdošanu atsaukusi amerikāņu un ķīniešu diplomātiskās sarunas, kuŗas bija paredzētas 20. februārī Varšavā. Ķīniešu sūtniecības pārstāvis izteicies, ka „ASV un Holandes valdību sazvērestība mudinājusi Liao Hočū nodot savu tēvzemi un pārbēgt uz ASV".

Trudo cer drīz tikties ar Nikonu

Būtu bijis tikai dabīgi, ja ASV prezidents Niksons pirms sava Eiropas ceļojuma uzsāksānas iegrieztos Otavā un vispirms apspriestos ar politiski un ģeografiski tuvākās valsts ministru prezidentu Trudo, kā tas parasti šādos gadījumos mēdz būt. Bet jaunā ASV prezidenta ceļojuma plānā šāda apstāšanās Kanadas galvaspilsētā nav paredzēta. Iemeslus jau mēģinājām minēt mūsu laikraksta iepriekšējā numurā.

Tagad Trudo plāno tikties ar Niksonu 24. martā Vašingtonā, kad ASV prezidents būs atgriezies no Eiropas apmeklējuma. Šādu cerību Trudo 21. februārī izteicis Otavā.

Niksons un Trudo nekad vēl nav personīgi tikušies, izņemot dažas telefona sarunas. Ja cerības piepildīsies, tad Kanadas ministru prezidentam 24. martā būs pirmā tikšanās ar jauno ASV prezidentu. Trudo paskaidrojis, ka Niksons viņu ielūdzis viesoties Vašingtonā kādā televīziskā sarunā. Apspriede Vašingtonā notikšot kā abu valstsvīru starpā, tā arī paplašinātā sastāvā, piedaloties augstākajiem ierēdņiem un padomdevējiem.

Par galveno pārrunu tematu min NATO un sarkanās Ķīnas jautājumus, kuŗos Niksons nav apmierināts ar Kanadas jauno politisko kursu.

PAAUDZU PLAISA . . .

(Pārtrauts no 6. lpp.)

mēr virzījies uz priekšu tikai soliti pa solītim.

„Jaunie turki", šādu atzīšanos noklausījušies, uzreiz atrada valnu: neesot bijis pietiekamas kontroles, darbs sākts no apakšas, turpretim daudz ātrāk būtu veicies, ja pavēles būtu dotas no augšas. Kāda dāma no sociālistiskajām valstīm pat atļāvās izteikt Dr. Dženksam pārmetumus par šādu nekonstruktīvu rīcību — atļaut cilvēkiem izvēlēties: atzīt vai neatzīt ierosinātos jauninājumus! „Visu sociālistisko zemju arodbiedrību likumi tagad tiek izstrādāti Maskavā. Tādā veidā mēs ietaupām daudz laika, kas būtu izšķiests paralēlā darbībā, līdzīgu iestādījumu sāncensībā un darba pārorganizēšanā," viņa teica. — „Cienījamā kundze," Dr. Dženkss pazemīgi atbildēja, „ilgu gadu prakse man mācījusi, ka ir tikai dažas valstis, kuŗās likumus var sekmīgi dot no augšas; pie tam pastāv dažādi uzskati, par cik šādi likumi aplaimo tiem pakļautos."

Grūti pateikt, cik no jaunajiem šai dialogā ietverto pamācību tobrīd pilnīgi izprata. Bet, varbūt, jaunā dāma no sociālistiskajām zemēm šādā diplomātiskā veidā gribēja pievērst Dr. Dženksa uzmanību aroďbiedrību stāvoklim viņas zemē? Tā, protams, būtu bijusi divkārša dumpība...

Dagmāra Vallena

Izšķirējas septiņas dienas

(Pārtrauts no 1. lpp.)

bas.

Tieši pēdējās dienās britu prese sensacionālā ieterpā ziņojusi par Francijas prezidenta domu izmaiņu slepenās sarunās ar britu vēstnieku Parīzē. No vienas puses Degolls, ieteicot pārveidot Eiropas koptirgus iestādījumu, pavēris durvis arī Liebritanijai uz ciešākām saitēm ar Eiropas kontinenta valstīm, bet no otras puses, apliecinot tālāku Eiropas valstu sadarbošanos saimnieciskajā, politiskajā un militārajā plāksnē, Degolls britu preses uzteverē vēloties mazināt Vašingtonas svaru vecajā kontinentā un pat prasot Anglijai draudzību ar Franciju pirkt uz Vašingtonas-Londonas draudzīgo attieksmju rēķina. Šādu iztulkojumu Parīze katēgoriski noraida. Degolla plāns, kas paredz Francijas, Lielbritanijas, Rietumvācijas un Itālijas t.s. četru lielo Eiropas varu direktorātu, nemazināšot pārējo Eiropas valstu lomu Eiropas politiskā un militārā potenciāla konsolidēšanā.

Var gadīties, ka Degolla plāns būs itin pieņemams arī Vašingtonai un Niksonam nebūs iebildumu, ja paši eiropieši izteiks gatavību nest lielākus upurus vecā kontinenta aizsardzībā pret iespējamiem Varšavas pakta valstu militāriem draudiem. Ceturtdaļmiljona vīru lielā ASV kontrolbūcija Eiropas aizsardzībai galu galā nevar turpināties vēl gadiem ilgi.

Tas tomēr nenozīmē, ka Vašingtonai būtu steigā jāizvāc savas divīzijas no komūnistu vēl apdraudētajām Eiropas valstīm. Arī neliels, tikai simbolisks ASV bruņoto spēku kontingents var būt tikpat iespaidīga Vašingtonas solidāritātes un drošības garantija kā līdzšinējais devums Eiropas aizsardzības ietvaros. Tā Rietumberlinē ir tikai 8000 amerikāņu kaŗavīru, kuŗu militārais potenciālis iepretim iespējamai komūnistu invāzijai ir nenozīmīgs. Bet šo amerikāņu klātiene 2.200.000 berlīniešiem katru dienu atgādina, ka izšķirējā brīdī Vašingtona liks svaru kausos visu savu militāro spēku, ja pilsētai draudētu kāda nelūgta invāzija.

Trīs stundu ilgais Niksona Rietumberlīnes apmeklējums 27. februārī būs jauna Vašingtonas garantija ne vien komūnistu izcīnītajai pilsētai, bet arī apliecinājums visai Eiropai, ka ASV arī turpmāk paliks draugs, uz kuŗu kritiskā stundā var paļauties.

Zīmīgi, ka dienās pirms Niksona apmeklējuma Bonnā un Berlinē Rietumvācijas kancleram Kīzingeram uzmanību veltījis Pad. savienības sūtnis Bonnā Carapkins. Vai Kremlis ar to sācis diplomātisku akciju Niksona un Kīzingera sarunu komplicēšanai? Šāda iespēja nav izslēgta, jo Vašingtonā runā, ka Carapkins Kīzingeram solījis, ja Bonna atteiktos no 5. martā Rietumberlinē noliktajām Rietumvācijas prezidenta vēlēšanām, pierunāt Ulbrichtu uz koncesijām, kuŗas Bonnas valdība jau gadiem ilgi centusies panākt. Runa ir par vārtu radīšanu Berlīnes mūrī, pa kuŗiem rietumberliniešiem rastos iespēja rēgulāri apmeklēt savus radus Austrumvācijā. Runā arī par citiem soļijumiem, bet vēl ir pāragri ņemt tos nopietni.

Cerams, ka Niksons varēs patikt nākošās 7 dienas Eiropā un savu misiju pabeigt. Divi notikumi tomēr varētu likt Niksonam steidzīgi atgriezties Vašingtonā. Viens no tiem būtu vēl neparedzamā militāro notikumu attīstība Vietnamā, kur komūnisti, par spīti miera sarunām Parīzē, sākuši plaša apmēra terrora akciju. Otrs notikums varētu būt kādreizējā prezidenta Eizenhauera kritiskais veselības stāvoklis. Ja tuvākajās dienās notiktu jaunākais, tad Niksonam būtu jāatgriežas uz tā vīra bērēm, kuŗš pirmais viņam dāvāja uzticību, pašreizējo prezidentu savas valdīšanas laikā izvēloties par savu vietnieku. Jācer tomēr, ka amerikāņu ģenerāļi Vietnamā tiks bez lielām grūtībām galā ar vietkongu terroristiem un sirmais ģenerālis Eizenhauers Voltera Rida slimnīcā pārcietīs arī pirmdien izdarīto operāciju.

Aleksandrs Ķegumnieks

†

Mūsu mīļais tēvs

LKOK ĢENERĀLIS

Jānis Lavenieks

miris 1969. gada 17. februārī.

Ja kādu brāli vest
uz kapu klusu . . .

KORPORĀCIJA „TERVETIA"

Izraēlas rabīns dodas uz Maskavu

Izraēlas galvenais rabīns Izaks Nisims negaidīti izšķīries apmeklēt Maskavu. Pieņem, ka šis brauciens iezīmēs diplomātisku atkusni starp Izraēlu un Pad. savienību.

Oficiāli Nisims dosies uz Pad. savienības galvaspilsētu kā Maskavas žīdu draudzes viesis. Rabīns pirms izšķiršanās par šo apmeklējumu apspriedies ar ārlietu ministru Ebanu. Tādēj pieņem, ka brauciens notiks ar Izraēlas valdības svētību.

Nisims ir pirmais prominentais Izraēlas pārstāvis, kas apmeklēs Maskavu kopš 1967. gada arabu - žīdu kaŗa, kad Pad. savienības un Izraēlas attiekšmes pēkšņi pārtrūka. Pēdējā laikā vadošajās žīdu aprindās valdīja uzskats par antisemītisma pieaugšanu Pad. savienībā. Izraēlas galvenā rabīna apmeklējumu Maskavā tādēj uzskata par ļoti nozīmīgu, jo Nisims ir 1,5 milj. Izraēlas un 5 milj. pārējās pasaules žīdu garīgais vadonis.

Maskavas ielūgumu saņēmis arī otrs Izraēlas virsabīns Isers Jehuda Untermans, bet viņš no brauciena atteicies, jo „tas nepalīdzēs mūsu brāļiem, pat ne daļai no tiem, celt gaismā Dieva gribu".

SPORTS

JAUNO BASKETBOLISTU SEKMES ŅUJORKĀ

Ņujorkas latviešu jaunatnes basketbolisti arī šogad piedalās t.s. baznīcas līgas sacensībās, kuŗās pielaisti spēlētāji līdz 18 gadu vecumam. Vienība spēlē ar „Latvian Lutheran" nosaukumu. Spēles šai līgā nav vieglas, jo prasa ne vien izturību, bet arī daudz laika. Vienības dalībniekiem dzīvojot izklaidus pa visu plašo lielpilsētu un tās apkārtni, vienam otram spēlētājam nepieciešamas pat 2 stundas, lai nokļūtu spēju vietā, tikpat daudz arī atceļā uz mājām. Visgrūtāko problēmu tomēr rada tas, ka nekad nav paredzami klases darbi skolā, kuŗiem nopietni jāmācās, tāpat kā pārbaudījumiem. Tas kavē piedalīšanos, jo jaunieši saprot, ka mācībām tomēr dodama priekšroka. Līgā nav arī noteiktu spēju dienu, kas tāpat kavē iepriekšēju plānošanu. Sacensībai notiekot piekdienas vakarā, daži spēlētāji pat kavējis mācības latviešu ģimnazijā. Tas nav viegli, bet „vainīgajiem" arī negribas pamest biedrus iktiem, jo iespējams, ka nesarodas vajadzīgais spēlētāju skaits.

Visus šos neizdevīgos apstākļus ievērojot, jāatzīst, ka latviešu jauniešu panākumi līgas spēlēs līdz šim bijuši labi. Viņu pirmais pretinieks bija „First Lutheran" vienība, kuŗu mūsu zēni pieveica it viegli ar 67—48 (33—13) rezultātu. Tāpat otra spēle pret „Fox Street" nēģeŗu vienību, pateicoties U. Jansona veiksmīgai darbībai, beidzās ar latviešu 66—55 uzvaru. Trešajā sacensībā ar „Brooklyn Hoods" melno portorikāņu piecnieku tomēr nācās piedzīvot pirmo zaudējumu ar 63—67 (31—31) punktu starpību, kaut vēl trešajā ceturksnī mūsu zēni atradās 51—42 vadībā. Ceturtajā spēlē latviešī pieveica turuŗa rīkotājus — M.H.F. komplektējumu ar 81—34 (47—22) gala iznākumu. Piektā sacensība radīja zināmas grūtības, pareizāk sakot, problēmas, jo skolās bija sācies pārbaudījumu laiks. Par spīti tam, latviešu puiši „Glad Tidings" vienību pārspēja ar 66—40 (37—22) punktu starpību. Arī sestā spēle beidzās ar uzvaru, kaut nācās iztikt ar tikai 5 spēlētājiem, bez nomaiņām sacensības laikā. Tā bija īsta izturības pārbaudel Bet laba veiksme metienos un teicama bumbas kontrole arī šoreiz latviešu (burtiski) piecniekam ļāva pārspēt augumā pārākos un gados vecākos pretinieka spēlētājus ar 49—24 (21—10) rezultātu.

Minētajās 6 sacensībās latviešu virknējumā spēlējis J. Nīgals (5 spēlēs caurmērā gūstot 4,8 punktus), I. Bajķītis (2 sp. 9 p.), P. Grūbe (2/27,5), A. Raņķis (2/12,5), I. Lans (3/7,6), L. Saliņš (5/12,4), J. Upmals (3/15,6), J. Ērglis (6/10,8), E. Vērmelis (3/2), A. Lejiņš (3/1), I. Raņķis (6/5,7) un U. Jansons (2/13,5). Še piebilstams skumjš un dziļi nožēlojams gadījums: Kādā Ņujorkas viesnīcā amerikāņu jaunieša huliganiski sviesta pudele U. Jansonu ķēra tik nelaimīgi, ka viņš zaudēja aci. Bez personīgās nelaimes, Jansona smagais savainojums ir liels zaudējums kā Ņujorkas latviešu jaunatnes basketbolistiem, tā, iespējams, latviešu basketbolam vispār.

J. Ē.

AKTUĀLAIS KANADĀ

★ Nevēlēdamies apmeklēt Otavu, ASV prezidents Niksons aicinājis Kanadas ministru prezidentu apmeklēt Vašingtonu. Trudo pasvītrojis gaidāmās sastapšanās informālo raksturu, kuŗā pārrunās ar ASV prezidentu NATO problēmas, tirdzniecības jautājumus u.c. aktuālitātes. Trudo vēlēšanās ir pārrunāt arī savstarpējo nemieru jautājumu, kas ļoti nodarbinot viņa prātu.

★ Rokrakstu eksperti konstatējuši, ka plānus Sēra Džordža Viljama universitātes kompūtera ģenerālēšanai izstrādājis un izplatījis Kenedijs J. Frederiks, nēģeŗu students no Grenadas, Rietumindijas salās. Frederiks apsūdzēts dedzināšanas sazvērestībā un bojājumu nodarīšanā. Viņa izgatavotie plāni atrasti portfelī ar K.J.F. iniciāliem kompūtera centrālē 11. februāŗa vakarā. Kopā ar Frederiku tiesās vēl 88 pieaugušos un 7 jauniešus.

★ Izglītības ministrs V. Dēviss norādījis, ka Ontario valdība necietīs huligānismu, varas darbus un iekārtas demolēšanu universitātēs. Paskaidrojums bija atbilde uz jautājumu parlamentā, kādēj valdība nevarētu ar studentiem, kas pārkāpj likumu, rīkoties tāpat kā ar citiem likuma pārkāpējiem.

★ 22 februāŗa vakarā Montrealā bumbas sprādziens izbirdināja stiklus un sagādāja bojājumus liberāļu partijas reformistu klubā. No 100 apmeklētājiem nedaudz cietuši 5. Domā, ka teroristi bumbu bija nolēmuši ministru prezidentam Trudo, kuŗš sestdien neapmeklēja klubu, bet baleta izrādi Place des Arts.

★ Biafras studentu pārstāvji, kas runāja ASV universitātēs par kaŗu Biafrā, pagājušajā nedēļas nogalē ieradās Toronto universitātē, lai paustu savu viedokli par divgadīgo kaŗu ar Nigeriju. Studenti apgalvo, ka biafriešiem jācīnās ar angļu un padomju labi apgādātiem sarkano partizāniem, un tie nevar padoties, jo tas nozīmētu viņu iznīcināšanu. Biafras pārstāvji lūdza nesūtīt palīdzību ar UNICEF vai Starptautiskā sarkanā krusta starpniecību, jo šo organizāciju sūtījumi netiek tālāk par Lagosu, kur apgulstas noliktavās. Biafrieši palīdzību saņemot tikai no World Council of Churches vai Kanadas palīdzības organizācijas. Starptautiskais sarkanais krusts vainojams arī Kanadas Herkulesa lidmašīnu aizturēšanā.

★ Portartūras distriktā 35 iņču dziļš sniegs nogriezis ziemeļrietumu Ontario briežiem un stirnām iespēju sagādāt sev barību. Mežu departaments aplēsis, ka ap 30% šo dzīvnieku nobeigsies līdz pavasarim, ja nespēs pārvietoties uz apgabaliem, kur pieejama barība.

★ Radikālais Toronto studentu administrātīvās padomes priekšsēdis Stīvens Langdons, runādams Kanadas universitāšu liberāļu federācijas sanāksmē Montreālā, ieteica kļūt varmācīgiem, jo ar miera līdzekļiem nav panākamas akadēmiskas un sociālas reformas. Pieredze rādījusi, ka protesti un „sēdēšanas" nepiecīšami, lai panāktu progresu. Reformas nevarot panākt ar piedalīšanos komitejās vai fakultāšu vadībā, tā atliekot vienīgi apsvērt „intelektuālu varmācību" kā tehnisku paņēmienu savu ieceŗu īstenošanai.

★ Kanadas universitāšu liberāļu federācija iesniegusi federālajai valdībai rezolūciju, kuŗā pasvītroti mudina izstāties no NATO un NORAD aizsardzības alianšēm. Līdzekļus, ko šādā veidā ietaupītu, varētu izlietot ārvalstu palīdzībai. Līdzīgā garā savus ieteikumus formulēja arī Globe and Mail žurnālists Kits Spaisers, kuŗš ir arī politisko zinību lektors Toronto universitātē. Viņš leteic Kanadai pavērt plašāk durvis mazattīstīto valstu importiem, pazeminot muitas tarifus, kaut arī ar šo atņemtu darbu pašu iedzīvotāju daļai.

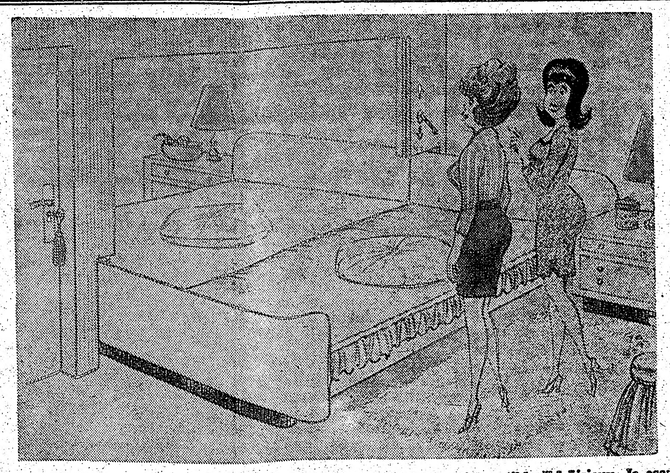

Mums gan ir dubultgulta, bet tomēr dalīta gulamistaba ar automatisku atiklu šķirējsienu. Ja esam saskaitušies — kloķi lejup un viņš mani var vairs tikai redzēt!